

ANALIZY * TENDENCJE * OCENY

RYNEK ROLNY

INSTYTUT EKONOMIKI ROLNICTWA
I GOSPODARKI ŻYWNOŚCIOWEJ
PAŃSTWOWY INSTYTUT BADAWCZY

EGZEMPLARZ BEZPŁATNY

WRZESIEŃ 2016

Spis treści

1. Koniunktura w rolnictwie	Jadwiga Seremak-Bulge	3
2. Rynek zbóż	Wiesław Łopaciuk	5
	Katarzyna Rola	
3. Rynek cukru	Piotr Szajner	12
4. Rynek rzepaku	Ewa Rosiak	15
	Magdalea Bodył	
5. Rynek ziemniaków	Wiesław Dzwonkowski	21
6. Rynek warzyw	Tomasz Smoleński	25
	Paweł Kraciński	
7. Rynek owoców	Irena Strojewska	34
8. Rynek mleka	Jadwiga Seremak-Bulge	43
	Teresa Zdziarska	
9. Rynek wołowiny	Dorota Pasińska	48
10. Rynek wieprzowiny	Danuta Zawadzka	51
11. Rynek mięsa drobiowego i jaj	Grzegorz Dybowski	55
12. Rynek baraniny	Danuta Zawadzka	61
13. Rynek ryb	Krzysztof Hryszko	65
14. Rynek żywnościowy	Krystyna Świetlik	71
15. Rynek środków produkcji dla rolnictwa	Aldon Zalewski	77
	Arkadiusz Zalewski	

RYNEK ROLNY

Skład redakcji: Jadwiga Seremak-Bulge (redaktor naczelny),
Lucyna Mieszkowska (sekretarz redakcji), Jan Małkowski, Stanisław Mańko, Bożena Nosecka,
Prenumerata: Barbara Walkiewicz - tel.: 22 50 54 685

Adres redakcji:

Instytut Ekonomiki Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej – Państwowy Instytut Badawczy
ul. Świętokrzyska 20, 00-002 Warszawa
tel.: 22 505 46 66, faks: 22 827 19 60
Druk: EXPOL Włocławek
Nakład: 220 egz.

Biuletyn dostępny jest bezpłatnie na stronie internetowej Instytutu – www.ierigz.waw.pl

Oceny i komentarze prezentowane w biuletynie Rynek Rolny są opracowywane na podstawie najlepszych i sprawdzonych źródeł informacji, i są wyrazem wiedzy oraz poglądów autorów. Nie mogą więc być podstawą roszczeń podmiotów za skutki podejmowanych decyzji, które każdy podejmuje na własne ryzyko i koszt.

Wykorzystując informacje zawarte w biuletynie prosimy o podanie źródła.

1. W sierpniu 2016 r. rynkowe uwarunkowania produkcji rolniczej ponownie poprawiły się w porównaniu z poprzednim miesiącem i były lepsze niż przed rokiem o tej porze. Syntetyczny wskaźnik koniunktury w rolnictwie (SWKR) wzrósł o 0,8 pkt. proc. i osiągnął najwyższy poziom w ostatnich 6 miesiącach wynoszący 100,8 punktu. Tym samym był o 0,3 pkt. proc. wyższy niż przed rokiem o tej porze. Zdecydowała o tym zarówno poprawa wyrównanego wskaźnika nożyc cen, jak i wyrównanego wskaźnika potencjalnego popytu. O poprawie wyrównanego wskaźnika potencjalnego popytu o 1,2 pkt. proc. do 101,1 punktu zdecydował przede wszystkim wzrost wyrównanego indeksu produkcji przemysłu spożywczego o 1,1 pkt. proc. do 102,1 punktu. W tym samym kierunku działał wzrost wynagrodzeń, który przebiegał szybciej niż ceny detaliczne żywności oraz inflacja, a także ożywienie obrotów handlowych z zagranicą produktami rolno-spożywczymi.

Wyrównany wskaźnik nożyc cen podniósł się o 0,3 pkt. proc. do najwyższego poziomu w ostatnich 6 miesiącach wynoszącego 100,5 punktu. Był on także o 0,8 pkt. proc. wyższy niż w sierpniu 2015 r. Wpłynęły na to lipcowe podwyżki cen skupu większości produktów zwierzęcych, w tym przede wszystkim trzody chlewnej (której ceny dynamicznie rosną od maja) i drobiu, a także mleka. Spadły natomiast ceny skupu prawie wszystkich zbóż (o 3,5-4,8%) z wyjątkiem ziarna kukurydzy, której ceny podniosły się o 1,5%. Bieżący wskaźnik zmian cen koszyka skupu produktów rolniczych wyniósł 101,8%. W efekcie wyrównany wskaźnik zmian cen skupu wzrósł o 0,3 pkt. proc. do 100,4 punktu. W tym czasie wyrównany wskaźnik zmian cen detalicznych środków produkcji utrzymał się na poziomie 99,9 punktu.

Zmiany cen jakie dokonały się w ciągu pierwszych ośmiu miesięcy 2016 r. w porównaniu z grudniem 2015 r. były korzystne dla rolnictwa i zdecydowanie lepsze niż przed rokiem o tej porze. Ceny koszyka skupu wzrosły w tym czasie o 2,4 pkt. proc., podczas gdy ceny środków produkcji zmalały o 0,7 pkt. proc. W konsekwencji skumulowany wskaźnik nożyc cen przekroczył w sierpniu 2016 r. 103 punkty podczas gdy przed rokiem wynosił 97,6 punktu. W kolejnych miesiącach, mimo utrzymywania się na niskim poziomie cen na większości światowych rynków rolno-żywnościowych i możliwego relatywnie taniego importu, można się spodziewać poprawy rynkowych uwarunkowań produkcji rolniczej. Sprzyjać temu powinien rosnący pod wpływem poprawy sytuacji na rynku pracy i wzrostu dochodów popyt na żywność oraz sezonowe spadki podaży na rynku mleka i trzody chlewnej w warunkach poprawiającej się koniunktury.

2. Coraz bardziej optymistyczne prognozy zbiorów zbóż zarówno w kraju jak i w wielu rejonach świata (zwłaszcza w Basenie Morza Czarnego) oraz rekordowe zapasy utrzymują ceny światowe na niskim poziomie, chociaż okresowo pojawiają się ich wzrosty. W sytuacji niewiele wyższego popytu spodziewać się więc należy silniejszej niż w sezonie poprzednim presji podaży i niskich cen ziarna. Ostatni wzrost podaży zbóż i spadki ich cen wskazują, że producenci krajowi zdają sobie coraz bardziej sprawę z braku przestrzeni dla znaczącego wzrostu cen zbóż, zwłaszcza że przed nami silny sezonowy wzrost podaży po nowych zbiorach.

3. Spadek podaży i zmniejszenie nadwyżek na rynku unijnym oraz mniejszy skup krajowy skutkują zdecydowanym wzrostem cen na rynku trzody chlewnej. W ciągu 3 miesięcy (maj-sierpień) ceny skupu żywca wieprzowego wzrosły o 29,3% do 5,30 zł/kg w.ż. w lipcu. i znacznie przekroczyły niski poziom ubiegłoroczny. Głęboki spadek pogłowia macior prośnych i zapowiedź wyraźnego zmniejszenia podaży żywca w drugim półroczu, będzie skutkować dalszym wzrostem cen, zwłaszcza w trzecim kwartale. Skalę podwyżek będzie jednak moderować import prosiąt i warchlaków, który systematycznie rośnie. Dobre zbiory i niskie ceny zbóż i pasz w sezonie 2016/17 powinny doprowadzić do ożywienia na rynku trzody chlewnej i odbudowy pogłowia. Jednakże sytuację może komplikować rosnąca liczba nowych przypadków ASF, które przekroczyły granicę województwa podlaskiego. Może to istotnie ograniczać eksport i wzrost cen na rynku krajowym.

4. Mimo niskich cen i obniżenia rentowności produkcji żywca drobiowego nadal udaje się utrzymać wysoką konkurencyjność cenowo-kosztową polskiego drobiarstwa - w tym zwłaszcza fermowej produkcji kurcząt. Napędza to eksport, który stymuluje produkcję funkcjonującą w ramach systemów zintegrowanych pionowo. W konsekwencji dynamika wzrostu produkcji żywca drobiowego nie słabnie. Silny wzrost cen żywca wieprzowego otwiera pewne możliwości dla podwyżek cen drobiu, a niskie ceny zbóż i pasz po zbiorach 2016 r. będą sprzyjać poprawie rentowności produkcji drobiarskiej.

5. W lipcu po raz pierwszy od początku 2014 r. wzrosły ceny skupu mleka pod wpływem wyższych cen uzyskiwanych w eksporcie przetworów mlecznych. Przyczyniła się do tego także malejąca od maja br. presja podaży. Zapowiada to wyższy niż przed rokiem sezonowy wzrost cen płaconych rolnikom za dostarczone do mleczarni mleko, zwłaszcza że koniunktura na światowym rynku mleka poprawia się wraz z rosnącymi obrotami handlowymi..

6. Zbliżanie się do końca sezonu wegetacyjnego oraz niskie ceny większości produktów roślinnych ograniczyły popyt na środki produkcji, w tym zwłaszcza na nawozy mineralne. Wobec niskich światowych cen nośników energii (zwłaszcza ropopochodnych) można spodziewać się dalszych spadków cen środków produkcji do końca bieżącego roku.

7. Sezonowy spadek cen detalicznych żywności w 2016 r. jest relatywnie mniejszy. Może to zapowiadać szybszy ich wzrost w czwartym kwartale. Relatywnie tania żywność nie powinna więc dalej być czynnikiem ograniczającym inflację, zwłaszcza że sytuacja na rynku pracy poprawia się, a płace rosną.

Jadwiga
Seremak-Bulge

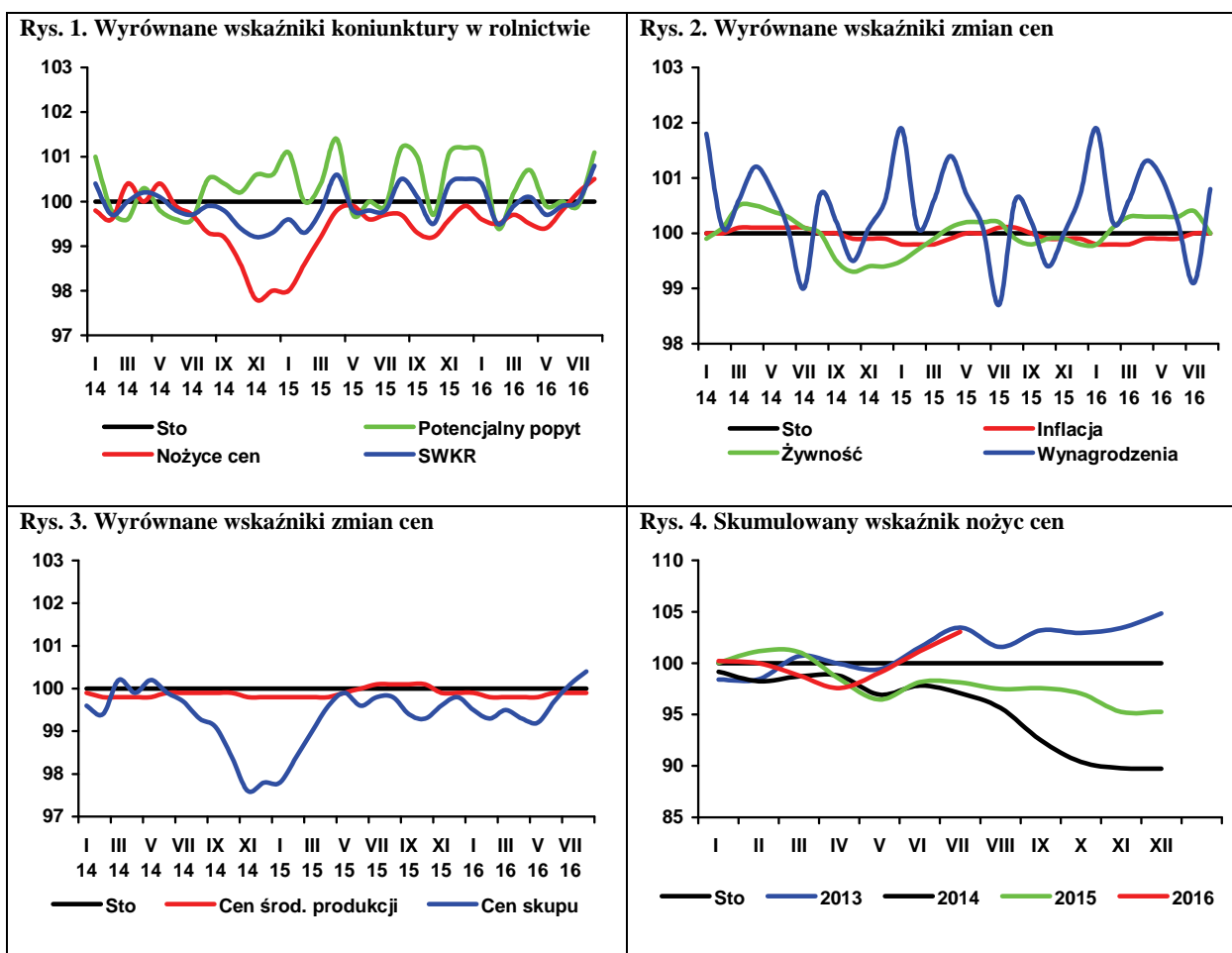
Tab. 1. Wskaźniki^a obrazujące zmiany rynkowych uwarunkowań produkcji w rolnictwie

Wyszczególnienie	VIII 16	VII 16	VI 16	V 16	IV 16	III 16	VIII 15
Syntetyczny wskaźnik koniunktury w rolnictwie (SWKR)	100,8	100,0	99,9	99,7	100,1	99,9	100,5
Wyrównany wskaźnik potencjalnego popytu	101,1	99,9	100,0	99,9	100,7	100,2	101,2
Wyrównany wskaźnik nożyc cen	100,5	100,2	99,8	99,4	99,5	99,7	99,7
Wyrównany wskaźnik wzrostu cen skupu	100,4	100,1	99,7	99,2	99,3	99,5	99,8
Wyrównany wskaźnik wzrostu cen środków produkcji	99,9	99,9	99,9	99,8	99,8	99,8	100,1
Wyrównany indeks inflacji i zmian cen żywności	100,0	99,7	99,6	99,6	99,6	99,5	100,2
Wyrównany indeks zmian wynagrodzeń i cen żywności	100,8	98,8	99,9	100,7	101,0	100,3	100,7
Wyrównany indeks produkcji przemysłu spożywczego	102,1	101,0	100,4	99,5	101,1	99,4	101,9

^a średnie ruchome 6 – miesięczne

Wskaźnik zmian cen skupu liczony jest jako średnia arytmetyczna ważona dla koszyka produktów notowanych co miesiąc przez GUS i publikowanych w biuletynach statystycznych GUS. Są to zboża ogółem w tym , pszenica i żyto, ziemniaki, żywioć ogółem w tym żywioć wołowy, wieprzowy i drób, oraz mleko.

Źródło: Obliczenia własne na podstawie danych GUS.

Według ostatnich szacunków Międzynarodowej Rady Zbożowej (IGC¹) światowe zbiory zbóż w 2016 r. mogą osiągnąć rekordowy wynik - 2,069 mld ton, wobec 2,000 mln ton w poprzednim sezonie i 2,046 mln ton przewidywanych przed miesiącem. Dzięki rekordowym zapasom początkowym podaż całkowita w sezonie 2016/17 może się zwiększyć o 3,5% do 2,538 mln ton. Zużycie prognozowane jest na poziomie o 3,2% wyższym niż w poprzednim sezonie, a stan zapasów końcowych zwiększy się do nienotowanego wcześniej poziomu (492 mln ton).

Indeks cen GOI² w sierpniu 2016 r., w porównaniu z poprzednim miesiącem nie zmienił się, ale w stosunku do sierpnia 2015 r. wzrósł o 7,1% na co wpłynęły ceny soi, które z powodu dużego popytu importowego wzrosły o 17,9%. W porównaniu z poprzednim miesiącem indeks cen pszenicy zwiększył się o 0,5%, kukurydzy zmalał o 2,7% a jęczmienia - nie zmienił się. W stosunku do sierpnia 2015 r., index cen pszenicy był niższy o 6,7%, jęczmienia o 14,1%, a kukurydzy wyższy o 6,6%. Niewielka wyżka cen pszenicy odzwierciedlała obawy o dostateczną podaż tego zboża o parametrach konsumpcyjnych. Wzrost cen kukurydzy miał charakter sezonowy (okres przed żniwami na północnej półkuli).

Krajowe zbiory zbóż w 2016 r. są szacowane na 30,3 mln ton, tj. o blisko 9% więcej niż w poprzednim roku. Na skutek niskiego stanu zapasów początkowych, podaż krajowa pozostanie na poziomie z poprzedniego roku (31,3 mln ton). Zużycie krajowe może się zwiększyć o ponad 3%, ale eksport może być mniejszy o blisko 40%. Rozchody ogółem mogą zatem być o blisko 5% mniejsze niż w poprzednim sezonie, co pozwoli na częściową odbudowę zapasów do 1,7 mln ton.

W zakończonym sezonie 2015/16 do skupu trafiło 8,4 mln ton zbóż podstawowych, tj. o 2% mniej niż w poprzednim sezonie. Skupiono 5,98 mln ton pszenicy (6,03 mln ton w porównywalnym okresie poprzedniego sezonu), 648 tys. ton żyta (683 tys. ton), 722 tys. ton jęczmienia (749 tys. ton) i 1,5 mln ton kukurydzy (1,9 mln ton).

Sezon 2015/16 był trzecim z kolei sezonem z niższymi cenami pszenicy. W skupie i na targowiskach przeciętna cena pszenicy była niższa o ok. 2%. Za pozostałe zboża płacono więcej. Najbardziej zdrożała kukurydza (o 11%). W lipcu 2016 r. w skupie za pszenicę płacono 618,8 zł/t (o 2,3% mniej niż w czerwcu br., za żyto 518,9 zł/t (o 4,8% mniej), za jęczmień 570,1 zł/t (o 3,5% mniej), a za kukurydzę 699,8 zł/t (o 1,5% więcej). Na targowiskach ceny wszystkich zbóż wzrosły, za wyjątkiem jęczmienia. Pszenica kosztowała 753,4 zł/t (750,7 zł/t w czerwcu 2016 r.), żyto 600,4 zł/t (599,8 zł/t), a jęczmień 699,5 zł/t (702,3 zł/t). Według danych Zintegrowanego Systemu Rolniczej Informacji Rynkowej MRIRW w sierpniu 2016 r., w porównaniu z lipcem 2016 r., ceny zakupu wszystkich zbóż spadły. Średnia cena zakupu pszenicy konsumpcyjnej wyniosła 610 zł/t (o 4,0% mniej niż w lipcu br.), żyta 485 zł/t (o 3,3% mniej), jęczmienia 493 zł/t (o 6,0% mniej), owsa 501 zł/t (o 6,6% mniej) i kukurydzy 673 zł/t (o 6,1% mniej).

**Wiesław
Łopaciuk**

**Katarzyna
Rola**

Eksport zbóż w sezonie 2015/16 wyniósł 5,4 mln ton i był o 19% mniejszy niż w poprzednim sezonie, ale o 5% większy niż w sezonie 2013/14 oraz znacząco większy niż w poprzednich sezonach. W strukturze towarowej wywozu dominowała pszenica, której eksport wyniósł 3,5 mln ton, wobec 4,5 mln ton przed rokiem. Eksport żyta wyniósł 515 tys. ton (594 tys. ton w sezonie poprzednim), jęczmienia 176 tys. ton (198 tys. ton) i kukurydzy 553 tys. ton (616 tys. ton). W tym czasie import zbóż zwiększył się o 25% do 1,3 mln ton, głównie w wyniku znacznego wzrostu przywozu kukurydzy (o 76% do 527 tys. ton). Nadwyżka eksportu nad importem zbóż wyniosła 4,1 mln ton, wobec 5,6 mln ton w poprzednim sezonie.

Spśród przetworów zbożowych zmniejszył się wywóz pozostałych mąk (o 8%) i ziarna obrobionego inaczej (o 19%). Pozostałych produktów pierwotnego i wtórnego przetwórstwa wyeksportowano więcej. W tym czasie import wszystkich przetworów zbożowych oraz pasz dla zwierząt gospodarskich i domowych był większy.

W lipcu 2016 r. w UE przeciętna cena pszenicy i kukurydzy uległa obniżeniu, droższy był jęczmień paszowy. W Niemczech za pszenicę płacono 163 EUR/t (o 0,8% więcej niż w czerwcu br.), w Czechach 147 EUR/t (o 0,2% więcej), a na Węgrzech 128 EUR/t (o 4,0% mniej). Przeciętna cena jęczmienia paszowego w Niemczech wyniosła 137 EUR/t i nie uległa zmianie w porównaniu z poprzednim miesiącem. Najniższą średnią cenę kukurydzy notowano na Węgrzech (136 EUR/t). W Niemczech za kukurydzę płacono przeciętnie 189 EUR/t.

Ceny krajowe pasz przemysłowych w lipcu 2016 r., w porównaniu z czerwcem 2016 r., były minimalnie wyższe.

1. Grain Market Report nr 469, 25.08.2016 r.

2. **Grains and Oilseeds Index** - indeks dziennych notowań cen zbóż i olejnych składający się z notowań pszenicy, kukurydzy, jęczmienia, ryżu, soi, mączki sojowej i rzepaku/kanoli, za podstawę przyjmuje ceny ze stycznia 2000 r., wagi poszczególnych komponentów składających się są określane na podstawie ich średnich udziałów w handlu w okresie ostatnich pięciu lat, szczegóły na stronie <http://www.igc.int/en/default.aspx>.

Tab. 1. Ceny skupu i ceny targowiskowe zbóż (zł/tonę)

Okresy		Pszenica	Żyto	Kukurydza	Jęczmień	Pszenica	Żyto	Jęczmień	Owies	Cena interwenc. według kursu NBP	
		Skup				Targowiska					
2013	I-XII	853,9	622,4	748,6	770,5	975,0	728,9	875,5	774,5	X	
2014	I-XII	704,2	551,4	634,0	671,8	849,7	639,1	803,4	669,7	X	
2015	I-XII	672,5	523,6	577,9	613,9	755,9	586,7	707,5	599,4	X	
2015	VI	650,9	525,4	553,1	561,0	729,7	562,0	682,5	571,1	421,4	
	VII	666,8	505,5	595,1	608,5	747,0	575,3	693,5	587,8	420,8	
	VIII	645,8	503,6	638	631,9	742,0	582,7	686,7	595,8	424,9	
	IX	655,8	527,4	574,4	647,2	768,2	609,6	706,1	602,0	427,2	
	X	661,0	540,9	541,6	628,0	758,9	603,5	705,8	608,0	430,2	
	XI	672,3	541,8	592,6	643,5	760,7	593,6	710,0	611,7	430,6	
	XII	678,2	551,2	648,5	628,8	766,1	606,3	714,3	612,2	434,7	
	2016	I	668,7	565,9	666,0	632,9	774,0	615,4	717,8	620,6	445,1
		II	641,8	557,8	675,8	611,0	761,5	593,7	714,0	607,8	445,4
		III	630,4	543,7	657,1	598,1	764,5	593,2	715,6	622,2	435,0
		IV	623,7	543,5	655,6	590,0	757,6	584,5	713,3	617,2	436,3
		V	625,4	538,0	667,6	594,3	753,0	593,8	699,2	608,6	446,5
VI		633,6	545,1	689,3	590,9	750,7	599,8	702,3	613,9	446,0	
VII		618,8	518,9	699,8	570,1	753,4	600,4	699,5	619,5	445,4	
Zmiana w %											
	<u>VII 2016</u> <u>VI 2016</u>	-2,3	-4,8	1,5	-3,5	0,4	0,1	-0,4	0,9	X	
	<u>VII 2016</u> <u>VII 2015</u>	-7,2	2,7	17,6	-6,3	0,9	4,4	0,9	5,4	X	

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS.

Tab. 2. Skup zbóż (tys. ton)

Okresy		Pszenica	W tym paszowa	Żyto	Jęczmień	W tym paszowy	Pszennyżyto	Zboża podstawowe	W tym paszowe	Kukurydza	
		VII 2013-VI 2014	5049,1	1701,4	1055,3	643,4	319,8	648,2	7473,4	3426,4	2052,0
VII 2014-VI 2015	6025,5	2079,2	683,1	749,3	376,4	1062,0	8611,2	3864,7	1946,1		
VII 2015-VI 2016	5977,4	2086,9	647,9	721,6	346,3	987,1	8410,0	3775,2	1482,4		
2015	VI	314,3	122,7	33,2	26,6	20,6	52,9	431,9	215,9	143,3	
	VII	365,1	108,2	33,5	224,0	91,0	52,9	677,8	270,4	97,0	
	VIII	1158,5	421,4	168,5	170,9	56,7	280,1	1805,9	821,9	54,5	
	IX	493,2	149,2	72,2	59,8	20,8	106,9	740,6	325,4	178,4	
	X	441,2	132,9	59,0	46,5	25,5	92,6	644,3	291,0	480,1	
	XI	499,9	176,7	55,7	32,0	17,8	73,9	665,3	302,6	177,1	
	XII	511,3	179,6	54,1	36,5	22,6	69,2	674,2	308,0	80,1	
	2016	I	388,3	116,6	34,0	23,5	16,0	50,0	499,2	197,6	61,5
		II	426,7	139,5	47,5	32,7	25,5	76,9	588,7	265,7	66,9
		III	404,3	138,8	32,0	21,2	14,3	49,3	511,4	221,8	77,4
		IV	428,1	176,7	30,7	26,1	18,8	52,1	543,9	266,8	60,2
		V	435,5	164,7	25,0	27,9	21,3	42,4	533,9	241,3	67,5
VI		425,4	182,7	35,7	20,5	16,0	40,8	524,8	262,7	81,8	
VII		518,0	168,2	64,0	154,7	64,8	64,8	804,1	332,1	64,2	
Zmiana w %											
	<u>VII 2016</u> <u>VI 2016</u>	21,8	-8,0	79,3	655,2	305,4	58,8	53,2	26,4	-21,6	
	<u>VII 2016</u> <u>VII 2015</u>	41,9	55,4	91,0	-30,9	-28,8	22,5	18,6	22,8	-33,8	

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS.

Tab. 3. Przemysłowa produkcja niektórych wyrobów zbożowych (tys. ton)^a

Okresy		Przemiał zbóż ogółem	Mąka pszenna	Mąka żytnia	Pieczywo świeże	Makarony	Mieszanki dla zwierząt	
2013 ^b	I-XII	2769,1	2229,6	220,6	1744,6	175,8	8565,8	
2014 ^b	I-XII	2741,0	2261,9	232,3	1613,3	167,7	8865,4	
2015 ^a	VI	157,4	121,9	11,7	83,8	12,6	641,6	
	VII	175,8	137,7	12,3	86,0	13,0	646,7	
	VIII	156,7	123,7	11,0	83,1	11,2	615,6	
	IX	175,7	141,5	11,9	85,6	13,9	640,1	
	X	178,4	140,3	12,4	88,3	13,6	678,7	
	XI	172,2	137,9	11,9	83,0	14,0	626,7	
	XII	167,9	123,5	12,3	83,8	14,3	638,2	
	2016 ^a	I	160,8	125,6	12,4	77,1	13,6	627,9
		II	165,3	128,3	12,4	77,9	12,5	608,9
		III	171,6	129,3	10,7	84,8	12,6	681,3
		IV	165,4	129,1	12,8	83,8	12,3	674,6
		V	146,0	111,5	12,6	84,4	11,6	681,6
VI		179,3	140,3	14,3	84,3	13,3	695,6	
Zmiana w %								
<u>VI 2016</u> <u>V 2016</u>		22,9	25,9	13,4	-0,1	14,3	2,1	
<u>VI 2016</u> <u>VI 2015</u>		14,0	15,1	22,4	0,5	4,8	8,4	

^a firmy zatrudniające 50 i więcej pracowników, ^b firmy zatrudniające 10 i więcej pracowników.

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS.

Tab. 4. Eksport i import ziarna zbóż (tys. ton)

Okresy		Eksport					Import					
		pszenica ^a	żyto	jęczmień	kukurydza	zboża razem ^b	pszenica ^a	żyto	jęczmień	kukurydza	zboża razem ^b	
2013	I-XII	1692,9	904,6	292,9	922,8	4094,9	581,8	6,5	159,8	286,6	1077,2	
2014	I-XII	3199,8	825,9	151,6	788,9	5475,5	547,5	17,0	257,1	350,9	1232,5	
2015	I-XII	3959,3	531,8	186,1	703,2	6118,3	492,6	4,2	121,8	379,4	1064,0	
2015	V	276,1	27,2	8,4	57,4	408,9	23,9	0,0	13,3	30,0	69,2	
	VI	156,0	34,9	13,0	63,0	304,6	25,0	0,2	18,0	8,9	55,5	
	VII	256,1	27,2	84,2	66,6	458,3	59,3	0,1	10,3	7,8	79,7	
	VIII	145,2	98,5	33,3	66,5	454,5	42,5	1,8	7,1	27,3	81,6	
	IX	162,3	65,2	3,8	49,1	370,0	64,7	1,1	10,5	10,1	96,3	
	X	225,3	48,3	7,6	82,9	437,2	32,2	0,2	12,3	54,3	111,2	
	XI	161,7	55,4	5,2	70,8	351,2	48,3	0,2	8,5	73,1	136,2	
	XII	480,4	49,5	5,4	40,3	636,2	40,0	0,2	8,6	89,2	146,3	
	2016	I	232,9	28,9	4,1	28,7	336,2	27,0	0,1	10,3	77,4	117,9
		II	408,1	33,0	26,1	28,9	551,4	35,9	0,1	14,1	43,4	97,1
		III	449,4	21,3	1,2	22,6	526,9	67,3	0,1	7,2	64,0	143,9
		IV	381,0	29,6	0,9	19,4	468,0	76,2	0,0	12,2	37,8	132,5
V		323,1	21,3	2,5	30,2	405,7	49,0	0,1	17,8	33,3	104,3	
VI		270,7	36,9	1,7	47,6	386,2	44,8	0,1	8,0	8,8	66,0	
Zmiana w %												
<u>VI 2016</u> <u>V 2016</u>		-16,2	72,9	-34,6	57,3	-4,8	-8,6	76,6	-54,8	-73,5	-36,7	
<u>VI 2016</u> <u>VI 2015</u>		73,6	5,8	-87,2	-24,5	26,8	78,8	-40,7	-55,3	-0,9	19,0	

^a razem z pszenicą durum, ^b razem z owsem, pszenżytem, gryką i prosem,

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych MF.

Tab. 5. Eksport i import produktów pierwotnego przetwórstwa zbóż (tys. ton)

Okresy		Eksport					Import				
		mąka pszenna	pozostałe mąki	kasze grysyki granulki	ziarno obrobione inaczej	ślód	mąka pszenna	pozostałe mąki	kasze grysyki granulki	ziarno obrobione inaczej	Ślód
2013	I-XII	80,0	18,8	57,6	22,7	28,0	55,1	13,0	25,4	36,9	122,8
2014	I-XII	90,4	20,5	45,4	27,6	61,1	44,5	12,0	27,4	30,2	114,9
2015	I-XII	99,7	18,8	42,8	27,9	62,8	56,5	17,4	28,4	42,2	186,8
2015	V	7,4	1,4	3,3	1,9	4,7	3,9	1,5	2,3	2,7	19,0
	VI	8,8	1,5	3,2	2,5	4,8	4,9	1,7	2,3	2,9	18,8
	VII	9,1	1,5	3,4	2,1	5,3	4,4	1,9	2,6	3,0	22,3
	VIII	7,8	1,5	3,5	2,0	6,2	4,6	1,1	2,1	3,5	16,4
	IX	8,9	1,5	3,3	2,7	4,6	5,3	1,5	2,6	4,0	16,7
	X	8,8	1,3	3,4	2,1	5,9	5,4	1,8	2,7	4,1	12,5
	XI	8,8	1,4	3,9	2,0	6,9	6,1	1,2	2,3	4,1	14,6
	XII	8,3	1,7	3,5	1,5	4,9	4,8	1,3	2,3	3,9	15,4
2016	I	9,2	1,4	3,4	2,0	7,3	4,9	1,4	2,9	3,1	15,5
	II	9,4	2,0	3,7	2,7	8,0	5,1	2,1	3,3	3,6	15,5
	III	10,5	1,8	3,9	2,4	5,8	4,5	1,8	2,9	3,1	17,7
	IV	11,0	1,7	4,4	2,7	5,8	4,3	1,7	3,9	3,1	20,2
	V	10,3	1,1	3,3	2,6	6,1	3,7	1,4	3,0	2,4	22,6
	VI	10,9	1,3	4,4	2,4	7,7	4,7	0,9	3,9	2,5	22,7
Zmiana w %											
	VI 2016 V 2016	5,7	16,1	34,2	-7,3	26,8	26,1	-29,7	32,3	4,3	0,1
	VI 2016 VI 2015	24,2	-14,7	38,4	-4,2	59,5	-3,9	-43,2	67,4	-11,5	20,4

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych MF.

Tab. 6. Eksport i import pasz i produktów wtórnego przetwórstwa zbóż (tys. ton)

Okresy		Eksport					Import				
		ciasto makaron.	Wyroby spożywcze ^a	chleb, pieczywo cukiernicze	pasze dla zwierząt gospod.	Pasze dla zwierząt domowych	ciasto makaron.	Wyroby spożywcze ^a	chleb, pieczywo cukiernicze	pasze dla zwierząt gospod.	Pasze dla zwierząt domowych
2013	I-XII	27,4	87,5	329,7	148,5	226,6	70,7	20,2	141,3	401,8	168,1
2014	I-XII	27,0	93,9	344,1	166,6	247,9	64,7	21,6	134,7	430,5	169,6
2015	I-XII	31,3	109,3	438,8	170,7	267,0	67,5	24,8	141,2	340,7	174,7
2015	V	2,2	8,9	33,4	13,7	18,8	4,6	1,9	10,7	26,1	12,9
	VI	2,5	9,5	38,8	13,9	20,0	5,4	2,0	11,4	27,6	13,7
	VII	2,6	10,1	38,4	17,2	23,6	6,1	2,1	11,8	29,3	14,1
	VIII	2,2	8,7	36,0	17,3	20,8	4,7	1,9	12,2	26,6	13,5
	IX	2,4	9,8	39,5	16,4	23,5	6,1	2,2	12,7	31,1	15,3
	X	2,9	9,5	40,1	16,1	25,0	6,0	2,2	14,3	31,7	16,0
	XI	3,2	9,2	39,9	14,5	24,3	5,8	2,2	12,2	30,3	16,6
	XII	3,1	9,0	36,5	15,5	23,5	6,9	2,6	11,8	28,4	14,4
2016	I	3,0	10,0	33,0	13,0	22,2	4,9	1,5	9,4	30,2	14,5
	II	3,0	10,4	37,7	12,6	24,0	5,4	1,5	9,7	28,6	15,9
	III	3,2	10,0	41,8	14,3	24,1	6,0	2,1	10,5	40,2	13,2
	IV	2,6	10,0	53,4	14,4	22,3	5,8	2,2	12,1	38,7	16,9
	V	2,1	8,8	39,1	14,3	18,5	5,7	2,2	12,2	35,9	13,6
	VI	2,9	8,0	37,1	9,8	15,6	7,1	2,1	13,3	36,4	14,9
Zmiana w %											
	VI 2016 V 2016	40,9	-9,9	-5,1	-32,0	-15,5	24,5	-5,2	9,0	1,3	9,8
	VI 2016 VI 2015	15,2	-16,2	-4,2	-29,7	-21,9	31,3	2,6	16,4	31,6	8,9

^a uzyskane przez sępczanie lub prażenie ziarna zbóż

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych MF.

Tab. 7. Ceny producenta i ceny detaliczne wybranych produktów zbożowych (zł/kg)

Okresy		Mąka poznańska		Kasza jęczmienna		Chleb mieszany		Chleb razowy	
		cena producenta	cena detaliczna	cena producenta	cena detaliczna	cena producenta	cena detaliczna	cena producenta	cena detaliczna
2013	I-XII	1,30	2,49	2,06	4,49	3,89	4,48	5,00	5,86
2014	I-XII	1,10	2,45	2,13	4,48	3,92	4,41	5,01	5,83
2015	I-XII	1,07	2,42	2,10	4,39	3,98	4,41	4,96	5,80
2015	VI	1,07	2,43	2,10	4,38	3,98	4,40	4,94	5,79
	VII	1,08	2,38	2,11	4,40	3,97	4,40	4,95	5,81
	VIII	1,09	2,43	2,07	4,42	3,98	4,40	4,95	5,82
	IX	1,07	2,43	2,09	4,40	3,99	4,38	4,96	5,78
	X	1,04	2,43	2,11	4,40	3,98	4,40	4,95	5,79
	XI	1,03	2,43	2,12	4,38	4,00	4,40	4,94	5,78
	XII	1,03	2,38	2,07	4,42	4,00	4,42	4,90	5,80
2016	I	1,03	2,45	2,19	4,42	3,94	4,44	4,90	5,83
	II	1,01	2,46	2,24	4,42	3,94	4,42	4,91	5,87
	III	0,99	2,40	2,23	4,40	3,94	4,40	4,91	5,86
	IV	0,98	2,48	2,25	4,40	3,95	4,42	4,90	5,88
	V	0,97	2,48	2,31	4,42	3,96	4,42	4,89	5,90
	VI	0,96	2,47	2,24	4,44	3,97	4,40	4,90	5,92
Zmiana w %									
$\frac{VI\ 2016}{V\ 2016}$		-1,0	-0,4	-3,0	0,5	0,3	-0,5	0,2	0,3
$\frac{VI\ 2016}{VI\ 2015}$		-10,3	1,6	6,7	1,4	-0,3	0,0	-0,8	2,2

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS.

Tab. 8. Ceny detaliczne mieszanek i koncentratów (zł/tonę)

Okresy		Mieszanka dla bydła dorosłego (B)	Mieszanka dla loch (L)	Mieszanka dla prosiąt	Mieszanka dla tuczników (T2)	Mieszanka dla kurcząt (DKA-Starter)	Mieszanka dla kur niosek	Koncentrat Provit dla tuczników
2013	I-XII	1734,1	1816,8	2450,8	1520,3	1981,6	1748,2	2744,6
2014	I-XII	1712,3	1797,2	2392,4	1422,2	1919,4	1668,3	2697,3
2015	I-XII	1655,8	1769,4	2322,4	1362,2	1867,3	1613,4	2630,9
2015	VI	1609,0	1793,1	2327,8	1359,6	1865,4	1609,0	2633,4
	VII	1653,3	1784,8	2318,1	1351,8	1865,4	1609,0	2630,0
	VIII	1652,8	1783,2	2308,3	1349,1	1863,1	1611,9	2627,6
	IX	1649,4	1777,9	2314,1	1354,1	1866,1	1612,6	2626,4
	X	1654,9	1766,1	2312,6	1357,1	1865,4	1608,9	2618,4
	XI	1658,2	1757,5	2313,3	1365,3	1861,2	1611,4	2612,9
	XII	1652,4	1757,5	2313,8	1367,6	1860,5	1613,9	2611,7
2016	I	1654,2	1750,4	2301,9	1363,7	1850,6	1607,5	2601,6
	II	1643,1	1734,4	2295,6	1379,5	1851,7	1602,1	2580,5
	III	1635,1	1729,9	2295,7	1369,1	1797,5	1599,3	2554,7
	IV	1625,3	1728,1	2284,9	1368,1	1796,4	1596,8	2544,7
	V	1633,6	1734,0	2280,5	1365,9	1799,0	1594,0	2529,6
	VI	1638,1	1719,8	2288,6	1373,0	1805,4	1594,8	2530,6
	VII	1639,0	1722,8	2292,3	1373,1	1810,0	1601,4	2534,6
Zmiana w %								
$\frac{VII\ 2016}{VI\ 2016}$		0,1	0,2	0,2	0,0	0,3	0,4	0,2
$\frac{VII\ 2016}{VII\ 2015}$		-0,9	-3,5	-1,1	1,6	-3,0	-0,5	-3,6

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS.

Tab. 9. Relacje cen pasz przemysłowych do cen zbóż i cen skupu żywca i mleka^a

Miesiące		Mieszanka T2 / ceny targ. Żyta	DKA – Starter / ceny targ. pszenicy	Provit / ceny targ. żyta	Ceny skupu mleka / mieszanka B	Ceny skupu trzody / Provit	Ceny skupu trzody / mieszanka T2	Ceny skupu drobiu / DKA – Starter
2015	III	2,366	2,440	4,564	0,724	1,658	3,198	2,130
	IV	2,342	2,465	4,539	0,699	1,663	3,224	2,052
	V	2,374	2,463	4,601	0,675	1,603	3,107	2,079
	VI	2,419	2,556	4,686	0,686	1,682	3,258	2,171
	VII	2,350	2,497	4,572	0,656	1,677	3,262	2,252
	VIII	2,315	2,511	4,509	0,652	1,666	3,245	2,255
	IX	2,221	2,429	4,308	0,660	1,756	3,405	2,166
	X	2,249	2,458	4,339	0,677	1,673	3,227	2,134
	XI	2,300	2,447	4,402	0,683	1,481	2,835	2,074
	XII	2,256	2,429	4,308	0,683	1,470	2,808	1,994
2016	I	2,216	2,391	4,227	0,676	1,522	2,904	1,967
	II	2,324	2,432	4,346	0,667	1,589	2,972	1,998
	III	2,308	2,351	4,307	0,648	1,644	3,068	2,053
	IV	2,341	2,371	4,354	0,630	1,611	2,997	2,015
	V	2,300	2,389	4,260	0,613	1,779	3,295	2,068
	VI	2,289	2,405	4,219	0,610	1,936	3,569	2,077
	VII	2,287	2,402	4,222	0,618	2,091	3,860	2,160

^a relacje cen wyrażonych w zł/l dla mleka i zł/kg dla pozostałych towarów

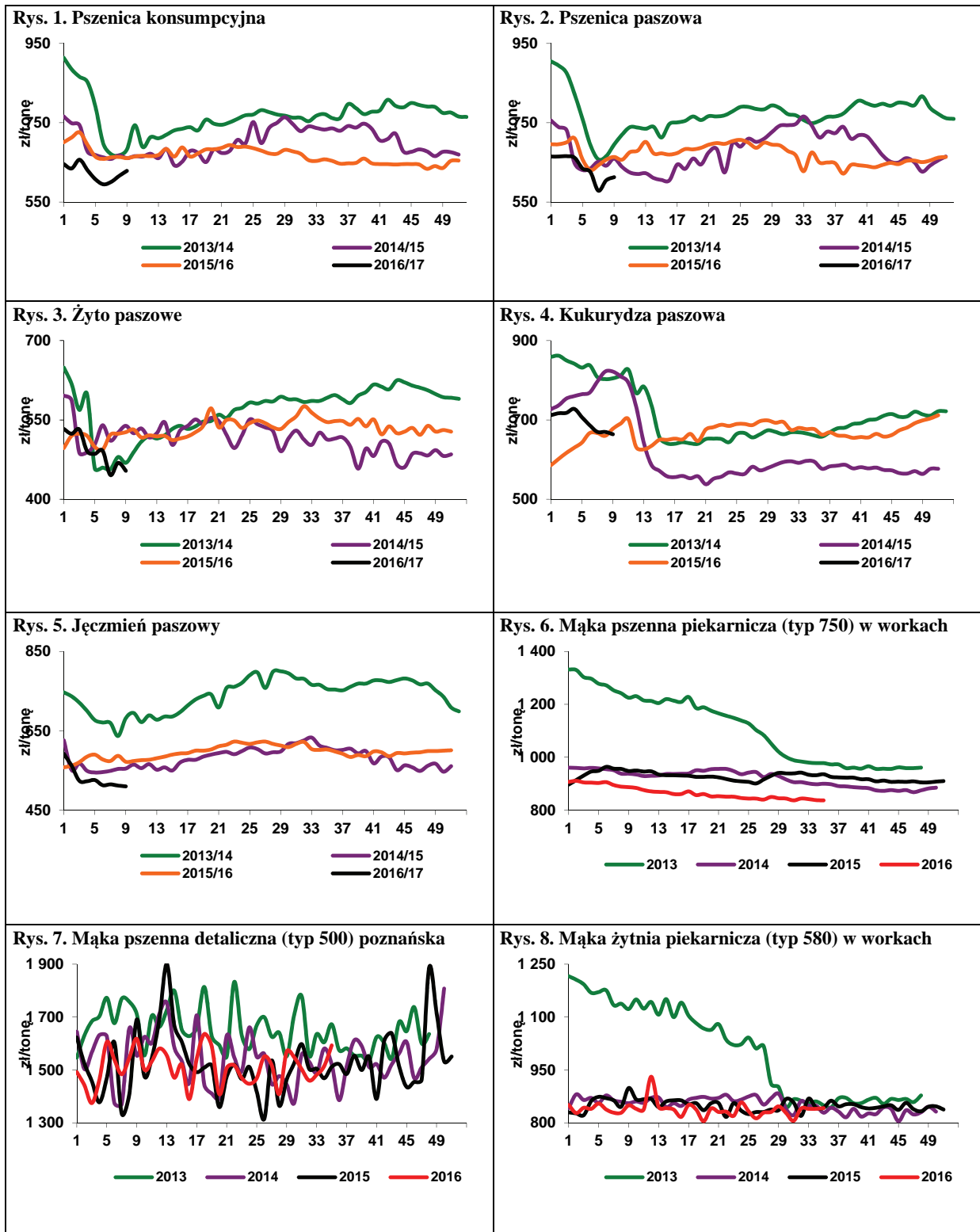
Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS.

Tab. 10. Ceny zbóż za granicą (EUR/tonę)

Miesiące	Pszenica konsumpcyjna			Jęczmień paszowy			Kukurydza paszowa			
	Niemcy	Czechy	Węgry	Francja	Niemcy	Czechy	Słowacja	Węgry	Czechy	
2015	III	193	172	178	181	169	128	115	136	132
	IV	184	174	171	175	164	.	118	138	130
	V	179	171	155	171	160	129	121	133	129
	VI	190	166	157	185	168	125	127	136	135
	VII	191	168	163	166	166	130	128	147	137
	VIII	178	165	161	156	158	131	125	147	140
	IX	173	164	153	155	157	130	135	142	146
	X	178	160	155	162	162	129	146	149	161
	XI	180	160	163	161	162	132	149	150	159
	XII	174	159	163	152	159	.	157	151	158
2016	I	163	158	156		151	126	149	144	156
	II	153	155	145	144	144	127	151	138	146
	III	157	147	137	144	142	123	154	140	.
	IV	153	139	139	143	140	122	137	144	.
	V	160	146	138	144	137	125	144	159	.
	VI	161	146	133	139	137	119	144	147	.
	VII	163	147	128	135	137	112	145	136	.
Zmiana w %										
<u>VII 2016</u> <u>VI 2016</u>		1,2	0,7	-3,8	-2,9	0,0	-5,9	0,7	-7,5	x
<u>VII 2016</u> <u>VII 2015</u>		-14,7	-12,5	-21,5	-18,7	-17,5	-13,8	13,3	-7,5	x

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych ZSRIR.

Tygodniowe notowania cen wybranych zbóż i produktów zbożowych (zł/tonę)

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych ZSRIR.

Piotr Szajner

W pierwszych dniach września br. rozpoczęła się kampania cukrownicza 2016/2015. Wegetacja buraków cukrowych przebiegała w korzystnych warunkach pogodowych i szacuje się, że średnie plony wyniosą ok. 650 ton/ha. Ocenia się, że technologiczny plon cukru wyniesie ok. 10 ton/ha. Jeżeli w trakcie kampanii warunki pogodowe będą korzystne, to produkcja cukru może wynieść 2-2,1 mln ton, gdyż powierzchnia uprawy buraków cukrowych w 2016 r. wynosi ok. 201 tys. ha. Pro-

dukcja będzie znacznie większa od kwoty produkcyjnej (1405,6 tys. ton) i krajowego zapotrzebowania (1705 tys. ton).

Na krajowym rynku cukru utrzymuje się wzrostowa tendencja cen. W lipcu br. średnia cena zbytu cukru workowanego wyniosła 2,33 zł/kg i była o 0,7% wyższa niż przed miesiącem oraz o 22% wyższa niż przed rokiem. Średnia cena zbytu cukru paczkowanego (2,50 zł/kg) wzrosła o 1,6% w porównaniu do czerwca oraz była o 22,5% wyższa niż w czerwcu 2015 r. W handlu detalicznym także utrzymuje się wzrostowa tendencja cen cukru, a średnia cena w lipcu br. wyniosła 2,80 zł/kg i była o 1,1% wyższa niż w czerwcu oraz o 27,9% wyższa niż przed rokiem. Powodem wzrostu cen jest przede wszystkim poprawa koniunktury na światowym rynku. Wyższe ceny zbytu skutkowały poprawą wyników finansowych przemysłu cukrowniczego. W pierwszym półroczu br. zysk netto wyniósł 325 mln zł, wobec 65 mln zł przed rokiem i był większy niż w całym 2015 r. (279 mln zł).

W pierwszym półroczu 2016 r. eksport cukru wyniósł 207,4 tys. ton, w tym 139,7 tys. ton do UE. Podmioty sektora eksportują duże ilości i zmniejszają zapasy, aby przygotować się do dużej produkcji w kampanii 2016/2017. Na unijnym rynku największymi odbiorcami cukru były: Niemcy (57 tys. ton), Litwa (15 tys. ton), Łotwa (12 tys. ton) oraz Grecja i Włochy (po 11 tys. ton). W krajach UE eksporterzy uzyskiwali średnią cenę ok. 516 EUR/tonę. Spośród krajów trzecich największe ilości cukru sprzedano do Izraela (26,7 tys. ton) i Gruzji (10,7 tys. ton), a przeciętne ceny eksportowe uzyskane w krajach trzecich wyniosły ok. 400 EUR/tonę. Import wyniósł 144,5 tys. ton cukru, w tym 36,9 tys. ton z krajów UE. Import cukru był duży, gdyż ze względu na krótką kampanię cukrowniczą 2015/2016 niektórzy producenci już w lutym br. rozpoczęli rafinację cukru surowego. Cukier do rafinacji importowano w lutym z Zimbabwe (25,6 tys. ton), w kwietniu z Mozambiku i Sudanu (po 25 tys. ton), a w czerwcu z Sudanu (25 tys. ton). Ceny importowe wahały się w granicach 370-440 EUR/tonę. Spośród krajów członkowskich głównymi dostawcami były: Szwecja (11 tys. ton), Niemcy (9 tys. ton) oraz Dania (8 tys. ton). Średnia cena importowa z UE wyniosła 500 EUR/tonę.

Na światowym rynku ceny rosną. Indeks światowych cen cukru wg FAO wyniósł w lipcu 278 pkt., wobec 276 pkt. przed miesiącem. W lipcu 2016 r. średnia cena cukru białego na giełdach światowych wzrosła do 540 USD/tonę, a ceny cukru surowego do 435 USD/tonę. W kontraktach terminowych na 2017 r. ceny cukru białego wynoszą 530-550 USD/tonę.

Tab. 1. Ceny w handlu zagranicznym cukrem (EUR/tonę)

Miesiące		Eksport			Import			
		Ogółem	UE-28	kraje trzecie	ogółem	UE-28	kraje trzecie	
2014	V	505,65	594,74	324,40	578,60	632,15	569,77	
	VI	479,49	558,53	332,62	634,52	459,74	725,24	
	VII	487,05	535,07	345,12	492,43	521,74	480,69	
	VIII	486,75	518,16	340,64	513,07	497,95	1021,08	
	IX	467,23	516,43	351,80	516,85	477,55	819,24	
	X	430,62	511,35	348,47	529,83	489,77	822,48	
	XI	402,76	468,45	420,67	494,64	478,84	809,97	
	XII	407,79	481,26	345,79	534,23	520,71	591,49	
	2015	I	418,23	449,93	368,09	489,06	481,60	691,67
		II	432,52	460,72	377,68	543,69	562,62	496,66
		III	418,88	448,92	377,34	589,43	582,54	624,53
		IV	418,65	444,97	357,70	406,73	463,59	398,55
V		431,56	463,48	371,98	561,55	535,78	873,82	
VI		456,64	470,23	388,10	539,17	495,59	796,38	
VII		467,22	463,79	403,69	397,58	450,15	378,78	
VIII		489,97	476,80	373,61	494,96	475,37	801,02	
IX		507,03	500,13	360,53	519,57	488,06	789,55	
X		436,04	485,68	350,48	636,66	584,01	838,81	
XI		403,76	454,69	368,28	499,93	468,62	829,73	
XII		423,34	473,35	384,49	569,34	523,79	794,60	
2016	I	474,95	515,83	370,79	536,67	504,33	764,04	
	II	463,15	491,06	373,59	409,95	465,55	387,62	
	III	466,08	501,12	368,66	494,44	464,10	722,21	
	IV	478,85	510,90	417,39	416,41	484,28	407,62	
	V	486,79	547,04	399,09	653,33	617,95	702,06	
	VI	485,13	521,99	417,31	474,76	576,30	455,68	

Źródło: Obliczenia IERiGŻ-PIB na podstawie danych MF i CAAC (Centrum Analityczne Administracji Celnej).

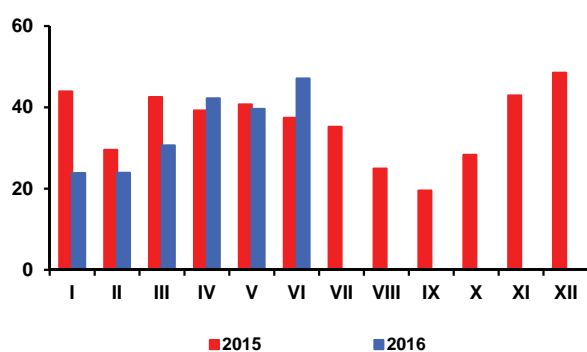
Tab. 2. Ceny cukru w Polsce (zł/kg)

Miesiące		Ceny zbytu		Cena referencyjna ^a	Cena detaliczna
		Workowany	paczkowany		
2014	VII	2,02	1,85	1,70	2,39
	VIII	1,97	1,85	1,70	2,30
	IX	1,94	1,83	1,69	2,23
	X	1,88	1,76	1,70	2,19
	XI	1,80	1,68	1,71	2,12
	XII	1,78	1,67	1,71	2,07
2015	I	1,81	1,74	1,69	2,04
	II	1,83	1,86	1,67	2,06
	III	1,81	1,88	1,67	2,10
	IV	1,81	1,84	1,63	2,12
	V	1,80	1,81	1,70	2,13
	VI	1,85	1,88	1,68	2,10
	VII	1,91	2,04	1,71	2,19
	VIII	1,97	2,14	1,71	2,29
	IX	1,99	2,16	1,72	2,39
	X	2,03	2,11	1,73	2,43
	XI	2,06	2,12	1,72	2,44
	XII	2,10	2,16	1,73	2,50
2016	I	2,25	2,32	1,78	2,46
	II	2,25	2,48	1,78	2,58
	III	2,21	2,51	1,74	2,70
	IV	2,26	2,49	1,78	2,74
	V	2,31	2,47	1,78	2,77
	VI	2,31	2,46	1,78	2,78
	VII	2,33	2,50	1,74	2,80

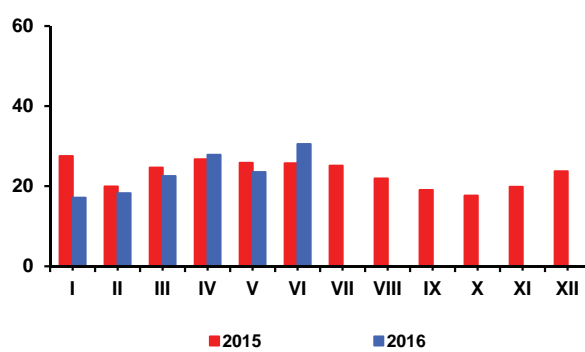
^a cenę referencyjną 404,4 EUR/tonę przeliczono na polską walutę wg miesięcznych kursów NBP, bez VAT

Źródło: Dane GUS.

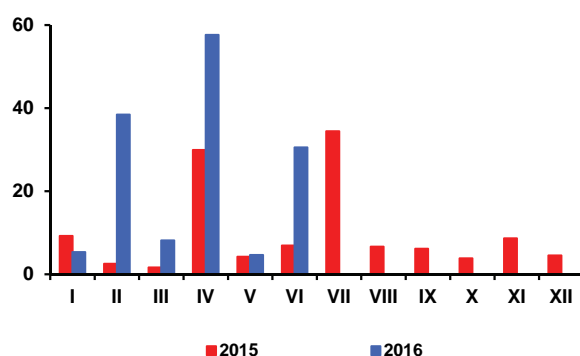
Rys. 1. Eksport ogółem (tys. ton)

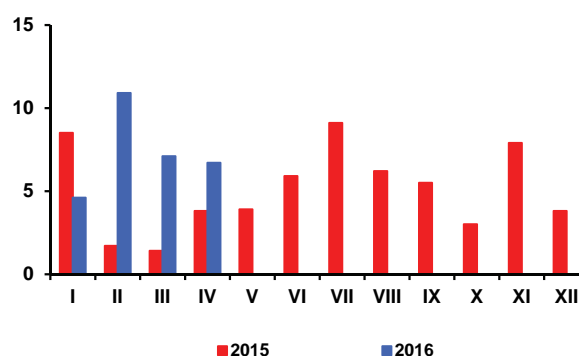
Rys. 2. Eksport do UE-28 (tys. ton)

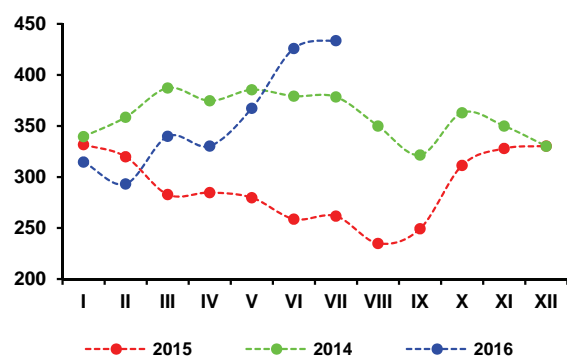
Rys. 3. Import ogółem (tys. ton)

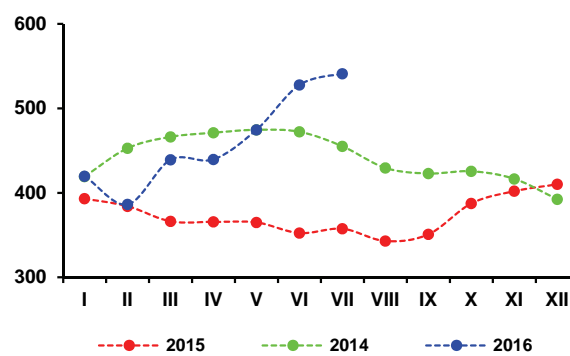
Rys. 4. Import z UE-28 (tys. ton)

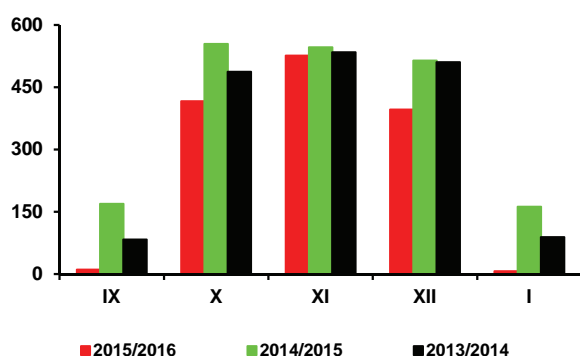
Rys. 5. Ceny cukru surowego na giełdzie w Nowym Jorku, Kontrakt Nr 11 (USD/tonę)

Rys. 6. Ceny cukru białego na giełdzie w Londynie, Kontrakt Nr 5 (USD/tonę)

Rys. 3. Produkcja cukru w okresie kampanii (tys. ton)

Źródło: Obliczenia IERiGŻ-PIB, dane MRiRW, MF, F.O Licht's, ERS USDA, CAAC, GUS

Według raportu Oil World opublikowanego 2 września br., światowe zbiory rzepaku w sezonie 2016/17 wyniosą 60,7 mln ton i będą o 2,9 mln ton mniejsze niż w sezonie poprzednim. W ciągu miesiąca globalne szacunki produkcji rzepaku zmniejszono o 1,0 mln ton. Najbardziej obniżono je u największego producenta, tj. w UE-28 (o 0,8 mln ton), ale zmniejszono także dla Ukrainy (o 0,1 mln ton) i Rosji (o 0,2 mln ton), a zwiększono dla Kanady (o 0,2 mln ton). Aktualnie ocenia się, że światowe zużycie rzepaku zmniejszy się do 61,2 mln ton (o 2,6 mln ton), a jego zapasy na koniec sezonu zmaleją do 5,1 mln ton (o 0,5 mln ton). Relacja zapasów do rocznego zużycia rzepaku obniży się do 8,3%, z 8,8% przed rokiem.

W grupie wiodących producentów rzepaku spadek zbiorów nastąpił w UE-28 (o 10% do 21,1 mln ton), Chinach (o 25% do 6,0 mln ton) i na Ukrainie (o 23% do 1,5 mln ton), a wzrost: w Kanadzie (o 3% do 18,5 mln ton) i Indiach (o 13% do 6,3 mln ton). W drugiej połowie sezonu 2016/17 spodziewany jest też wzrost zbiorów rzepaku w Australii (o 20% do 3,6 mln ton). Niemieccy analitycy oceniają, że wśród czterech kluczowych europejskich producentów największy spadek zbiorów rzepaku nastąpił w Polsce (o 30% do 2,17 mln ton), a następnie w Wielkiej Brytanii (o 25% do 1,90 mln ton), Francji (o 14% do 4,57 mln ton) i Niemczech (o 7% do 4,60 mln ton).

GUS we wstępnym szacunku opublikowanym w końcu lipca tegoroczne zbiory rzepaku w Polsce ocenił na 2,2 mln ton, tj. na poziomie o 19% niższym od ubiegłorocznego.

Mimo spodziewanych mniejszych zbiorów rzepaku w Europie i na świecie w lipcu jego ceny w portach europejskich były niższe niż przed rokiem. W lipcu płacono za rzepak 393 USD/tonę (cif Hamburg), tj. o 4% mniej niż przed miesiącem i o 6% mniej niż przed rokiem. Olej rzepakowy kosztował 763 USD/tonę (fob ex-mill Holandia) i był o 4% tańszy niż przed miesiącem i o 3% tańszy niż przed rokiem. Cena śrutę rzepakowej wyniosła 233 USD/tonę (fob ex-mill Hamburg) i była o 10% niższa niż przed miesiącem i o 12% niższa niż przed rokiem. W sierpniu ceny rzepaku i oleju rzepakowego wzrosły, kontynuowany był natomiast spadek cen śrutę rzepakowej. Za rzepak płacono 419 USD/tonę (o 2% więcej niż przed rokiem), za olej rzepakowy 819 USD/tonę (o 8% więcej), a za śrutę rzepakową 228 USD/tonę (o 16% mniej).

Ceny skupu rzepaku z tegorocznych zbiorów na rynku krajowym są wyższe niż przed rokiem. W lipcu, w którym wg notowań GUS skupiono 448 tys. ton rzepaku (o 12% mniej niż przed rokiem), przeciętna cena skupu wyniosła 1566 zł/tonę i była o 7% wyższa niż w lipcu poprzedniego roku. W sierpniu, wg notowań MRiRW, wyniosła 1612 zł/tonę i była o 8% wyższa niż przed rokiem. Wyższe też są ceny zbytu oleju rzepakowego, a niższe śrutę rzepakowej. W sierpniu zakłady tłuszczowe sprzedawały olej rzepakowy rafinowany niekonfekcjonowany po 3309 zł/t,

Ewa Rosiak

**Magdalena
Bodyt**

tj. o 8% drożej niż w sierpniu poprzedniego roku, a śrutę rzepakową po 840 zł/tonę, tj. o 9% taniej.

Produkcja głównych wyrobów przemysłu tłuszczowego w I półroczu br. była mniejsza niż przed rokiem. Duże i średnie zakłady przemysłu tłuszczowego (liczące 50 i więcej osób stałej załogi) wyprodukowały 484 tys. ton surowego oleju rzepakowego (o 25% mniej niż w I półroczu poprzedniego roku), z tego rafinowały 378 tys. ton (o 11% więcej). Produkcja margaryn wyniosła 155 tys. ton i była o 21% mniejsza.

Eksport surowców i produktów oleistych w I półroczu br. był mniejszy, a import większy niż w I półroczu ub. roku. Wyjątkiem był zwiększony wywóz margaryn i zmniejszony przywóz nasion oleistych. Wywieziono: 116 tys. ton nasion oleistych, w tym 92 tys. ton rzepaku (o połowę mniej niż w I półroczu ub. roku), 256 tys. ton olejów roślinnych, w tym 247 tys. ton oleju rzepakowego (o 13% mniej), 249 tys. ton śrut oleistych, w tym 225 tys. ton śrutę rzepakowej (o 40% mniej) i 67 tys. ton margaryn (o 4% więcej). Przywieziono: 1563 tys. ton śrut oleistych (o 2% więcej), 306 tys. ton olejów roślinnych (o 19% więcej), w tym 79 tys. ton oleju rzepakowego (o 54% więcej), 203 tys. ton nasion oleistych (o 3% mniej), w tym 101 tys. ton rzepaku (o 7% mniej) oraz 43 tys. ton margaryn (o 2% więcej).

W pierwszych siedmiu miesiącach br. ceny detaliczne tłuszczów roślinnych podlegały niewielkim wahaniom. Na rynku tłuszczów zwierzęcych przeważały spadki cen. Średni poziom cen tłuszczów roślinnych w pierwszych siedmiu miesiącach br. był o 1,7% niższy niż w analogicznym okresie poprzedniego roku. Margaryny potaniały średnio o 2,7%, a oleje roślinne o 0,9%. W porównywanych okresach ceny tłuszczów zwierzęcych zmniejszyły się przeciętnie o 6,9%, z tego ceny masła spadły o 6,9%, a „pozostałych tłuszczów zwierzęcych” o 6,1%. Średnie spadki cen tłuszczów roślinnych i zwierzęcych były głębsze niż stopa deflacji dla wszystkich towarów i usług, która wyniosła 0,9%.

Tab. 1. Krajowy bilans olejów roślinnych (tony)

Okres	Produkcja oleju rzepakowego surowego ^a	Import olejów ogółem	Eksport olejów ogółem	Zużycie krajowe		Eksport / produkcja w %	Wskaźnik samowystarczalności ^b w %
				ogółem	na 1 mieszkańca		
2013 I-XII	1 002 336	541 841	408 663	1 135 514	29,49	40,8	88,3
2014 I-XII	1 258 133	584 890	531 584	1 311 439	34,06	42,3	95,9
2015 VI	89 473	54 779	48 423	95 829	2,49	54,1	93,4
VII	45 894	51 212	33 271	63 834	1,66	72,5	71,9
VIII	118 543	42 606	33 789	127 360	3,31	28,5	93,1
IX	117 991	50 346	43 388	124 949	3,24	36,8	94,4
X	118 326	56 415	48 308	126 433	3,28	40,8	93,6
XI	108 690	49 680	51 570	106 800	2,77	47,4	101,8
XII	84 998	43 430	38 384	90 044	2,34	45,2	94,4
2016 I	82 459	42 468	39 574	85 353	2,22	48,0	96,6
II	93 392	50 725	47 723	96 394	2,50	51,1	96,9
III	81 096	56 536	45 049	92 584	2,40	55,5	87,6
IV	87 490	52 054	40 160	99 384	2,58	45,9	88,0
V	91 822	50 122	38 236	103 707	2,69	41,6	88,5
VI	47 919	54 468	45 118	57 269	1,49	94,2	83,7
Zmiany w %							
<u>VI 2016</u> V 2015	-47,8	8,7	18,0	-44,8	-44,6	x	x
<u>VI 2016</u> VI 2015	-46,4	-0,6	-6,8	-40,2	-40,2	x	x
<u>VI 2016</u> XII 2015	-43,6	25,4	17,5	-36,4	-37,9	x	x

^a produkcja wg miesięcy dotyczy przedsiębiorstw zatrudniających 50 osób i więcej, ^b produkcja / zużycie krajowe

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS i MF.

Tab. 2. Krajowy bilans oleju rzepakowego (tony)

Okres	Produkcja oleju rzepakowego surowego ^a	Import	Eksport	Zużycie krajowe		Eksport / produkcja w %	Wskaźnik samowystarczalności ^b w %
				ogółem	na 1 mieszkańca		
2013 I-XII	1 002 336	97 638	390 971	709 003	18,41	39,0	141,4
2014 I-XII	1 258 133	138 549	515 708	880 974	22,88	41,0	142,8
2015 VI	89 473	18 118	47 214	60 377	1,57	52,8	148,2
VII	45 894	15 078	32 076	28 896	0,75	69,9	158,8
VIII	118 543	9 181	33 001	94 723	2,46	27,8	125,1
IX	117 991	12 271	42 077	88 185	2,29	35,7	133,8
X	118 326	15 133	47 033	86 426	2,24	39,7	136,9
XI	108 690	11 162	50 211	69 641	1,81	46,2	156,1
XII	84 998	7 917	37 463	55 452	1,44	44,1	153,3
2016 I	82 459	6 973	38 590	50 842	1,32	46,8	162,2
II	93 392	12 906	45 371	60 926	1,58	48,6	153,3
III	81 096	17 726	43 658	55 164	1,43	53,8	147,0
IV	87 490	13 866	39 030	62 326	1,62	44,6	140,4
V	91 822	12 197	37 037	66 981	1,74	40,3	137,1
VI	47 919	15 761	43 630	20 050	0,52	91,1	239,0
Zmiany w %							
<u>VI 2016</u> V 2015	-47,8	29,2	17,8	-70,1	-70,1	x	x
<u>VI 2016</u> VI 2015	-46,4	-13,0	-7,6	-66,8	-66,9	x	x
<u>VI 2016</u> XII 2015	-43,6	99,1	16,5	-63,8	-64,6	x	x

^a produkcja wg miesięcy dotyczy przedsiębiorstw zatrudniających 50 osób i więcej, ^b produkcja / zużycie krajowe

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS i MF.

Tab. 3. Krajowy bilans śrut oleistych (tony)

Okres	Produkcja śruty rzepakowej ^a	Import śrut ogółem	Eksport śrut ogółem	Zużycie krajowe	Eksport / produkcja w %	Wskaźnik samowystarczalności ^b w %
2013 I-XII	1 503 504	2 718 692	714 420	3 507 776	47,5	42,9
2014 I-XII	1 887 200	3 173 980	674 634	4 386 546	35,7	43,0
2015 VI	134 210	259 788	49 610	344 388	37,0	39,0
VII	68 841	367 469	23 007	413 303	33,4	16,7
VIII	177 815	264 237	78 007	364 045	43,9	48,8
IX	176 987	279 291	113 465	342 813	64,1	51,6
X	177 489	211 703	73 660	315 532	41,5	56,3
XI	163 035	169 189	62 456	269 768	38,3	60,4
XII	127 497	290 808	60 728	357 577	47,6	35,7
2016 I	123 689	278 482	49 664	352 507	40,2	35,1
II	140 088	287 622	46 163	381 546	33,0	36,7
III	121 644	238 169	43 085	316 728	35,4	38,4
IV	131 235	177 106	46 612	261 729	35,5	50,1
V	137 733	328 344	28 953	437 124	21,0	31,5
VI	71 879	253 543	34 072	291 350	47,4	24,7
Zmiany w %						
<u>VI 2016</u> <u>V 2015</u>	-47,8	-22,8	17,7	-33,3	x	x
<u>VI 2016</u> <u>VI 2015</u>	-46,4	-2,4	-31,3	-15,4		
<u>VI 2016</u> <u>XII 2015</u>	-43,6	-12,8	-43,9	-18,5	x	x

^a wyliczenia IERiGŻ-PIB, ^b produkcja / zużycie krajowe

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS i MF.

Tab. 4. Krajowy bilans śruty rzepakowej (tony)

Okres	Produkcja ^a	Import	Eksport	Zużycie krajowe	Eksport / produkcja w %	Wskaźnik samowystarczalności ^b w %
2013 I-XII	1 503 504	61 051	602 377	962 178	40,1	156,3
2014 I-XII	1 887 200	71 267	351 836	1 606 631	18,6	117,5
2015 VI	134 210	3 096	45 644	91 661	34,0	146,4
VII	68 841	5 061	19 072	54 830	27,7	125,6
VIII	177 815	7 080	74 589	110 305	41,9	161,2
IX	176 987	5 943	110 937	71 992	62,7	245,8
X	177 489	4 958	71 872	110 575	40,5	160,5
XI	163 035	2 668	60 997	104 706	37,4	155,7
XII	127 497	2 512	59 307	70 702	46,5	180,3
2016 I	123 689	6 533	46 722	83 499	37,8	148,1
II	140 088	3 533	41 492	102 129	29,6	137,2
III	121 644	2 697	37 816	86 526	31,1	140,6
IV	131 235	3 336	40 859	93 712	31,1	140,0
V	137 733	2 140	26 645	113 229	19,3	121,6
VI	71 879	3 637	31 921	43 594	44,4	164,9
Zmiany w %						
<u>VI 2016</u> <u>V 2015</u>	-47,8	69,9	19,8	-61,5	x	x
<u>VI 2016</u> <u>VI 2015</u>	-46,4	17,5	-30,1	-52,4	x	x
<u>VI 2016</u> <u>XII 2015</u>	-43,6	44,8	-46,2	-38,3	x	x

^a wyliczenia IERiGŻ-PIB, ^b produkcja / zużycie krajowe

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS i MF.

Tab. 5. Krajowy bilans margaryny (tony)

Okres	Produkcja ^a	Import	Eksport	Zużycie krajowe		Eksport / produkcja w %	Wskaźnik samowystar- czalności ^b w %
				ogółem	na 1 mieszkańca		
2013 I-XII	429 975	91 726	130 143	391 558	10,17	30,3	109,8
2014 I-XII	421 390	84 537	121 851	384 076	9,98	28,9	109,7
2015 VI	33 729	6 689	10 931	29 487	0,77	32,4	114,4
VII	26 727	6 271	9 539	23 460	0,61	35,7	113,9
VIII	30 117	6 460	8 720	27 857	0,72	29,0	108,1
IX	32 284	7 109	10 543	28 850	0,75	32,7	111,9
X	39 480	8 552	16 191	31 841	0,83	41,0	124,0
XI	36 692	8 510	12 254	32 948	0,86	33,4	111,4
XII	30 171	8 104	12 118	26 158	0,68	40,2	115,3
2016 I	27 409	5 919	9 754	23 574	0,61	35,6	116,3
II	29 174	6 861	9 880	26 155	0,68	33,9	111,5
III	28 774	10 597	19 341	20 030	0,52	67,2	143,7
IV	21 883	6 769	10 134	18 518	0,48	46,3	118,2
V	22 719	6 495	8 756	20 458	0,53	38,5	111,1
VI	24 570	6 440	8 894	22 116	0,57	36,2	111,1
Zmiany w %							
<u>VI 2016</u> V 2015	8,1	-0,9	1,6	8,1	7,5	x	x
<u>VI 2016</u> VI 2015	-27,2	-3,7	-18,6	-25,0	-26,0	x	x
<u>VI 2016</u> XII 2015	-18,6	-20,5	-26,6	-15,5	-17,4	x	x

^a produkcja wg miesięcy dotyczy przedsiębiorstw zatrudniających 50 osób i więcej, ^b produkcja / zużycie krajowe

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS i MF.

Tab. 6. Ceny skupu (zł/tonę)

Okres	Rzepak ^a	Pszenvica	Relacja cen
2013 I-XII	1473	797	1,85
2014 I-XII	1320	683	1,93
2015 VII	1459	667	2,19
VIII	1462	646	2,26
IX	1526	656	2,33
X	1594	661	2,41
XI	1605	672	2,39
XII	1667	678	2,46
2016 I	1684	669	2,52
II	1690	642	2,63
III	1672	630	2,65
IV	1695	624	2,72
V	1757	625	2,81
VI	1769	633,6	2,79
VII	1597	618,8	2,58
Zmiany w %			
<u>VII 2016</u> VI 2016	-9,7	-2,3	x
<u>VII 2016</u> VII 2015	9,4	-7,2	x
<u>VII 2016</u> XII 2015	-4,2	-8,8	x

^a ceny roczne oraz za VII, VIII, IX dane GUS, pozostałe miesięczne – dane MRiRW

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS i MRiRW.

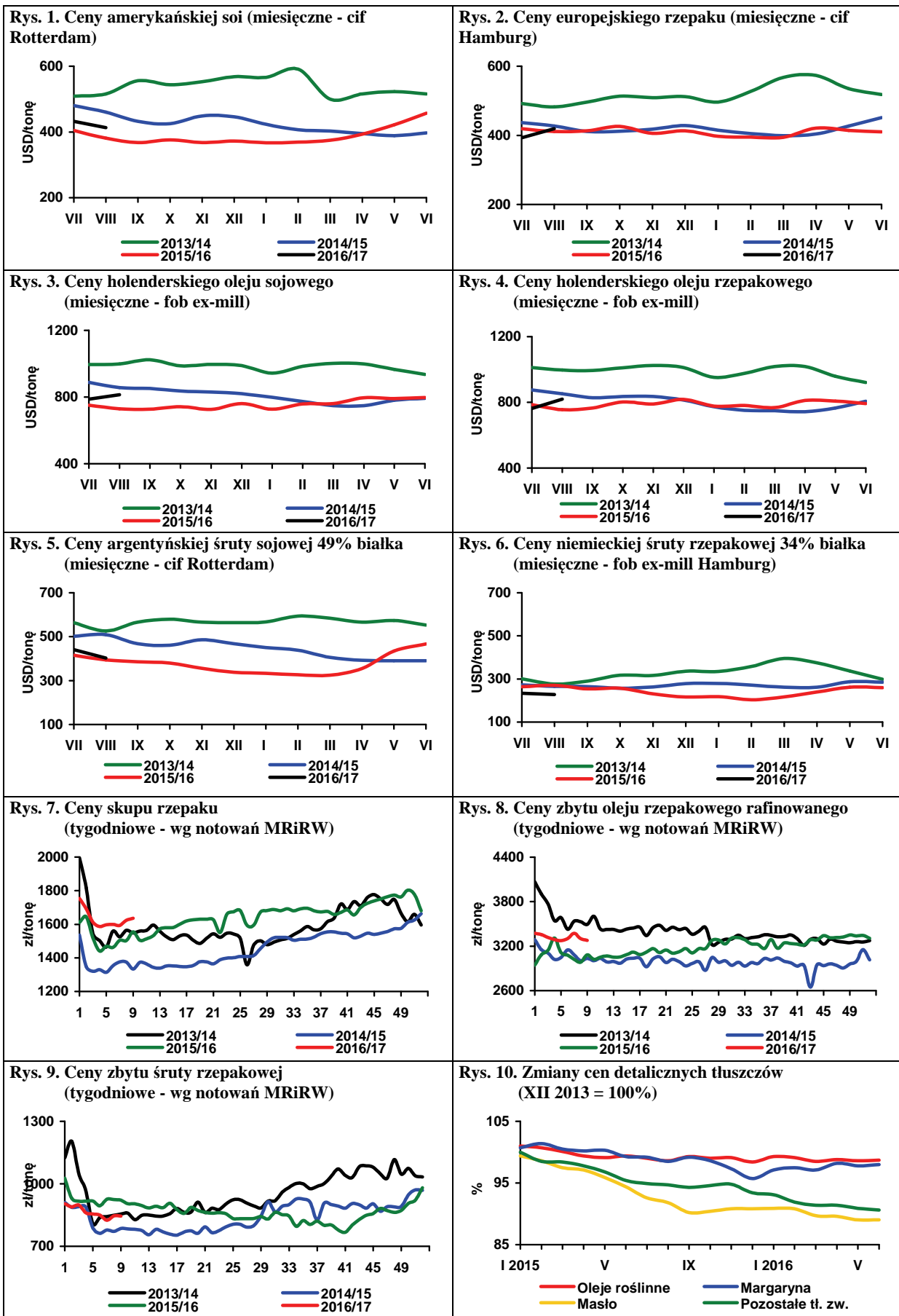
Tab. 7. Ceny tłuszczów roślinnych i zwierzęcych (zł/litr/kg)

Okres	Ceny zbytu				Ceny detaliczne			
	olej rzepakowy za 1 l	masmix za 1 kg	masło w op. 200 g ^a	smalec w op. 250 g	olej rzepakowy za 1 l	masmix w op. 400 g	masło w op. 200 g ^b	smalec w op. 250 g
2014 I-XII	5,24	6,65	17,05	6,15	6,33	13,80	23,00	7,44
2015 I-XII	5,46	6,38	15,15	5,72	5,90	13,20	20,65	6,88
2015 VII	5,48	6,33	14,80	5,69	5,86	12,95	20,35	6,88
VIII	5,51	6,35	14,65	5,7	5,76	12,95	20,15	6,84
IX	5,50	6,41	14,84	5,68	5,86	12,98	19,80	6,84
X	5,52	6,43	15,05	5,65	5,83	12,90	19,85	6,84
XI	5,54	6,42	15,24	5,62	5,84	13,03	19,90	6,80
XII	5,43	6,36	15,19	5,59	5,82	12,90	19,90	6,76
2016 I	4,65	6,35	14,95	5,56	5,9	12,95	19,80	6,72
II	4,68	6,32	14,63	5,59	5,18	12,83	19,80	6,64
III	4,71	6,23	14,26	5,58	5,76	12,95	19,50	6,64
IV	4,75	6,15	13,82	5,46	5,81	12,95	19,20	6,60
V	4,68	6,23	13,71	5,45	5,79	12,95	19,10	6,64
VI	4,97	6,30	14,3	5,5	5,81	12,93	9,58	4,08
VII	4,88	6,27	15,48	5,54	5,82	12,93	9,73	4,05
Zmiany w %								
<u>VII 2016</u> <u>VI 2016</u>	-1,8	-0,5	8,3	0,7	0,2	0,0	1,6	-0,6
<u>VII 2016</u> <u>VII 2015</u>	-10,9	-0,9	4,6	-2,6	-0,7	-0,2	-52,2	-41,1
<u>VII 2016</u> <u>XII 2015</u>	-10,1	-1,4	1,9	-0,9	0,0	0,2	-51,1	-40,1

^a masło świeże o zawartości tłuszczu nie przekraczającej 85% masy

^b masło świeże o zawartości tłuszczu 82,0-82,5% masy

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS.

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych Oil World, MRiRW i GUS.

Według szacunków World Potato Markets areaf uprawy ziemniaków jadalnych w krajach UE-5 (Niemcy, Francja, Holandia, Belgia, Wlk. Brytania) w 2016 r. jest o ok. 5% większy niż roku ubiegłym, ale z powodu prognozowanego spadku plonów zbiory będą zbliżone lub tylko nieznacznie większe niż w 2015 r. Jeśli przewidywane zmniejszenie plonów znajdzie potwierdzenie w następnych tygodniach i miesiącach, konsekwencją będzie wzrost cen ziemniaków w Europie Zachodniej powyżej średniej z ostatnich pięciu lat.

Według najnowszych prognoz Komisji Europejskiej (MARS, European Commission) średnie plony ziemniaków w UE-28 w 2016 r. mają wynieść ok. 326 dt/ha, tj. o 1,1% poniżej roku ubiegłego, podczas gdy przed miesiącem przewidywano ich wzrost o 2,2%. W Niemczech plony mają się obniżyć o 3,4% do 440 dt/ha, we Francji o 2,8% do 417 dt/ha, a w Belgii o 4,4% do 430 dt/ha. Komisja Europejska przewiduje plony w Polsce na poziomie 226 dt/ha.

Tegoroczne zbiory ziemniaków w Polsce będą przypuszczalnie o 10-15% większe niż w 2015 r. W konsekwencji na rynku będą nadwyżki, co wpłynie, zwłaszcza w pierwszej połowie sezonu, na spadek krajowych cen ziemniaków. Na ceny ziemniaków w Polsce w dużym stopniu będzie mieć wpływ sytuacja na zachodnioeuropejskich rynkach, a są obawy, że tegoroczna produkcja nie pokryje rosnącego zapotrzebowania. Znajduje to już teraz odzwierciedlenie w rosnących notowaniach cen kontraktów terminowych z realizacją na kwiecień 2017, które wzrosły w końcu sierpnia do 212 euro/t, podczas gdy dwa tygodnie wcześniej było to 170 euro/t.

W Niemczech pod koniec sierpnia średnie ceny producenta ziemniaków przeznaczonych do konsumpcji, w zależności od jakości, wynosiły 160-175 euro/t i były porównywalne z analogicznym okresem ubiegłego roku. Ceny ziemniaków do przetwórstwa na frytki wahały się w przedziale 140-165 euro/t. Według przedstawicieli niemieckiego przemysłu ziemniaczanego jesienią bulwy do przetwórstwa spożywczego będą kosztować 120-140 euro/t, pod koniec roku podrożeją do 150-180 euro/t, w drugiej połowie sezonu ceny mogą wzrosnąć do 170-210 euro/t.

We Francji ceny ziemniaków do przetwórstwa wynoszą ok. 150 euro/t i są o kilka procent wyższe niż przed rokiem. Bulwy najbardziej popularnych, tańszych odmian do konsumpcji, w zależności od asortymentu i wielkości opakowania, w końcu sierpnia wynosiły od 360 do 400 euro/t i były o kilkanaście wyższe niż analogicznym okresie 2015 r. Ziemniaki typu premium (odmiany Agata, Charlotta i Various) w opakowaniach 2,5 i 12,5 kg kosztowały od 740 do 800 euro/t i były zbliżone do cen ubiegłorocznych.

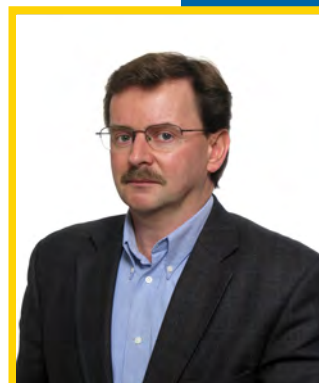
W Polsce ceny ziemniaków na poziomie producenta są wyraźnie niższe niż w Europie Zachodniej. W tzw. dużym hurcie, w końcu sierpnia za ziemniaki pakowane w 15 kg worki w niektórych rejonach (okolice Sieradza, Kalisza) płacono zaledwie 0,20-0,25 zł/kg. Ceny ziem-

niaków na południowym wschodzie i wschodzie oraz na zachodzie Polski są wyższe (0,30-0,40 zł/kg), ale wraz ze wzrostem podaży prawdopodobnie i tutaj się obniżą.

Na rynkach hurtowych w tym okresie ziemniaki były nieznacznie droższe niż w roku ubiegłym. W ostatnim tygodniu sierpnia średnia cena wyniosła 0,60 zł/kg, podczas gdy w analogicznym okresie 2015 r. było to 0,52 zł/kg. W Broniszach ceny krajowych ziemniaków wahały się w granicach 0,25-0,70 zł/kg, w Lublinie 0,60-0,70 zł/kg, w Poznaniu 0,53-0,67 zł/g, w Rzeszowie 0,46-0,60 zł/kg, w Łodzi 0,33-0,73 zł/kg, a w Kaliszu 0,33 zł/kg. Na targowiskach średni poziom cen ziemniaków wyniósł ok. 0,90 zł/kg, i był o ok. 6% niższy niż w analogicznym okresie 2015 r. Ziemniaki najtańsze były w województwie małopolskim (0,49 zł/kg) i świętokrzyskim (0,52 zł/kg), a najdroższe w opolskim (1,19 zł/kg), zachodniopomorskim (1,15 zł/kg) i warmińsko-mazurskim (1,05 zł/kg).

W pierwszym półroczu 2016 r. eksport ziemniaków nieprzetworzonych po raz kolejny się obniżył i wyniósł zaledwie 9,1 tys. ton, wobec 10,1 tys. ton w analogicznym okresie poprzedniego roku i 28,6 tys. ton dwa lata wcześniej. W całym sezonie 2015/16 było to 16,9 tys. ton, wobec 20,8 tys. ton w sezonie poprzednim. Największym odbiorcą polskich ziemniaków w I pierwszym półroczu 2016 r. była Rumunia, gdzie sprzedano 4,5 tys. ton (1,0 tys. w analogicznym okresie 2015 r.). Eksport do Mołdawii, tradycyjnego odbiorcy polskich ziemniaków, wyniósł 1,0 tys. ton, wobec 5,4 tys. ton w I półroczu 2015 r. Z powodu embarga nie było eksportu ziemniaków na rynek rosyjski.

W I półroczu 2016 import ziemniaków nieprzetworzonych wyniósł 113,9 tys. ton (a w całym sezonie 149,5 tys. ton) i był tylko o ok. 3% większy niż przed rokiem, mimo dużych niedoborów na polskim rynku. W tym okresie sprowadzono do Polski 19,9 tys. ton sadzeniaków, 30,3 tys. ton ziemniaków wczesnych i 63,6 tys. ton ziemniaków z głównego zbioru.

**Wiesław
Dzwonkowski**

Tab. 1. Skup ziemniaków i produkcja skrobi ziemniaczanej (tony)

Wyszczególnienie	Skup ziemniaków				Produkcja skrobi ziemniaczanej			
	2013	2014	2015	2016	2013	2014	2015	2016
I	31 700	50 300	64 000	62 500	777	140	184	221
II	59 000	48 400	59 400	69 800	-	141	182	274
III	52 200	61 000	75 600	69 500	-	100	270	248
IV	77 400	58 900	74 800	71 800	-	198	257	143
V	68 000	48 300	62 600	45 500	-	268	160	168
VI	42 800	56 700	58 300	58 800	-	77	187	223
VII	43 500	55 900	54 900	48 700	-	114	100	
VIII	78 100	92 500	86 100		1 463	2 369	2 673	
IX	225 100	318 100	289 000		27 800	39 274	36 562	
X	328 200	350 200	328 100		43 925	46 459	52 406	
XI	172 100	260 800	238 400		21 775	38 522	38 997	
XII	77 900	113 100	83 800		6 091	8 527	3 636	
RAZEM	1 256 000	1 514 200	1 475 000	426 600	101 831	135 808	135 614	1 227

Źródło: Dane GUS

Tab. 2. Eksport ziemniaków i ich przetworów (tony)

Miesiące	Ziemniaki			Produkty skrobiowe				Przetwory spożywcze		
	wczesne	sadzeniaki	pozostałe	skrobia ziemn.	skrobie pozostałe	syrop skrobiowy	dekstryny	frytki	chipsy	Susze
2009 I-XII	2 673	2 078	35 609	47 156	151	46 568	3 991	108 414	18 167	7 706
2010 I-XII	1 637	1 803	39 794	54 626	134	44 623	10 058	118 614	20 716	7 388
2011 I-XII	2 914	1 703	69 426	34 546	14 325	46 229	10 374	131 809	22 333	9 297
2012 I-XII	2 023	2 457	46 076	72 333	9 917	41 193	14 989	153 610	30 732	17 989
2013 I-XII	1 990	2 887	41 247	61 186	18 468	41 925	16 318	175 920	31 064	16 390
2014 I-XII	1 247	3 806	36 259	57 730	10 921	41 368	9 555	167 158	30 775	16 736
2015 I-XII	1 201	1 666	13 656	82 505	14 331	42 007	9 990	159 341	37 518	20 829
2015 I	26	235	1 620	7 157	855	3 083	632	10 948	1 810	1 758
II	97	287	1 406	7 635	845	3 433	635	10 498	2 226	2 124
III	110	350	1 871	5 623	845	3 511	737	13 162	3 191	1 887
IV	137	311	1 336	5 915	889	4 248	829	12 712	3 067	2 214
V	120	215	1 045	4 983	1 150	3 528	665	12 691	3 057	2 318
VI	363	236	312	5 966	1 241	3 447	692	15 109	3 841	1 726
VII	91	17	584	7 689	1 650	3 508	1 034	16 891	3 349	1 293
VIII	83	2	341	7 381	1 689	2 945	819	15 070	2 848	1 264
IX	73	7	962	8 384	1 491	3 535	950	14 057	3 810	1 771
X	40	2	1 949	7 429	979	3 885	908	13 017	3 122	1 461
XI	31	2	1 065	7 982	1 083	3 879	981	12 047	3 149	1 556
XII	31	2	1 165	6 362	1 613	3 006	1 109	13 139	4 049	1 456
2016 I	46	23	1 146	5 465	834	3 769	717	10 458	2 891	2 102
II	44	23	2 293	5 891	781	4 421	788	11 125	3 067	2 004
III	52	277	1 708	6 543	959	4 775	791	13 711	3 645	1 881
IV	100	301	1 421	9 023	1 069	3 882	938	12 191	3 158	1 369
V	84	3	738	7 959	333	3 783	838	14 863	3 448	1 548
VI	554	136	195	10 863	497	1 705	568	16 311	1 864	997

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych CIHZ, MF, MRiRW i GUS.

Tab. 3. Import ziemniaków i ich przetworów (tony)

Miesiące	Ziemniaki			Produkty skrobiowe				Przetwory spożywcze			
	wczesne	sadzeniaki	pozostałe	skrobia ziemn.	skrobie pozostałe	syrop skrobiowy	dekstryny	frytki	chipsy	Susze	
2009	I-XII	42 996	15 660	80 878	10 347	61 991	147 459	75 593	42 315	3 556	1 996
2010	I-XII	48 353	29 761	157 323	9 828	81 482	180 352	63 478	41 595	5 714	875
2011	I-XII	49 240	20 173	174 105	11 235	97 528	242 516	77 888	52 352	8 596	3 103
2012	I-XII	35 670	14 719	76 107	11 466	72 918	257 295	90 269	35 304	8 829	2 661
2013	I-XI	32 728	17 802	55 038	11 817	111 666	233 318	85 496	48 370	8 456	2 972
2014	I-XII	55 262	21 373	119 731	10 161	135 560	210 964	76 301	66 083	8 905	3 088
2015	I-XII	28 911	14 272	103 270	14 882	155 473	182 899	78 359	56 782	7 302	11 271
2015	I	81	296	9 460	914	12 734	12 493	6 653	3 521	673	794
	II	400	45	4 701	910	12 698	15 676	6 388	4 549	518	1 161
	III	1 640	1 814	8 393	986	12 382	14 568	6 841	4 474	601	1 333
	IV	5 517	10 576	15 865	1 002	12 829	14 494	7 444	4 361	539	1 521
	V	17 775	445	21 054	798	12 065	16 225	6 199	4 642	677	1 156
	VI	2 695	80	10 020	929	13 067	18 132	5 972	5 883	309	1 770
	VII	4	7	6 421	1 166	14 140	19 224	6 588	5 119	827	1 368
	VIII	4	10	1 596	1 375	12 708	12 884	5 523	4 885	766	256
	IX	27	3	6 575	1 963	12 564	16 717	7 160	6 238	606	445
	X	451	3	7 635	1 670	13 046	15 286	6 436	4 768	580	624
	XI	102	522	4 906	2 085	13 409	12 862	6 048	4 499	665	345
	XII	217	470	6 644	1 084	13 832	14 338	7 105	3 842	540	497
2016	I	114	741	7 324	1 249	13 021	13 819	5 618	4 887	580	1 264
	II	831	909	6 502	1 741	12 997	13 934	6 173	4 112	496	1 357
	III	2 008	5 106	8 559	1 446	14 536	16 959	6 934	5 934	523	1 712
	IV	8 575	12 087	13 676	1 149	14 389	17 450	6 578	6 185	736	982
	V	16 056	1 068	19 156	924	14 820	17 253	6 975	5 822	668	1 202
	VI	2 747	25	8 384	935	9 319	15 755	6 763	5 815	350	266

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych CIHZ, MF, MRiRW i GUS.

Tab. 4. Ceny oraz relacje cen ziemniaków i ich przetworów

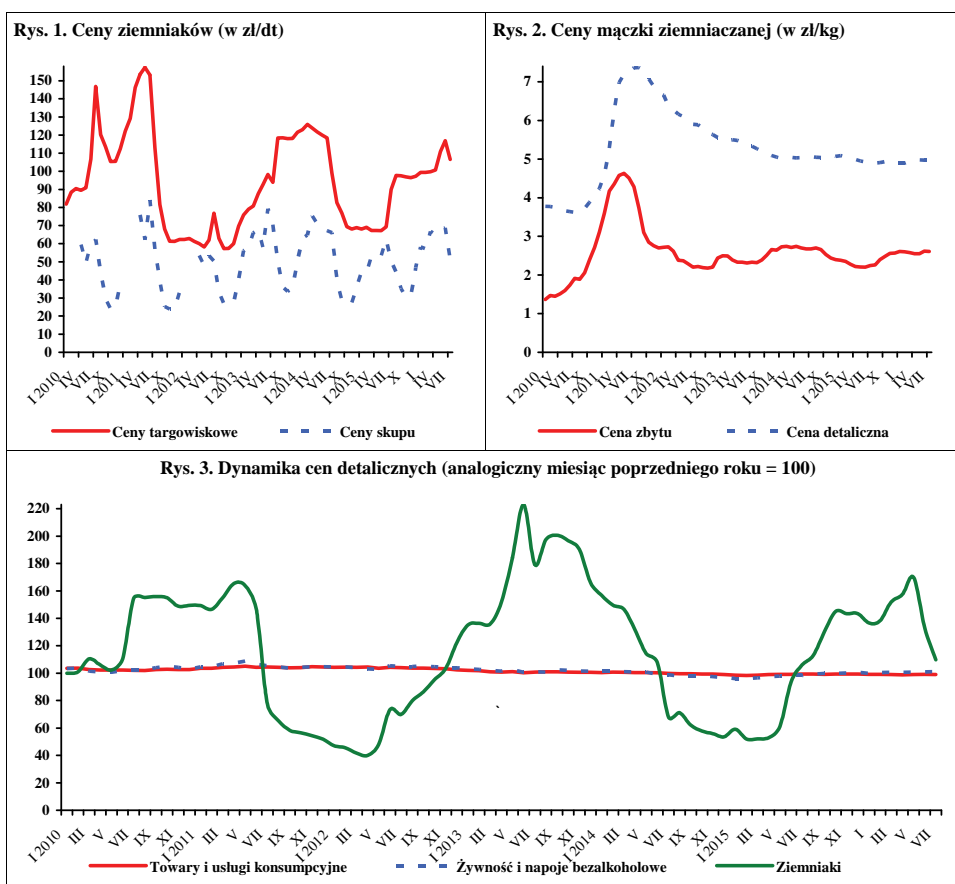
Wyszczególnienie	Rodzaj	VII	V	VI	VII	Wskaźnik zmian cen	
	Ceny	2015	2016	2016	2016	roczny	miesięcz.
	zł/dt	zł/dt	zł/dt	zł/dt	zł/dt	%	%
Ziemniaki	skupu	50,4	67,3	68,8	51,6	102,4	75,0
	targowiskowa	99,0	110,9	116,9	106,5	107,6	91,1
	detaliczna (zł/kg)	1,32	1,53	2,24	1,46	110,6	65,2
	importowa	69,5	145,0	128,5	.	181,7	88,6
	eksportowa	95,0	156,0	166,3	.	119,5	106,6
Relacje cen	skup / targowisko	0,51	0,61	0,59	0,48	95,2	82,3
	targowisko / detal	0,75	0,72	0,52	0,73	97,3	139,8
	skup / detal	0,38	0,44	0,31	0,35	92,6	115,1
Skrobia ziemniaczana	zbytu (zł/kg)	2,21	2,24	2,62	2,61	118,1	99,6
	detaliczna (zł/kg)	4,90	4,98	4,97	4,97	101,4	100,0
Frytki	detaliczna (zł/kg)	8,68	8,48	8,50	8,46	97,5	99,5
Chipsy	detaliczna (zł/kg)	35,30	35,40	35,30	35,30	100,0	100,0
Kopytka	detaliczna (zł/kg)	9,98	9,82	9,84	9,80	98,2	99,6

Źródło: Dane GUS.

Tab. 5. Ceny ziemniaków na targowiskach

Wyszczególnienie		2015	2016			wsk. zmian cen	
		maj	marzec	kwiecień	maj	roczny	miesięczny
		zł/dt	zł/dt	zł/dt	zł/dt	%	%
1	Dolnośląskie	71,5	105,3	105,1	108,0	151,1	102,7
2	Kujawsko-pomorskie	75,2	96,1	98,3	97,6	129,8	99,3
3	Lubelskie	65,3	95,2	94,5	91,7	140,4	97,0
4	Lubuskie	73,9	96,2	99,6	98,0	132,7	98,4
5	Łódzkie	52,8	86,9	92,0	92,8	175,7	100,9
6	Małopolskie	63,8	87,8	89,6	91,9	144,0	102,5
7	Mazowieckie	61,5	111,7	110,7	113,8	185,1	102,8
8	Opolskie	62,3	111,2	109,7	110,3	177,1	100,6
9	Podkarpackie	66,6	90,9	87,6	90,2	135,5	102,9
10	Podlaskie	60,7	116,3	119,2	119,9	197,5	100,6
11	Pomorskie	86,8	100,5	99,9	96,9	111,6	97,0
12	Śląskie	68,9	103,3	99,8	109,6	159,1	109,8
13	Świętokrzyskie	45,5	81,4	78,8	82,3	180,8	104,4
14	Warmińsko-mazurskie	79,9	116,4	114,7	114,7	143,5	100,0
15	Wielkopolskie	76,5	97,5	98,9	97,1	127,0	98,2
16	Zachodniopomorskie	81,5	108,7	109,8	107,1	131,5	97,6
	maksimum	86,8	116,4	119,2	119,9	X	
	minimum	45,5	81,4	78,8	82,3		
	różnica w %	90,6	43,1	51,2	45,7		

Źródło: Dane GUS.

Źródło: Dane GUS.

W sierpniu 2016 r., w porównaniu z lipcem br., w skupie produktów świeżych, wyższe były ceny pieczarek (o 14%), pomidorów spod osłon (o 3%), ogórków do konserwowania (o 1%), ogórków do kwaszenia (o 5%), a obniżyły się ceny cebuli (o 37%), buraków ćwikłowych (o 29%), marchwi (o 41%) i kapusty białej (o 40%). W zakładach przetwórczych spadły ceny ogórków do konserwowania (o 30%), cebuli obieranej (o 21%), kalafiorów różyczkowanych (o 8%), fasoli szparagowej (o 1%), a wzrosły ceny brokułów różyczkowanych (o 28%). W firmach skupujących warzywa na eksport wzrosły ceny skupu pomidorów spod osłon (o 31%), ogórków krótkich (o 7%), a obniżyły się ceny skupu cebuli (o 32%), kapusty białej (o 5%), kapusty pekińskiej (o 3%), papryki czerwonej (o 16%) oraz kapusty czerwonej, buraków ćwikłowych i marchwi (po 12%). Na rynkach hurtowych obniżyły się ceny kapusty białej (o 17%), cebuli (o 26%), marchwi i buraków ćwikłowych (po 23%), pomidorów spod osłon (o 6%), kalafiorów gruntowych (o 1%), a wzrosły ogórków spod osłon (o 28%) i ogórków gruntowych (o 10%).

W relacji do sierpnia 2015 r. na rynku krajowym, w eksporcie i w przetwórstwie (w zależności od kierunku zagospodarowania) wzrosły ceny pomidorów szklarniowych (o 22-127%), kalafiorów gruntowych (o 6-32%), a obniżyły się ceny buraków (o 13-15%), cebuli (o 13-16%), ogórków do konserwowania (o 33-45%), kapusty białej (o 29-70%) i marchwi (o 48-50%). Na rynkach hurtowych wzrosły ceny kalafiorów gruntowych (o 20%), pomidorów spod osłon (o 45%), a obniżyły się ceny buraków ćwikłowych (o 19%), marchwi (o 4%), ogórków spod osłon (o 44%), cebuli (o 14%), pomidorów gruntowych (o 18%) i kapusty białej (o 15%).

W lipcu br., w stosunku czerwca br., wzrosły ceny detaliczne cebuli (o 6%), kalafiorów (o 1%), a obniżyły się ceny porów (o 6%), marchwi (o 5%), buraków ćwikłowych (o 10%), papryki (o 1%), pomidorów (o 8%), ogórków gruntowych (o 27%) i kapusty białej (o 4%). Stabilne były ceny selerów i pieczarek. W relacji do cen detalicznych z lipca 2015 r. wyższe były ceny porów (o 23%), cebuli (o 5%), kalafiorów (o 35%), selerów (o 20%), papryki (o 32%), a obniżyły się ceny buraków ćwikłowych (o 3%), ogórków gruntowych (o 10%) i marchwi (o 23%).

W czerwcu br., w stosunku do czerwca 2015 r., w średnich i dużych zakładach przetwórczych zwiększyła się produkcja marynat (o 46%), warzyw mrożonych (o 62%) i konserw warzywnych (o 20%), a zmniejszyła się ilość wyprodukowanego soku pomidorowego (o 23%).

Eksport warzyw świeżych w czerwcu br. wyniósł 43,0 tys.t, a jego wartość 26,7 mln EUR. W porównaniu z czerwcem ub.r. wolumen sprzedanych warzyw świeżych

Paweł Kraciński

Tomasz Smoleński

wzrósł o 5%, a jego wartość zwiększyła się o 8%. Do rozwoju eksportu przyczyniło się zwiększenie sprzedaży ogórków (2,6-krotnie) i pomidorów (o 39%). W tym samym czasie wyeksportowano 46,8 tys.t przetworów warzywnych o wartości 38,5 mln EUR. W stosunku do czerwca ub.r. wolumen eksportu przetworów warzywnych zmalał o 8% a jego wartość zmniejszyła się o 2%. W porównaniu z czerwcem ub.r. obniżyła się sprzedaż konserw (o 10%) i kapusty kwaszonej (o 20%) oraz mrożonek (o 14%).

W czerwcu br. zaimportowano 39,3 tys.t warzyw świeżych o wartości 25,6 mln EUR. W relacji do czerwca ub.r. import warzyw świeżych wzrósł o 4%, a jego wartość obniżyła się o 8%. Wzrost wolumenu importu spowodowany był zwiększonym przywozem czosnku (4,3-krotnie) i cebuli (o 48%). Import przetworów warzywnych wyniósł 18,8 tys. t, a jego wartość 20,4 mln EUR. W stosunku do czerwca 2015 r. wolumen importu przetworów warzywnych wzrósł o 16%, a jego wartość zwiększyła się o 13%. Więcej zaimportowano mrożonek (o 16%), suszy (2,1-krotnie), marynat (o 29%), konserw (o 25%) i kukurydzy konserwowej (o 2%).

W czerwcu br., saldo handlu zagranicznego całego sektora warzywniczego było dodatnie i wyniosło 21,2 mln EUR. Dodatkowo zarejestrowano zarówno w obrocie świeżymi warzywami (3,1 mln EUR), jak i w obrocie przetworami warzywnymi (18,1 mln EUR). W I połowie 2016 r. ujemne saldo handlu owocami i ich przetworami wyniosło 94,5 mln euro, wobec 94,8 mln euro w analogicznym okresie roku poprzedniego. Wartość eksportu (359,2 mln euro) i importu (453,7 mln euro) zwiększyły się w tym czasie o 2%.

Tab. 1. Średnie miesięczne ceny skupu warzyw przeznaczonych do konsumpcji bezpośredniej (zł/kg)

Miesiące	Cebula ^a	Cebula ^b	Kapusta biała	Marchew	Buraki ćwikłowe	Ogórki do konserwowania ^c	Ogórki do kwaszenia ^c	Pomidory gruntowe ^c	Pomidory szklarniowe	Kalafiori gruntowe (szkl.)	Pieczarki
2015 VIII	0,88	2,01	1,00	1,22	0,65	2,30	1,36	1,02	2,01	1,64	5,03
IX	0,89	1,94	0,87	1,20	0,68	2,58	1,85	-	2,11	2,12	5,58
X	0,93	1,83	0,83	1,14	0,71	-	-	-	3,86	2,39	5,13
XI	0,94	1,85	0,77	1,12	0,71	-	-	-	3,76	1,99	4,59
XII	0,95	1,90	0,87	1,14	0,77	-	-	-	3,90	1,89	4,66
2015 I-XII	0,85	1,62	0,85	1,29	0,65	2,30	1,65	1,02	3,93	1,88	4,94
2016 I	0,93	1,89	0,94	1,22	0,75	-	-	-	-	-	4,75
II	1,02	1,90	1,04	1,27	0,79	-	-	-	-	-	4,56
III	1,04	1,87	0,89	1,25	0,77	-	-	-	10,00	-	4,57
IV	1,18	1,88	0,85	1,25	0,77	-	-	-	7,42	-	4,53
V	1,26	1,94	0,84	1,35	0,82	-	-	-	3,30	-	4,63
VI	1,35	2,21	0,83	1,38	0,90	-	-	-	2,32	-	4,92
VII	1,18	2,37	0,50	1,09	0,78	1,53	0,88	-	2,39	2,13	4,78
VIII	0,74	2,10	0,30	0,64	0,55	1,55	0,92	-	2,45	2,16	5,45
<u>VIII 2016</u> <u>VII 2016</u>	63	89	60	59	71	101	105	x	103	101	114
<u>VIII 2016</u> <u>VIII 2015</u>	84	104	30	52	85	67	68	x	122	132	108

^a z notowań spółdzielni ogrodniczych, ^b cena targowiskowa z notowań ZSRIR MRiRW, ^c za główkę

Źródło: Notowania Zakładu Ekonomiki Ogrodnictwa IERiGŻ-PIB ze spółdzielni ogrodniczych.

Tab. 2. Średnie miesięczne ceny skupu warzyw kierowanych do przetwórstwa (zł/kg)

Miesiące	Cebula obierana	Kapusta biała	Marchew na kostkę	Buraki	Groszek zielony	Fasola szparag ^a	Brokuły różyczk. ^a	Kalafiori różyczk. ^a	Ogórki do konserw. ^a	Pomidory do mrożenia ^a	Pomidory do tłoczenia ^a
2015 VIII	0,89	-	-	-	-	0,75	1,79	1,16	2,38	0,64	-
IX	1,11	0,45	0,34	0,40	-	0,73	1,68	1,13	-	0,64	0,35
X	1,26	0,76	0,34	0,45	-	-	1,69	1,25	-	0,63	-
XI	1,35	0,74	0,35	0,44	-	-	1,80	1,38	-	-	-
XII	1,22	0,77	0,34	0,46	-	-	-	-	-	-	-
2015 I-XII	1,07	0,59	0,31	0,41	1,15	0,74	1,74	1,20	2,14	0,64	0,35
2016 I	1,30	-	-	0,47	-	-	-	-	-	-	-
II	1,35	-	-	0,48	-	-	-	-	-	-	-
III	1,15	-	-	0,48	-	-	-	-	-	-	-
IV	1,16	0,98	0,29	0,50	-	-	-	-	-	-	-
V	1,14	0,94	0,30	0,45	-	-	-	-	-	-	-
VI	1,11	-	-	-	1,14	-	1,80	1,35	1,90	-	-
VII	0,98	-	-	-	1,22	0,77	1,83	1,34	1,88	-	-
VIII	0,77	-	-	0,25	-	0,76	1,72	1,23	1,32	0,58	0,37
Wskaźnik zmian w %											
<u>VIII 2016</u> <u>VII 2016</u>	79	x	x	x	x	99	128	92	70	x	x
<u>VIII 2016</u> <u>VIII 2015</u>	87	x	x	x	x	101	96	106	55	91	x

^a ceny średnie roczne są średnimi arytmetycznymi z wszystkich notowań w ciągu roku, a nie średnimi ze średnich miesięcznych

Źródło: Notowania Zakładu Ekonomiki Ogrodnictwa IERiGŻ-PIB z zakładów przetwórczych.

Tab. 3. Średnie miesięczne ceny skupu warzyw przeznaczonych na eksport (zł/kg)

Miesiące	Pomidory spod osłon	Ogórki krótkie	Kapusta pekińska	Kapusta biała	Kapusta czerwona	Papryka czerwona	Marchew	Pietruszka	Seler	Cebula	Por	Buraki ćwikłowe	Ziemniaki
2015 VI	2,38	1,28	0,94	0,74	0,94	-	1,25	-	-	1,08	-	0,47	0,35
VII	1,35	1,21	1,01	0,49	1,25	4,87	1,40	2,73	1,90	0,86	-	0,60	-
VIII	1,25	1,55	1,39	0,53	-	3,65	1,39	-	2,80	0,74	2,00	0,60	-
IX	3,03	1,60	2,23	0,83	1,12	3,24	1,38	3,60	2,00	0,79	2,00	0,64	-
X	4,04	-	1,10	0,74	1,35	3,50	-	-	1,95	0,78	1,75	0,54	0,50
XI	4,20	-	0,96	0,74	1,30	-	1,05	2,70	1,85	0,77	1,80	0,50	0,40
XII	-	-	1,03	0,73	1,30	-	1,07	2,87	1,85	0,78	1,80	0,55	0,55
2015 I-XII	2,84	1,41	1,28	0,72	0,91	3,82	1,10	2,23	1,59	0,74	1,74	0,50	0,41
2016 I	-	-	1,34	0,83	1,59	-	1,08	3,00	2,04	0,85	2,28	0,62	0,58
II	-	-	1,50	0,91	1,70	-	1,09	3,02	2,20	0,89	2,75	0,59	0,58
III	-	-	1,54	0,85	1,70	-	1,10	3,00	2,20	0,89	2,75	0,58	0,58
IV	5,17	-	1,99	0,74	1,60	-	1,10	3,00	2,20	0,88	2,75	0,60	0,58
V	3,08	-	1,08	1,05	-	-	1,16	-	-	0,89	-	0,62	0,63
VI	2,50	1,00	1,01	0,66	0,80	-	1,16	-	-	0,99	-	0,63	-
VII	2,17	0,94	1,45	0,40	0,80	6,50	0,80	-	-	1,18	-	0,59	-
VIII	2,84	1,01	1,41	0,38	0,70	5,49	0,70	-	-	0,80	-	0,52	-
Wskaźnik zmian w %													
<u>VIII 2016</u> <u>VII 2016</u>	131	107	97	95	88	84	88	x	x	68	x	88	x
<u>VIII 2016</u> <u>VIII 2015</u>	227	65	101	72	x	150	50	x	x	108	x	87	x

Źródło: Notowania Zakładu Ekonomiki Ogrodnictwa IERiGŻ-PIB z firm eksportujących.

Tab. 4. Produkcja wybranych przetworów warzywnych w firmach średnich i dużych (tony)

Miesiące	Sok pomidorowy	Warzywa mrożone	Konserwy warzywne*	Marynaty
2015 VI	2 857	37 002	16 327	2 588
VII	2 494	52 695	22 197	11 223
VIII	4 019	53 020	22 154	12 469
IX	3 519	64 516	32 915	9 331
X	3 082	72 137	27 156	6 487
XI	2 903	59 341	26 597	4 279
XII	1 949	43 353	18 156	2 877
2015 I-XII	37 658	567 432	249 629	61 881
2016 I	2 689	39 092	14 369	2 398
II	2 887	42 638	16 544	2 908
III	3 531	36 935	15 576	3 355
IV	2 902	34 163	13 534	2 954
V	3 168	27 167	12 758	1 934
VI	2 444	43 901	15 321	2 816
Wskaźnik zmian w %				
<u>VI 2016</u> <u>VI 2015</u>	77	162	120	146

*/ w tym: przecier pomidorowy i pasta oraz warzywa i mieszanki warzywne zamrożone, gotowane lub nie, zakonserwowane octem lub kwasem octowym

Źródło: Dane GUS.

Tab. 5. Eksport wybranych warzyw i ich przetworów

Wyszczególnienie	2015												2016						VI 2016 VI 2015 (%)
	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I-XII	I	II	III	IV	V	VI			
Warzywa ogółem	40036	41500	40869	42702	46076	42543	38567	30712	26871	469533	29688	31489	30319	28519	34654	43015	105		
Cebula	14825	10908	6350	6328	8369	8999	9692	10945	8848	122124	11156	13224	10566	8766	8483	5056	80		
Kapusta	10869	4851	2479	3016	2146	1737	3060	3632	3276	64895	2874	3012	3662	3401	2663	1242	50		
Marchew	2295	2634	2283	2289	1651	1365	1661	1499	1995	30482	1769	940	1397	1702	1516	970	42		
Ogórki	561	806	922	1616	1908	1037	396	157	450	8685	415	279	596	558	1411	2388	259		
Pomidory	4221	12304	15721	15496	15622	14917	10516	4703	2609	97698	1121	917	534	4552	10840	21893	139		
Kalafiory	398	874	5484	6088	4623	2525	2921	2230	581	27534	511	496	406	376	751	4404	80		
Przetwory ogółem	54831	50387	50887	51505	47875	59396	63508	64809	53484	674418	51967	60131	58773	56625	45440	46823	92		
Susze	2141	2720	2607	2890	2388	4997	3360	4768	3174	37714	3101	3551	2970	2738	2493	2884	111		
Marynaty	3488	3623	3258	3727	3263	4401	4600	5370	4578	46959	3512	3957	4369	4144	3703	3821	117		
Konserwy	4228	3489	4210	4404	4362	6052	6826	6385	4869	59467	3584	3958	4780	4090	4027	3768	90		
-kapusta kwasz.	939	712	711	569	366	619	917	1033	1068	9953	664	704	715	627	632	570	80		
Mrożonki	37493	32758	34067	31881	31264	37496	41003	39809	32197	437799	34430	40371	38545	37421	28005	29303	86		
Pieczarki i ich przetwory	23277	25175	23403	22755	20300	22880	25376	26135	26824	294015	25004	26076	29953	29378	26479	25401	109		
Warzywa ogółem	18292	28259	26537	21914	26973	32770	26278	16614	15333	253050	15284	15522	15721	17001	24756	28688	108		
Cebula	4214	4165	3100	2910	3461	3689	4210	4586	3999	45887	4451	5217	4378	3717	4751	2855	92		
Kapusta	2309	1515	728	682	560	607	906	1042	1101	14322	1024	1087	1336	1184	1083	524	72		
Marchew	939	1111	934	1006	585	510	669	542	841	10397	710	349	554	686	572	402	43		
Ogórki	631	752	617	1067	1424	872	389	174	363	7121	378	323	716	697	1229	1536	249		
Pomidory	4727	11429	10592	7965	9017	15134	10754	3661	2488	77403	1082	904	637	4267	8134	13918	131		
Kalafiory	282	582	2719	3053	2715	1683	1993	1280	352	15810	431	393	341	438	679	2669	98		
Przetwory ogółem	38019	38830	39115	39081	35413	42671	47910	48104	39628	492540	40028	42855	42912	41402	36590	38457	98		
Susze	3326	4698	4859	4614	4360	5185	5494	5366	4634	57683	5372	5838	5261	4681	4372	5080	105		
Marynaty	3024	3333	2963	3891	2924	4191	4334	4943	4390	43313	3355	3517	3989	3908	3431	3511	118		
Konserwy	4275	4206	4829	4814	4532	6074	6998	6541	5195	61873	4064	4264	5187	4727	4687	4581	95		
-kapusta kwasz.	548	537	486	369	259	443	691	790	839	6736	478	558	549	493	477	468	96		
Mrożonki	19555	18170	19152	17120	16645	20183	23069	22778	18514	236511	19729	21101	19963	20081	16611	17082	89		
Pieczarki i ich przetwory	33285	37743	34760	33149	30777	34749	37534	37721	37491	427239	36762	34884	40336	39343	37780	35789	103		

Źródło: Opracowanie IERIGŻ-PIB na podstawie danych MF.

Tab. 6. Import wybranych warzyw i ich przetworów

Wyszczególnienie	2015												2016						VI 2016 VI 2015 (%)
	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I-XII	I	II	III	IV	V	VI			
Warzywa ogółem	63959	51216	37644	26066	15 603	18627	28640	49468	60249	534723	59862	62741	71817	78859	50815	39275	104		
Cebula	6392	9812	8514	5991	2 808	3699	7027	5253	4920	72803	4148	5484	7807	6810	7759	12591	148		
Kapusta	5494	1318	430	20	596	3937	2694	317	186	18447	501	799	1869	12058	1841	221	51		
Marchew	5114	7562	9292	1708	75	521	1098	1211	2369	34433	4053	4390	7090	7533	8558	7988	86		
Ogórki	1762	717	2420	5337	4 958	2285	3751	6967	8060	55530	7613	6736	5235	2814	1468	1647	68		
Pomidory	17243	11801	7616	6286	2 954	2612	3653	13640	20076	144295	18819	17458	20011	18182	11494	6718	88		
Papryka	4930	5285	4343	4179	643	497	2286	5779	5847	52756	4973	5335	5023	6732	5802	4319	99		
Czosnek	1562	542	261	275	148	808	397	507	440	6283	415	598	726	1305	873	1129	433		
Przetwory ogółem	19543	18127	16220	20224	17 626	23678	26873	25066	26288	250022	18884	26957	24683	26068	22250	18789	116		
Mrożonki	3295	3493	3138	3493	3 232	5052	5496	4997	5130	46785	4689	4871	5178	4584	3554	3636	116		
Susze	1178	1236	1225	1706	1 673	1941	3355	2449	1991	20051	2073	2640	2299	4861	3527	2508	205		
Marynaty	1141	1201	906	1140	1 175	1420	1894	2000	1606	16340	1074	1075	1281	1145	1216	1169	129		
Konserwy	3369	2697	2503	3485	2 672	4110	5361	6256	5795	48404	2604	3764	3527	4404	3149	3128	125		
-kukurydza konserv.	994	615	759	1374	839	1743	2680	3186	2499	19589	939	1779	1397	1322	980	773	102		
Koncentrat pomid.	7525	6262	5105	5822	5 007	6512	6877	5625	7337	74139	5216	10981	7950	6364	5950	4837	95		
Warzywa ogółem	64409	48511	27868	18534	9 744	11939	23379	42931	54384	484821	51820	55680	68138	73956	46602	25648	92		
Cebula	1337	2288	2226	1562	634	806	1278	1123	966	15465	1205	2005	2939	1978	2031	2798	126		
Kapusta	2963	569	172	7	182	584	297	60	60	5824	161	243	991	4614	763	92	54		
Marchew	2268	3631	3611	746	66	249	379	421	792	14239	1490	1514	2592	2210	3044	2660	74		
Ogórki	1646	497	1128	2431	1 903	1064	2841	5426	5624	40305	5574	6332	4571	2396	1061	770	68		
Pomidory	21428	12603	7501	4899	2 573	3270	5727	13976	21411	161521	18105	17415	21976	22303	11306	5738	76		
Papryka	9849	12979	7122	5361	762	460	3314	6429	7035	78390	7458	9394	10655	13051	11316	7018	99		
Czosnek	1952	804	555	515	383	1152	742	1018	1014	9856	904	1340	1394	2056	1044	1242	224		
Przetwory ogółem	22577	20169	18046	21273	17 874	24544	25458	24135	25907	261117	17941	24431	23019	24335	21792	20423	113		
Mrożonki	2396	2424	2494	2611	2 424	3732	4115	3564	3672	34797	3323	3238	3629	3402	2768	2643	106		
Susze	4129	3016	2875	3174	2 541	3091	3264	3284	3108	37227	2530	3147	3704	5603	4549	4131	144		
Marynaty	1384	1431	1098	1411	1 312	1580	2003	2276	1813	18550	1227	1236	1251	1242	1364	1378	125		
Konserwy	4624	4130	3486	4713	3 675	5624	6343	6767	7153	61631	3503	4150	3624	5023	4320	5120	147		
-kukurydza konserv.	1047	641	804	1348	862	1696	2581	2990	2391	19257	937	1605	1257	1372	924	727	90		
Koncentrat pomid.	7225	6098	4992	5372	4 602	6054	6122	5035	6196	68646	4613	9629	7115	5137	4709	3891	78		

Źródło: Opracowanie IERIGŻ-PIB na podstawie danych MF.

Tab. 7. Średnie miesięczne ceny eksportowe wybranych warzyw i ich przetworów (EUR/kg)

Miesiące	Cebula	Kapusta	Marchew	Ogórki	Pomidory	Kalafioły	Pieczarki	Ogórki konser.	Kapusta kwaszona	Mrożona fasola
2015 IV	0,28	0,21	0,41	1,12	1,12	0,71	1,42	0,84	0,58	0,47
V	0,38	0,31	0,42	0,93	0,93	0,67	1,51	0,92	0,75	0,51
VI	0,49	0,29	0,41	0,67	0,67	0,50	1,52	0,86	0,68	0,49
VII	0,46	0,23	0,44	0,66	0,51	0,50	1,47	1,09	0,65	0,44
VIII	0,41	0,26	0,35	0,75	0,58	0,59	1,58	0,89	0,71	0,45
IX	0,41	0,35	0,37	0,84	1,01	0,67	1,58	0,92	0,72	0,36
X	0,43	0,30	0,40	0,98	1,02	0,68	1,54	0,90	0,75	0,39
XI	0,42	0,29	0,36	1,11	0,78	0,57	1,51	0,86	0,76	0,37
XII	0,45	0,34	0,42	0,81	0,95	0,61	1,47	0,91	0,79	0,31
2015 I-XII	0,39	0,26	0,37	0,93	0,89	0,62	1,49	0,89	0,68	0,43
2016 I	0,40	0,36	0,40	0,91	0,96	0,84	1,47	0,90	0,72	0,47
II	0,39	0,36	0,37	1,16	0,99	0,79	1,34	0,87	0,79	0,38
III	0,41	0,36	0,40	1,20	1,19	0,84	1,35	0,86	0,77	0,35
IV	0,42	0,35	0,40	1,25	0,94	1,17	1,34	0,90	0,79	0,37
V	0,56	0,41	0,38	0,87	0,75	0,90	1,43	0,89	0,75	0,51
VI	0,56	0,42	0,41	0,64	0,64	0,61	1,41	0,85	0,82	0,41
Wskaźnik zmian w %										
<u>VI 2016</u> <u>V 2016</u>	100	104	110	74	85	67	99	96	109	80
<u>VI 2016</u> <u>VI 2015</u>	116	144	101	96	94	122	93	99	120	83

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych FM

Tab. 8. Średnie miesięczne ceny hurtowe warzyw krajowych (zł/kg)

Miesiące	Cebula	Kapusta biała	Marchew	Buraki ćwikłowe	Ogórki gruntowe	Pomidory gruntowe	Ogórki spod osłon	Pomidory spod osłon	Kalafioły gruntowe ^a
2015 III	0,77	0,79	1,09	0,69	10,47	-	10,47	12,45	-
IV	0,86	1,13	1,71	0,72	-	-	4,22	7,61	-
V	1,07	1,50	1,97	0,79	-	-	3,00	4,42	-
VI	1,46	1,64	2,13	0,97	2,20	-	1,95	2,94	2,16
VII	1,57	1,57	1,92	1,06	1,94	-	2,05	2,07	1,70
VIII	1,20	0,98	1,37	0,98	2,47	2,00	2,50	1,73	2,44
IX	1,17	1,21	1,39	0,94	2,01	1,35	2,67	3,05	3,05
X	1,24	1,14	1,34	0,92	-	-	3,35	4,32	4,25
XI	1,26	0,97	1,29	0,93	-	-	4,50	3,78	-
XII	1,26	0,94	1,32	0,92	-	-	6,17	4,76	-
2015 I-XII	1,11	1,09	1,43	0,85	3,82	1,68	5,20	4,71	2,72
2016 I	1,28	1,30	1,45	1,08	-	-	12,33	-	-
II	1,29	1,30	1,43	1,00	-	-	12,40	-	-
III	1,27	1,20	1,39	0,97	-	-	6,92	13,18	-
IV	1,32	1,14	1,36	0,97	-	-	4,55	6,90	-
V	1,28	1,06	1,46	0,98	-	-	2,96	3,67	-
VI	1,46	1,12	1,51	1,19	1,65	-	1,65	2,88	2,47
VII	1,40	1,00	1,23	1,03	1,42	-	1,09	2,67	2,97
VIII	1,03	0,83	0,95	0,79	1,56	1,64	1,39	2,50	2,93
Wskaźnik zmian w %									
<u>VIII 2016</u> <u>VII 2016</u>	74	83	77	77	110	x	128	94	99
<u>VIII 2016</u> <u>VIII 2015</u>	86	85	96	81	63	82	56	145	120

^{aa} ceny za sztukę Źródło: Notowania ZSIR MRiRW i dane Zakładu Ekonomiki Ogrodnictwa IERiGŻ-PIB.

Tab. 9. Średnie miesięczne ceny zbytu przetworów warzywnych (zł/kg)

Miesiące	Ogórki konserwowe ^a	Koncentrat pomidorowy 30%	Fasola szparagowa mrożona	Kalafiory mrożone	Mieszanki warzywne mrożone ^b	Kecup	Sok pomidorowy ^a
2015 VI	3,50	10,63	3,31	2,88	3,31	5,00	2,13
VII	3,52	10,54	3,34	2,92	3,38	4,96	2,15
VIII	3,63	10,31	3,35	2,97	3,43	4,98	2,15
IX	3,76	10,37	3,45	3,04	3,49	4,96	2,17
X	3,73	9,94	3,53	3,06	3,50	4,85	2,14
XI	3,77	9,95	3,51	3,10	3,57	4,84	2,14
XII	3,79	9,97	3,45	3,09	3,57	4,68	2,13
2015 I-XII	3,58	10,38	3,44	3,00	3,42	4,95	2,13
I	3,82	9,94	3,29	3,17	3,61	4,69	2,59
II	3,80	9,87	3,35	3,21	3,64	4,68	2,02
III	3,80	9,79	3,22	3,17	3,51	4,69	2,02
IV	3,73	9,81	3,20	3,15	3,48	4,63	2,06
V	3,71	9,76	3,21	3,16	3,48	4,69	2,03
VI	3,68	9,80	3,29	3,20	3,55	4,65	2,03
Wskaźnik zmian w %							
<u>VI 2016</u> V 2016	99	100	102	101	102	99	100
<u>VI 2016</u> VI 2015	105	92	99	111	107	93	95

^a zł/litr, ^b groszek i marchewka

Źródło: Dane GUS.

Tab. 10. Średnie miesięczne ceny detaliczne wybranych warzyw (zł/kg)

Miesiące	Cebula	Kapusta biała	Marchew	Buraki ćwikłowe	Selery	Pory	Papryka	Pomidory	Ogórki gruntowe	Kalafiory*	Pieczarki
2015 V	1,87	1,93	3,18	1,45	3,81	5,29	16,00	6,55	6,16	5,36	7,33
VI	2,73	2,16	3,56	2,07	4,42	5,43	11,03	4,66	3,77	3,71	7,43
VII	2,89	2,48*	3,35	2,36	5,55	5,24	9,34	3,64	3,30	2,89	7,48
VIII	2,42	2,65*	2,53	1,99	5,59	5,11	5,71	3,08	3,37	3,09	7,56
IX	2,20	1,94	2,40	1,87	5,37	4,97	5,16	4,14	3,72	4,10	7,79
X	2,19	1,85	2,33	1,83	4,93	5,09	5,69	5,51	4,73	4,36	7,64
XI	2,19	1,83	2,32	1,81	4,72	5,04	8,23	5,62	-	4,51	7,58
XII	2,20	1,83	2,25	1,80	4,66	5,02	8,59	6,61	-	4,36	7,65
2015 I-XII	2,07	1,64	2,45	1,72	4,35	5,02	9,19	5,99	4,18	5,05	7,54
I	2,24	1,93	2,34	1,88	4,66	5,34	10,53	7,51	-	5,60	7,64
II	2,31	2,00	2,42	1,89	4,62	5,30	12,18	7,43	-	6,08	7,47
III	2,31	1,97	2,39	1,89	4,59	5,48	14,32	7,69	-	7,08	7,41
IV	2,32	2,01	2,45	1,89	4,77	5,88	14,66	8,57	-	8,35	7,41
V	2,46	2,02	2,58	1,93	5,75	6,44	13,01	6,37	6,10	7,55	7,34
VI	2,87	1,97	2,74	2,55	6,67	6,82	12,43	4,47	4,11	3,87	7,43
VII	3,04	1,89	2,59	2,30	6,66	6,42	12,34	4,13	2,98	3,90	7,44
Wskaźnik zmian w %											
<u>VII 2016</u> VI 2016	106	96	95	90	100	94	99	92	73	101	100
<u>VII 2016</u> VII 2015	105	x	77	97	120	123	132	113	90	135	99

^a cena w zł/szt

Źródło: Dane GUS.

Tab. 11. Średnie miesięczne ceny detaliczne przetworów warzywnych (zł/kg)

Miesiące	Ogórki konserwowe	Koncentrat pomidorowy ^b	Szpinak mrożony	Kalafioły mrożone	Mieszanki warzywne mrożone	Keczup	Sok pomidorowy ^a	Groszek konserwowy	Kukurydza konserwowa	Sok wielowarzywny ^a
2015 V	5,54	14,65	8,54	9,38	8,42	10,45	3,83	6,28	9,00	4,21
VI	5,56	14,60	8,52	9,46	8,44	10,45	3,82	6,33	8,94	4,22
VII	5,59	14,70	8,52	9,42	8,44	10,50	3,80	6,28	9,03	4,22
VIII	5,60	14,55	8,54	9,50	8,48	10,40	3,82	6,23	8,97	4,23
IX	5,57	14,50	8,48	9,40	8,48	10,50	3,79	6,25	9,00	4,22
X	5,61	14,65	8,40	9,50	8,48	10,45	3,80	6,23	9,11	4,21
XI	5,62	14,55	8,48	9,36	8,40	10,45	3,80	6,23	8,97	4,19
XII	5,66	14,65	8,50	9,48	8,26	10,40	3,77	6,10	8,77	4,14
2015 I-XII	5,58	14,71	8,50	9,41	8,43	10,45	3,80	6,26	9,01	4,18
I	5,96	14,65	8,46	9,50	8,72	10,55	3,79	6,20	8,97	4,14
II	5,99	14,95	8,44	9,48	8,78	10,70	3,79	6,23	9,00	4,08
III	6,01	14,95	8,44	9,60	8,40	10,75	3,77	6,23	8,89	4,10
IV	5,99	15,00	8,38	9,68	8,50	10,80	3,75	6,30	8,91	4,09
V	6,01	15,15	8,46	9,74	8,56	10,75	3,74	6,35	9,00	4,05
VI	5,99	15,00	8,48	9,78	8,54	10,75	3,73	6,38	9,06	4,02
VII	5,96	15,00	8,42	9,68	8,56	10,80	3,74	6,33	9,06	4,04
Wskaźnik zmian w %										
<u>VII 2016</u> <u>VI 2016</u>	99	100	99	99	100	100	100	99	100	100
<u>VII 2016</u> <u>VII 2015</u>	107	102	99	103	101	103	98	101	100	96

^a w zł/l, ^b cena koncentratu pomidorowego w zł/kg: do 2008 r. po przeliczeniu opakowania puszka 0,07 kg, od 2009 r. po przeliczeniu opakowania słoik 0,20 kg

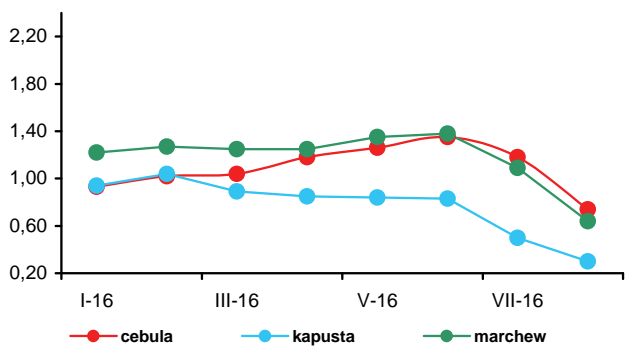
Źródło: Dane GUS.

Tab. 12. Relacje cen hurtowych w Polsce i w Niemczech (%)

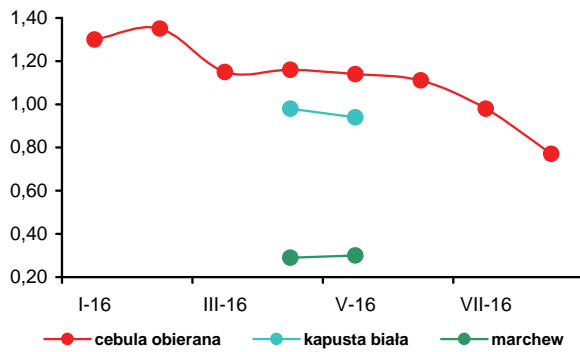
Miesiące	Cebula	Kapusta biała	Marchew	Buraki	Ogórki	Kalafioły
2015 III	79	85	85	42	-	-
IV	85	89	88	46	59	-
V	87	87	85	44	44	41
VI	85	79	75	45	58	45
VII	88	88	81	49	65	61
VIII	89	86	82	51	-	-
IX	88	91	81	50	-	-
X	81	87	76	53	-	-
XI	79	80	75	48	-	-
XII	81	85	77	55	-	-
2016 I	85	88	78	51	-	-
II	87	89	79	54	65	-
III	89	91	80	55	70	-
IV	91	87	85	56	75	69
V	89	79	78	54	69	59
VI	92	81	81	49	70	55
VII	90	78	77	50	70	57

Źródło: Na podstawie danych MRiRW, GUS, i Markt Woche Grosshandelsabgabepreise Obst und Gemüse – Agramarkt Informations-Gesellschaft mbH (AMI) z poszczególnych miesięcy

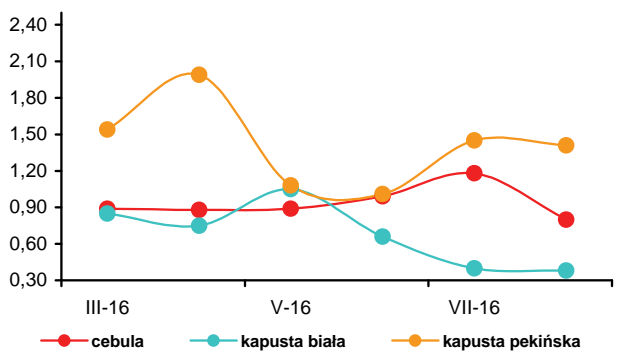
Rys. 1. Ceny skupu warzyw w spółdzielniach ogrodniczych (zł/kg)

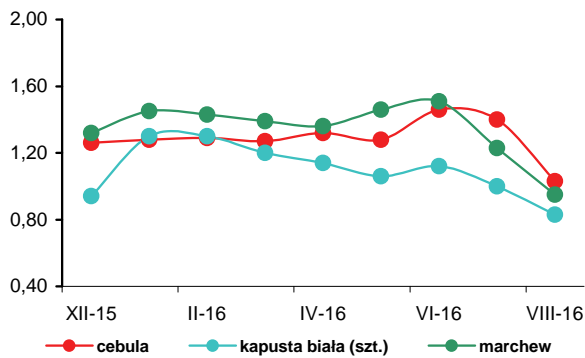
Rys. 2. Ceny skupu warzyw w zakładach przetwórczych (zł/kg)

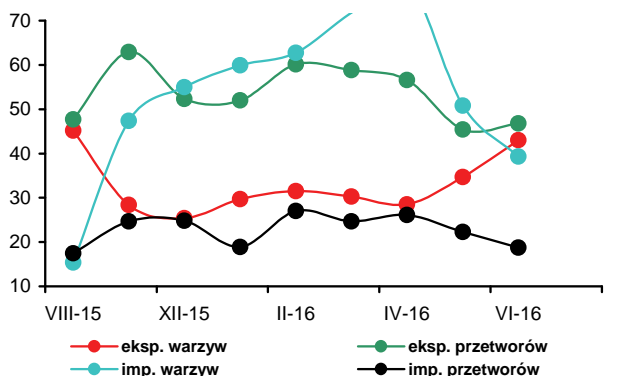
Rys. 3. Ceny skupu warzyw przeznaczonych na eksport (zł/kg)

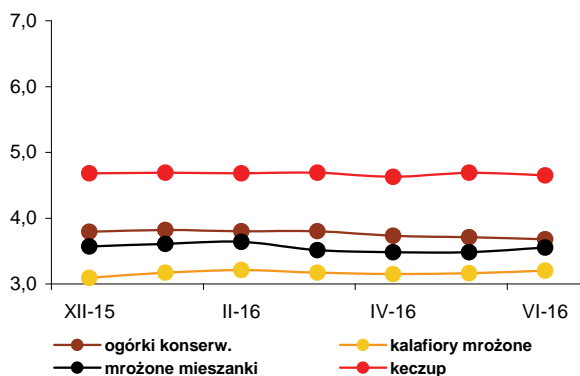
Rys. 4. Ceny hurtowe warzyw krajowych (zł/kg)

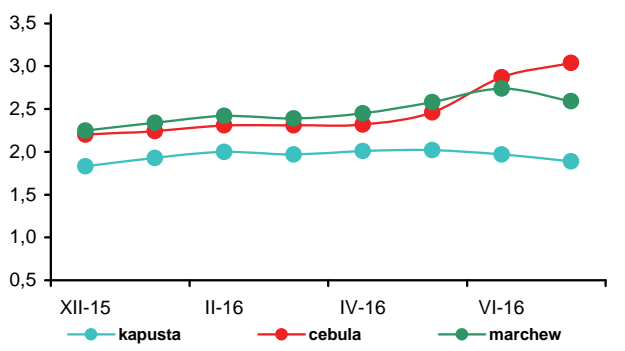
Rys. 5. Eksport i import warzyw świeżych i przetworzonych (tys. ton)

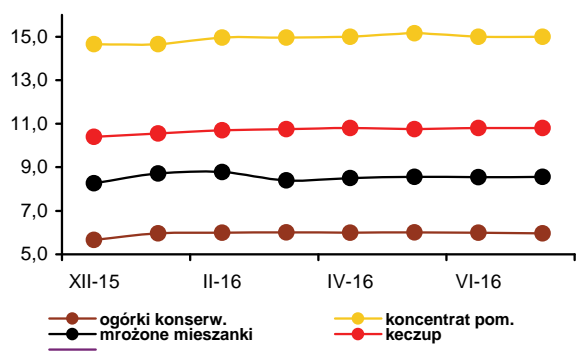
Rys. 6. Ceny zbytu przetworów warzywnych (zł/kg)

Rys. 7. Ceny detaliczne warzyw świeżych (zł/kg)

Rys. 8. Ceny detaliczne przetworów warzywnych (zł/kg)

Irena Strojewska

W sierpniu 2016 r., w porównaniu z sierpniem poprzedniego roku, średnie ceny oferowane za jabłka na rynkach hurtowych były niższe o 22%, w spółdzielniach ogrodniczych o 19%, a w firmach eksportujących o 37%. Gruszki potaniały w skupie na eksport (o 1%), a w spółdzielniach ogrodniczych (o 6%). Na rynkach hurtowych podrożały winogrona (o 37%), pomarańcze i cytryny (po 36%), banany (o 17%), truskawki (o 15%), mandarynki (o 13%), a także gruszki (o 5%). Potaniały natomiast czereśnie (o 10%) i śliwki (o 6%). Zakłady przetwórcze, w wyniku dużej podaży surowca i zapasów skoncentrowanego soku jabłkowego, za jabłka do tłoczenia płaciły 0,25 zł/kg (mniej o 29%). Niższe ceny producenci uzyskali za skupowane do przerobu maliny do mrożenia (o 36%) oraz wiśnie do tłoczenia (o 19%). W skupie do przetwórstwa, wyniku niższej podaży dobrego jakościowo surowca, wzrosły o 65% ceny skupu wiśni do mrożenia oraz o 19% śliwek do mrożenia.

W sierpniu br. w porównaniu z lipcem 2016 r. ceny hurtowe jabłek zmniejszyły się o 2%, nie zmieniły się w skupie na eksport, a oferowane przez spółdzielnie ogrodnicze (głównie jabłka letnie) podrożały o 24%. Na rynkach hurtowych podrożały czereśnie (o 25%), truskawki (o 3%) i gruszki (o 1%). Nie zmieniły się ceny pomarańczy, a potaniały winogrona (o 23%), śliwki (o 19%), mandarynki (o 10%), banany (o 5%) oraz cytryny (o 4%). Obniżyły się ceny płacone przez zakłady przetwórcze za wiśnie na sok (o 37%), za jabłka do tłoczenia (o 24%), a także za wiśnie (o 30%) i maliny (o 9%) do mrożenia.

Średnie ceny detaliczne owoców i ich przetworów w lipcu 2016 r. w relacji do lipca 2015 r. zwiększyły się o 4,6%, przy wzroście cen żywności i napojów bezalkoholowych o 1,0%. Najbardziej zwiększyły się ceny owoców cytrusowych (o 16,8%), jagodowych (o 16,0%) pestkowych (o 8,9%), oraz bananów (o 6,9%). Spośród owoców świeżych potaniały jedynie jabłka (o 23%). Przetwory owocowe były droższe o 3,7%, owoce suszone i orzechy o 1,4%, a ceny owoców mrożonych obniżyły się o 0,2%.

W firmach średnich i dużych produkcja pitnych soków owocowych i owocowo-warzywnych w czerwcu 2016 r. w relacji do czerwca 2015 r. była mniejsza o 6%. Produkcja soków pitnych produkowanych z jabłek i z owoców cytrusowych zmniejszyła się o 3%, a pozostałych soków pitnych warzywnych i owocowo-warzywnych o 9%. Obniżyła się

także o 18% produkcja owoców mrożonych kompotów i o 1% owoców pasteryzowanych. Większa była natomiast produkcja soków zagęszczonych (o 132%) oraz dżemów (o 4%). W I półroczu 2016 r. produkcja pitnych soków owocowych i owocowo-warzywnych zwiększyła się w relacji do analogicznego okresu 2015 r. o 5% do 296,5 tys. ton. Większa była produkcja soków pitnych wytwarzanych z jabłek (o 8%), pozostałych soków pitnych warzywnych, owocowych i owocowo-warzywnych (o 6%), cytrusowych (o 2%), a także kompotów i owoców pasteryzowanych (o 25%). Produkcja soków zagęszczonych oraz dżemów zmniejszyła się o 19%, a owoców mrożonych o 13%. Średnie ceny zbytu pitnych soków jabłkowych w lipcu 2016 r. wzrosły o 16% wobec lipca 2015 r., podczas gdy pitnych soków pomarańczowych zmniejszyły się o 3%. Ceny zbytu dżemów produkowanych z czarnych porzeczek obniżyły się o 4%, a z truskawek zwiększyły się o 5%.

Wolumen eksportu owoców świeżych w czerwcu 2016 r. wobec czerwca 2015 r. był większy o 37%, a przetworów owocowych mniejszy o 3%. O wzroście eksportu owoców świeżych zadecydowało zwiększenie zagranicznej sprzedaży jabłek (o 56%) przy spadku eksportu gruszek (o 23%). W grupie przetworów owocowych do obniżenia eksportu przyczyniło się zmniejszenie zagranicznej sprzedaży mrożonek owocowych (o 15%). Wzrosła sprzedaż za granicę zagęszczonego soku jabłkowego (o 8%). W wyniku spadku cen eksportowych jabłek (o 32%) oraz gruszek (o 23%) wpływy z ich sprzedaży pozostały na poziomie 50,1 mln euro. Z powodu zwiększenia cen eksportowych skoncentrowanego soku jabłkowego (o 33%) wpływy z eksportu przetworów owocowych nie obniżyły się i wyniosły 94,9 mln euro. Import owoców świeżych zmniejszył się o 13% do 92,3 tys. ton, z powodu zmniejszonego przywozu większości owoców. Mniejszy o 3% był też import przetworów owocowych (25,9 tys. ton). W czerwcu br. dodatnie saldo obrotów owocami i ich przetworami wyniosło 21,0 mln euro, podczas gdy przed rokiem ujemne saldo wynosiło 2,5 mln euro. W I połowie 2016 r. dodatnie saldo handlu owocami i ich przetworami wyniosło 13,5 mln euro, wobec ujemnego w wysokości 63,1 mln euro w analogicznym okresie roku poprzedniego. Wartość eksportu w tym okresie zwiększyła się o 6% do 880,2 mln euro, a importu zmniejszyła się o 3% do 866,7 mln euro.

Tab. 1. Średnie miesięczne ceny skupu owoców przeznaczonych do konsumpcji bezpośredniej (zł/kg)^a

Miesiące	Jabłka	Gruszki	Truskawki	Wiśnie	Morele	Brzoskwinie	Śliwki
2015 VI	2,01	3,50	3,29	-	-	-	-
VII	2,02	-	3,91	4,00	4,55	1,83	2,18
VIII	1,49	1,95	-	3,00	3,48	1,66	1,55
IX	1,38	1,96	-	-	-	1,69	1,72
X	1,13	2,17	-	-	-	-	2,66
XI	1,11	2,37	-	-	-	-	3,03
XII	1,10	2,37	-	-	-	-	-
2015 I-XII	1,34	2,80	3,52	3,88	4,02	1,73	2,23
2016 I	1,08	2,42	-	-	-	-	-
II	1,05	2,44	-	-	-	-	-
III	1,05	2,63	-	-	-	-	-
IV	1,03	2,63	-	-	-	-	-
V	1,01	2,74	5,46	-	-	-	-
VI	0,99	2,85	4,40	-	-	-	-
VII	0,97	1,80	7,43	3,38	5,86	2,83	2,5
VIII	1,20	1,83	10,17	3,25	4,71	2,23	1,68
Wskaźniki zmian cen (%)							
<u>VIII 2016</u> <u>VII 2016</u>	124	102	137	96	80	79	67
<u>VIII 2016</u> <u>VIII 2015</u>	81	94	x	108	135	134	108

Źródło: Notowania Zakładu Ekonomiki Ogrodnictwa IERiGŻ-PIB ze spółdzielni ogrodniczych.

Tab. 2. Średnie miesięczne ceny skupu owoców kierowanych do przetwórstwa (zł/kg)^a

Miesiące	Jabłka przemysłowe	Truskawki bez szypułki	Truskawki z szypułką	Porzeczki czerwone	Porzeczki czarne	Maliny	Aronia	Wiśnie do mrożenia	Wiśnie do tłoczenia	Śliwki do mrożenia
2015 VI	-	2,72	1,64	1,60	0,80	5,55	-	-	-	-
VII	0,33	2,58	-	1,70	0,62	5,22	-	1,76	1,31	-
VIII	0,35	-	-	-	-	7,72	0,75	1,63	1,03	1,04
IX	0,50	-	-	-	-	9,95	0,92	-	-	1,56
X	0,51	-	-	-	-	10,15	-	-	-	1,73
XI	0,44	-	-	-	-	-	-	-	-	-
XII	0,43	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2015 I-XII	0,38	2,65	1,64	1,65	0,71	7,72	0,84	1,70	1,17	1,44
2016 I	0,30	-	-	-	-	-	-	-	-	-
II	0,30	-	-	-	-	-	-	-	-	-
III	0,27	-	-	-	-	-	-	-	-	-
IV	0,24	-	-	-	-	-	-	-	-	-
V	0,24	-	1,17	-	-	-	-	-	-	-
VI	0,23	3,49	2,16	1,69	0,69	5,32	-	-	-	-
VII	0,33	4,30	-	1,80	0,64	5,44	-	1,76	1,31	-
VIII	0,25	-	-	-	-	4,94	0,76	1,24	0,83	1,24
Wskaźniki zmian cen (%)										
<u>VIII 2016</u> <u>VII 2016</u>	76	x	x	x	x	91	x	70	63	x
<u>VIII 2016</u> <u>VIII 2015</u>	71	x	x	x	x	64	x	165	81	119

^a ceny średnie roczne są średnimi arytmetycznymi z wszystkich notowań w ciągu roku, a nie średnimi ze średnich miesięcznych

Źródło: Notowania Zakładu Ekonomiki Ogrodnictwa IERiGŻ-PIB z zakładów przetwórczych.

Tab. 3. Średnie miesięczne ceny skupu owoców przeznaczonych na eksport (zł/kg)

Miesiące	Jabłka deserowe	Gala (70 mm+)	Golden Delicious (70 mm+)	Idared (70 mm+)	Jonagold (70 mm+)	Jonagored (70 mm+)	Szampion (70 mm+)	Gruszka deserowa	Gruszka Lukasówka	Truskawki	Czereśnie	Śliwki
2015 VI ^a	1,68	2,50	2,00	1,79	1,75	1,76	1,77	-	-	4,52	6,50	-
VII ^a	1,80	-	-	1,86	1,87	1,83	1,80	-	-	9,00	6,56	-
VIII	1,33	-	-	1,88	1,88	1,85	-	1,80	-	10,00	7,50	1,38
IX	1,04	1,46	1,30	0,98	0,98	0,98	0,96	1,85	1,83	-	-	1,90
X	0,92	1,35	1,15	0,86	0,86	0,97	0,95	1,83	2,13	-	-	2,38
XI	0,94	1,41	1,26	0,93	0,91	0,98	0,94	2,00	2,50	-	-	-
XII	0,94	1,59	1,35	0,95	0,92	0,97	0,99	2,13	2,50	-	-	-
2015 I-XII	1,18	1,64	1,40	1,24	1,22	1,24	1,18	2,04	2,26	7,84	6,85	1,89
2016 I	0,93	1,54	1,35	0,90	0,89	0,95	0,98	2,17	2,50	-	-	-
II ^a	0,95	1,52	1,36	0,86	0,89	0,95	0,98	2,22	2,50	-	-	-
III ^a	0,88	1,41	1,35	0,89	0,87	0,94	0,98	-	-	-	-	-
IV ^a	0,85	1,33	1,13	0,78	0,81	0,84	0,84	-	-	-	-	-
V ^a	0,95	1,34	1,15	0,80	0,82	0,86	0,86	-	-	7,00	-	-
VI ^a	0,90	1,23	1,15	0,76	0,77	0,82	0,84	-	-	5,00	5,50	-
VII ^a	0,84	1,12	1,13	0,73	0,68	0,73	0,81	-	-	5,25	4,47	-
VIII	0,84	-	-	0,82	0,65	0,83	0,83	1,78	-	8,67	4,50	1,30
Wskaźniki zmian cen (%)												
<u>VIII 2016</u> <u>VII 2016</u>	100	x	x	112	96	114	102	x	x	165	101	x
<u>VIII 2016</u> <u>VIII 2015</u>	63	x	x	44	35	45	x	99	x	87	60	94

^a jabłka z przechowalnią z kontrolowaną atmosferą

Źródło: Notowania Zakładu Ekonomiki Ogrodnictwa IERiGŻ-PIB z firm eksportujących.

Tab. 4. Produkcja wybranych przetworów owocowych w firmach średnich i dużych (tony)

Miesiące	Sok pitny jabłkowy	Soki pitne z owoców cytrusowych	Pozostałe soki pitne warzywne, owocowe i owocowo-warzywne ^a	Soki zagęszczone	Owoce mrożone	Dżemy	Kompoty i owoce pasteryzowane
2015 V	13 166	10 110	25 290	5 556	15 282	2 567	4 814
VI	10 346	10 556	26 152	6 621	84 335	3 092	5 003
VII	9 509	9 752	40 985	15 498	106 367	2 836	5 941
VIII	9 993	10 208	40 672	20 519	56 033	2 656	5 153
IX	21 674	11 123	37 539	44 874	32 899	3 285	4 733
X	28 297	10 847	31 794	84 478	19 268	3 140	4 897
XI	21 675	11 323	28 166	65 288	15 994	1 646	5 553
XII	15 820	14 309	26 532	12 968	14 084	1 483	4 627
2015 I-XII	170 371	131 006	360 027	315 266	413 129	34 449	54 576
2016 I	7 598	8 992	23 844	7 383	14 327	1 627	4 227
II	13 843	8 477	21 669	7 544	16 818	1 666	4 666
III	12 520	14 312	38 792	7 742	16 080	3 672	5 014
IV	12 056	12 112	29 131	9 733	16 287	3 090	5 326
V	12 367	10 460	26 269	10 454	14 281	2 468	5 478
VI	10 012	10 209	23 822	15 385	69 036	3 218	4 928
Wskaźniki zmian (%)							
<u>VI 2016</u> <u>V 2016</u>	81	98	91	147	483	130	90
<u>VI 2016</u> <u>VI 2015</u>	97	97	91	232	82	104	99

^a łącznie z pojedynczymi sokami warzywnymi (bez soku pomidorowego), b/ ze względu na zmiany w klasyfikacji GUS dane z 2011 r. nie są porównywalne z danymi w latach poprzednich Źródło: Dane GUS.

Tabela 5. Eksport wybranych owoców i ich przetworów

Wyszczególnienie	2015*												2016*						VI 2016	VI 2015
	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I-XII	I	II	III	IV	V	VI	(%)			
Owoce świeże	141 207	129 621	85 562	70 844	40 566	38 431	51 450	77 679	89 116	1 175 502	109 853	149 471	162 809	175 283	144 252	117 047	137			
Jabłka	132 087	120 820	60 290	29 692	15 563	19 151	38 430	57 398	62 169	945 873	89 870	130 984	147 021	163 136	133 908	94 267	156			
Gruszki	2 112	834	452	286	585	2 639	3 803	4 453	3 803	28 763	6 497	6 193	5 129	3 419	1 863	349	77			
Truskawki	327	382	11 101	3 156	408	265	335	363	119	17 436	140	298	360	851	2 066	8 900	80			
Sliwki	63	24	184	350	2 932	2 721	521	34	8	6 893	9	22	19	14	10	4	2			
Maliny	282	203	146	4 925	4 387	5 109	1 045	330	144	17 880	179	124	98	255	184	886	606			
Wiśnie	-	-	851	8 607	3 115	97	30	6	43	12 790	126	198	168	165	47	379	45			
Przetwory owocowe	77 120	70 448	79 658	83 800	77 067	75 162	84 372	86 990	65 089	944 152	67 282	71 002	81 607	85 901	78 775	77 066	97			
Zagęszczony sok jabłkowy	25 029	21 190	22 395	22 912	17 522	17 093	28 798	30 389	18 694	290 888	19 045	18 070	20 526	24 108	24 663	24 080	108			
Truskawki w puszkach	723	653	620	695	895	642	680	738	608	8 131	702	607	961	887	981	890	144			
Wiśnie w puszkach	391	310	408	458	748	352	408	464	240	5 256	347	279	670	456	382	406	100			
Dżemy	1 988	1 973	2 486	2 859	2 864	3 458	2 916	2 586	2 389	30 310	2 213	2 504	2 945	2 749	2 933	2 282	92			
Mrożonki	30 953	30 461	32 532	34 788	33 572	30 873	29 056	29 831	21 199	368 772	27 846	29 805	32 442	33 535	28 639	27 732	85			
Owoce świeże	51 276	60 836	49 973	60 148	54 450	48 674	30 261	35 334	40 047	567 392	40 818	51 992	54 313	56 737	51 980	50 134	100			
Jabłka	42 249	51 512	26 458	13 304	5 323	6 299	12 547	19 046	20 644	299 495	26 574	38 180	41 612	46 673	41 926	28 053	106			
Gruszki	1 478	511	241	195	351	1 401	2 031	2 220	1 940	15 417	2 746	3 047	2 568	1 471	843	141	59			
Truskawki	242	531	10 721	2 981	1 042	279	329	289	117	17 503	161	296	355	347	1 523	9 551	89			
Sliwki	109	41	156	257	1 676	1 699	416	28	10	4 504	18	34	32	22	15	4	3			
Maliny	621	424	497	7 393	8 855	13 896	3 403	1 237	533	39 339	628	372	273	585	624	1 631	328			
Wiśnie			597	5 265	1 867	69	29	5	48	7 909	116	174	141	161	46	315	53			
Przetwory owocowe	85 529	81 095	95 219	97 494	97 772	105 977	113 883	106 072	79 451	1 133 438	88 747	90 172	96 925	103 670	99 905	94 851	100			
Zagęszczony sok jabłkowy	21 389	18 211	19 109	19 102	15 433	16 503	31 197	32 564	20 949	266 064	22 623	20 744	23 611	28 042	29 297	27 114	142			
Truskawki w puszkach	1 106	932	888	945	1 163	846	1 020	1 022	833	11 388	985	904	1 264	1 275	1 388	1 191	134			
Wiśnie w puszkach	500	403	490	543	784	475	494	561	365	6 535	405	339	770	613	487	479	98			
Dżemy	3 131	3 101	4 071	4 384	5 243	7 571	5 513	4 746	3 978	52 514	4 055	3 508	4 083	3 861	4 710	5 099	125			
Mrożonki	37 258	36 738	37 577	39 452	41 760	41 039	38 795	37 084	26 770	451 925	36 213	36 598	37 314	40 100	34 997	31 160	83			

*) dane nieostateczne

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych (MF) Ministerstwa Finansów.

Tab. 6. Import wybranych owoców i ich przetworów

Wyszczególnienie	2015*												2016*						VI 2016 VI 2015 (%)
	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I-XII	I	II	III	IV	V	VI			
Owoce świeże	104 569	106 381	106 223	147 628	155 166	101 694	109 236	122 121	158 043	1 474 449	117 761	113 099	110 874	105 371	96 108	92 283	87		
Banany	32 019	33 180	24 669	31 749	33 975	23 425	33 180	35 005	35 040	379 904	27 030	36 237	35 071	37 558	29 062	23 685	96		
Owoce cytrusowe	40 584	26 680	13 736	14 507	14 321	15 186	30 647	52 195	95 766	491 461	68 288	53 570	47 377	31 994	21 478	11 737	85		
Brzoskwinie i nekt.	175	3 738	17 535	36 714	36 185	16 103	1 824	26	8	112 466	13	88	96	186	3 492	12 053	69		
Winogrona	6 467	4 288	1 622	5 430	17 215	19 968	16 811	9 770	5 516	101 827	3 868	2 706	3 777	4 637	3 638	1 540	95		
Arbuzy	2 574	10 305	28 267	37 602	32 073	7 561	1 249	850	385	123 059	324	323	1 777	4 133	14 991	25 240	89		
Jablka	2 163	4 298	4 039	3 834	2 804	1 559	3 785	2 013	797	29 154	490	676	1 207	1 741	1 366	1 288	32		
Przetwory razem	27 231	23 773	27 090	34 937	30 761	37 569	32 154	33 680	30 801	381 385	32 743	24 454	29 767	29 668	25 914	25 948	96		
Soki zagęszczone	14 055	10 447	13 458	13 781	12 649	16 267	13 763	14 666	12 658	181 071	18 882	9 215	12 498	12 757	11 828	14 140	105		
-sok pomarańczowy	2 921	2 547	2 528	2 473	2 492	2 366	2 191	2 588	3 660	31 778	2 082	2 366	3 401	3 192	2 628	2 551	101		
Mrożonki	3 085	3 227	3 583	7 911	6 694	8 321	5 030	4 865	4 054	55 525	3 392	3 668	4 696	4 836	3 514	3 522	98		
Susze	947	684	794	638	1 256	1 921	2 287	2 667	1 840	17 056	784	843	891	913	669	901	113		
Dżemy	910	627	710	851	1 073	1 086	880	988	831	10 463	995	973	874	831	1 034	813	115		
Przetwory puszkow.	8 138	8 720	8 412	11 630	9 000	9 799	9 908	10 309	11 193	115 244	8 496	9 673	10 598	10 124	8 814	6 491	77		
-ananasy	1 458	1 514	851	1 376	886	1 543	912	1 066	1 520	15 212	1 458	906	1 856	1 156	1 479	1 044	123		
-brzoskwinie	1 382	1 488	1 778	1 962	1 850	2 233	2 077	2 886	2 924	24 554	1 007	2 067	2 301	1 475	1 334	903	51		
Owoce świeże	98 555	102 620	91 382	104 860	110 805	96 500	106 584	108 707	123 036	1 246 026	95 989	95 188	100 360	107 657	104 150	85 446	94		
Banany	24 853	23 077	17 397	19 836	19 565	14 663	18 546	17 573	18 547	246 638	18 032	25 526	26 086	27 898	19 788	16 156	93		
Owoce cytrusowe	25 459	21 532	12 970	16 512	17 378	16 366	28 817	36 129	61 948	345 538	44 511	33 950	32 311	25 465	22 985	16 136	124		
Brzoskwinie i nekt.	224	4 359	16 229	23 842	22 992	10 633	1 246	12	12	79 787	16	138	178	351	4 392	11 814	73		
Winogrona	10 943	7 319	3 078	7 003	14 354	17 883	17 875	12 351	8 778	123 746	6 307	4 818	6 547	7 833	6 142	2 819	92		
Arbuzy	1 973	6 252	9 105	7 024	6 628	1 634	418	462	254	35 621	233	280	1 028	2 347	7 470	8 358	92		
Jablka	1 191	2 325	2 891	2 307	1 355	889	1 192	1 267	639	16 589	442	524	823	1 211	1 268	1 004	35		
Przetwory razem	49 117	49 387	56 356	63 047	55 244	68 431	62 212	59 263	54 379	661 372	52 393	39 032	55 866	50 979	41 166	38 508	68		
Soki zagęszczone	16 294	13 204	16 059	17 213	14 339	18 103	15 611	16 478	16 239	183 803	21 036	11 939	15 492	15 845	14 619	16 284	101		
-sok pomarańczowy	5 372	4 758	4 526	4 316	4 705	4 100	3 859	4 498	6 520	57 130	3 814	3 921	5 738	5 571	4 546	4 390	97		
Mrożonki	6 034	6 453	6 057	14 681	11 036	13 581	9 060	8 502	7 151	98 993	6 189	6 729	8 579	8 274	5 806	5 788	96		
Susze	4 074	2 860	3 098	2 312	3 952	6 417	7 919	8 588	5 611	58 577	2 883	3 237	2 791	3 552	2 903	3 320	107		
Dżemy	1 694	1 030	1 473	1 455	1 805	1 784	1 501	1 544	1 406	17 899	1 265	1 337	1 533	1 361	1 576	1 725	117		
Przetwory puszkow.	20 728	25 649	29 359	27 026	23 948	28 148	27 542	23 718	23 584	297 692	20 519	15 578	26 986	21 548	16 131	11 178	38		
-ananasy	1 648	1 664	1 082	1 507	1 057	1 770	1 119	1 344	1 898	17 467	1 639	1 074	2 104	1 312	1 696	1 224	113		
-brzoskwinie	1 216	1 180	1 493	1 368	1 460	1 806	1 624	2 410	2 400	19 876	840	1 604	1 803	1 240	1 156	689	46		

*) dane nieostateczne

Źródło: Opracowanie IERIGŻ-PIB na podstawie danych MF.

Tab. 7. Średnie miesięczne ceny eksportowe wybranych owoców i ich przetworów (EUR/kg)

Miesiące	Jabłka	Gruszki	Truskawki	Porzeczki czarne	Maliny	Wiśnie	Mrożone truskawki	Mrożone wiśnie	Zagęszcz. sok jabłkowy	Truskawki w puszkach	Wiśnie w puszkach
2015 V	0,42	0,60	1,39	1,05	2,09	-	1,11	0,77	0,86	1,43	1,30
VI	0,44	0,53	0,94	0,71	3,39	0,70	1,08	0,82	0,85	1,43	1,20
VII	0,45	0,68	0,93	0,51	1,50	0,60	1,14	0,71	0,83	1,36	1,19
VIII	0,34	0,59	2,76	0,57	2,02	0,59	1,18	0,79	0,88	1,30	1,05
IX	0,33	0,52	1,05	0,35	2,72	0,71	1,29	0,79	0,96	1,32	1,35
X	0,34	0,52	0,98	1,00	3,26	0,94	1,15	0,72	1,08	1,50	1,21
XI	0,34	0,49	0,80	0,35	3,75	-	1,13	0,69	1,07	1,38	1,21
XII	0,34	0,50	1,00	-	3,70	1,11	1,30	0,69	1,13	1,36	1,51
2015 I-XII	0,32	0,53	0,98	0,52	2,20	0,61	1,14	0,75	0,91	1,40	1,24
2016 I	0,30	0,42	1,15	1,45	3,52	0,92	1,19	1,83	1,19	1,40	1,17
II	0,29	0,49	0,99	0,68	2,99	-	1,19	1,67	1,15	1,49	1,21
III	0,28	0,50	0,99	0,61	2,79	-	1,09	1,60	1,15	1,31	1,15
IV	0,29	0,43	0,41	0,75	2,29	-	1,10	1,53	1,16	1,44	1,34
V	0,31	0,45	0,74	0,88	3,39	-	1,12	1,62	1,19	1,41	1,27
VI	0,30	0,41	1,07	0,61	1,84	0,83	1,09	1,28	1,13	1,34	1,18
Wskaźniki zmian cen (%)											
<u>VI 2016</u> V 2016	97	91	145	69	54	x	97	79	95	95	93
<u>VI 2016</u> VI 2015	68	77	114	86	54	119	101	156	133	94	98

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych MF.

Tab. 8. Średnie miesięczne ceny hurtowe wybranych owoców (zł/kg)

Miesiące	Jabłka	-Cortland	-Jonagold	-Lobo	-Szampion	Gruszki	Truskawki	Wiśnie	Czereśnie	Śliwki	Banany	Cytryny	Mandarynki	Pomarańcze	Winogrona
2015 VII	2,39	-	-	-	-	3,41	5,14	3,61	7,04	2,38	4,26	7,32	5,40	4,56	11,74
VIII	1,92	-	-	-	-	2,79	8,11	3,05	9,04	2,36	3,83	8,38	6,24	4,64	5,17
IX	1,67	1,68	1,74	1,72	1,70	2,87	9,21	-	-	2,27	3,92	8,40	6,85	4,71	5,00
X	1,65	1,64	1,69	1,63	1,64	2,93	12,41	-	-	-	4,18	7,80	6,86	4,80	5,41
XI	1,64	1,62	1,65	1,63	1,62	2,85	-	-	-	4,01	3,91	6,79	5,51	5,01	6,35
XII	1,54	1,52	1,55	1,54	1,55	2,83	-	-	-	-	3,92	6,50	4,60	4,01	8,86
2015 I-XII	1,70	1,57	1,64	1,62	1,59	2,98	8,38	3,33	7,66	2,76	4,36	6,19	5,18	4,16	9,07
2016 I	1,50	1,52	1,54	1,56	1,52	2,79	-	-	-	-	4,50	6,59	4,39	3,66	10,29
II	1,49	1,50	1,51	1,55	1,48	2,87	-	-	-	-	4,81	6,55	4,44	3,66	10,80
III	1,44	1,42	1,47	1,48	1,45	2,82	-	-	-	-	4,95	6,35	4,62	3,72	11,82
IV	1,42	1,41	1,45	1,47	1,40	3,00	-	-	-	-	4,95	6,93	4,31	5,25	10,25
V	1,49	1,45	1,49	1,51	1,48	2,95	12,04	-	-	-	4,73	9,90	4,84	4,27	11,01
VI	1,46	1,44	1,47	1,48	1,46	3,18	4,61	5,83	7,92	-	4,75	11,29	5,27	4,72	12,29
VII	1,52	-	-	-	-	2,92	9,07	3,40	6,51	2,74	4,71	11,93	7,91	6,35	9,18
VIII	1,49	-	-	-	-	2,94	9,36	-	8,14	2,21	4,47	11,40	7,08	6,33	7,08
Wskaźniki zmian cen (%)															
<u>VIII 2016</u> VII 2016	98	x	x	x	x	101	103	x	125	81	95	96	90	100	77
<u>VIII 2016</u> VIII 2015	78	x	x	x	x	105	115	x	90	94	117	136	113	136	137

^a truskawki spod osłon wg Zakładu Ekonomiki Ogrodnictwa IERiGŻ-PIB

Źródło: Notowania ZSIR MRiRW.

Tab. 9. Średnie miesięczne ceny zbytu przetworów owocowych (zł/kg)

Miesiące		Dżem z czarnej porzeczki	Dżem truskawkowy	Sok jabłkowy ^a	Sok pomarańczowy ^a	
2015	IV	8,17	9,10	1,97	2,63	
	V	8,13	9,07	2,00	2,67	
	VI	8,30	9,07	1,97	2,66	
	VII	8,27	9,00	1,99	2,69	
	VIII	8,30	9,03	2,00	2,63	
	IX	8,27	9,17	1,99	2,61	
	X	8,07	8,90	2,08	2,64	
	XI	8,10	8,67	2,14	2,62	
	XII	8,07	8,37	2,18	2,59	
	I-XII	8,23	8,89	2,03	2,62	
	2016	I	8,30	8,60	2,22	2,59
		II	8,20	9,03	2,27	2,60
III		8,03	9,23	2,25	2,59	
IV		7,97	9,47	2,26	2,59	
V		7,90	9,47	2,30	2,60	
VI		7,90	9,53	2,31	2,65	
VII		7,93	9,43	2,31	2,61	
Wskaźniki zmian cen (%)						
<u>VII 2016</u> <u>VI 2016</u>		100	99	100	98	
<u>VII 2016</u> <u>VII 2015</u>		96	105	116	97	

^a w zł/l

Źródło: Dane GUS.

Tab. 10. Średnie miesięczne ceny detaliczne wybranych owoców (zł/kg)

Miesiące	Jabłka	Gruszki	Śliwki	Czereśnie	Truskawki	Maliny	Winogrona	Banany	Pomarańcze	Cytryny	Mandarynki		
2015	V	3,00	6,24	-	32,57	13,90	-	13,05	5,25	4,64	6,53	5,99	
	VI	3,38	6,69	-	13,52	5,73	-	14,36	5,08	4,90	7,59	6,45	
	VII	3,56	6,82	5,91	10,54	7,08	17,16	12,66	4,87	5,39	8,46	7,56	
	VIII	3,37	6,05	3,98	-	11,16	17,46	7,52	4,44	5,85	9,61	8,58	
	IX	2,99	4,97	3,80	-	-	18,82	6,42	4,48	5,87	10,0	8,64	
	X	2,81	4,74	4,64	-	-	-	7,04	4,68	5,81	8,52	8,23	
	XI	2,70	4,84	-	-	-	-	8,44	4,50	5,50	7,34	6,43	
	XII	2,66	4,89	-	-	-	-	11,48	4,40	4,77	7,08	4,98	
	I-XII	2,74	5,45	4,58	18,88	9,47	17,82	10,91	4,91	5,05	7,31	6,58	
	2016	I	2,64	5,09	-	-	-	-	12,71	4,79	4,73	7,55	5,23
		II	2,65	5,09	-	-	-	-	13,46	5,38	4,64	7,67	5,68
		III	2,62	5,21	-	-	-	-	14,34	5,54	4,60	7,90	6,18
IV		2,60	5,29	-	-	-	-	13,65	5,50	4,86	8,18	6,30	
V		2,58	5,47	-	-	14,72	-	12,59	5,31	5,08	10,94	6,06	
VI		2,62	5,70	-	15,91	6,43	39,40	13,80	5,27	5,42	12,95	6,68	
VII		2,76	6,09	6,14	10,41	11,28	21,42	12,03	5,19	5,77	13,54	8,17	
Wskaźniki zmian cen (%)													
<u>VII 2016</u> <u>VI 2016</u>		105	107	x	65	175	54	87	98	106	105	122	
<u>VII 2016</u> <u>VII 2015</u>		78	89	104	99	159	125	95	107	107	160	108	

Źródło: Dane GUS.

Tab. 11. Średnie miesięczne ceny detaliczne wybranych przetworów owocowych (zł/kg)

Miesiące	Dżemy	Sok jabłkowy	Sok pomarańczowy	Truskawki mrożone	Ananasy w puszkach	Brzoskwinie w puszkach
2015 V	13,58	3,74	4,40	15,98	7,54	6,22
VI	13,56	3,66	4,39	15,82	7,76	6,22
VII	13,39	3,70	4,42	15,92	7,88	6,19
VIII	13,42	3,67	4,37	15,86	7,94	6,19
IX	13,31	3,63	4,35	15,84	8,04	6,16
X	13,25	3,67	4,35	15,88	8,14	6,16
XI	13,31	3,67	4,28	16,00	8,26	6,14
XII	13,28	3,63	4,28	15,70	8,26	6,06
2015 I-XII	13,39	3,69	4,37	16,00	7,78	6,20
2016 I	13,17	3,66	4,32	15,74	8,38	6,16
II	13,31	3,65	4,33	15,72	8,40	6,26
III	13,19	3,63	4,29	15,84	8,42	6,14
IV	13,25	3,65	4,28	15,64	8,44	6,16
V	13,14	3,62	4,27	15,88	8,40	6,21
VI	13,17	3,63	4,22	15,76	8,46	6,25
VII	13,08	3,67	4,29	15,76	8,52	6,25
Wskaźniki zmian cen (%)						
<u>VII 2016</u> <u>VI 2016</u>	99	101	102	100	101	100
<u>VII 2016</u> <u>VII 2015</u>	98	99	97	99	108	101

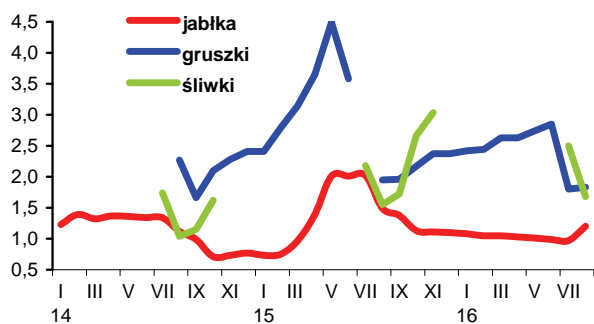
Źródło: Dane GUS.

Tab. 12. Relacje cen hurtowych owoców w Polsce i w Niemczech (%)

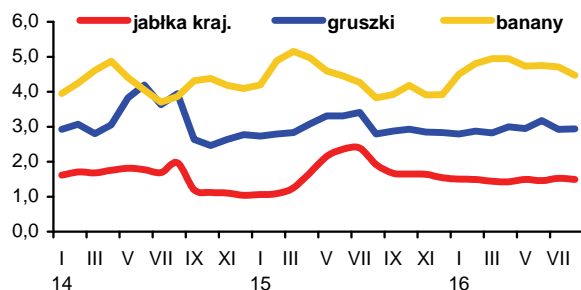
Miesiące	Jabłka odm. Jonagold	Gruszki	Truskawki	Banany	Pomarańcze	Śliwki
2015 I	49	68	-	57	54	-
II	55	70	-	48	49	-
III	79	75	-	51	50	-
IV	82	76	79	44	46	-
V	88	78	75	46	55	-
VI	79	75	-	48	48	42
VII	-	66	68	45	59	42
VIII	-	68	-	44	55	32
IX	66	74	-	42	53	48
X	73	72	-	45	58	-
XI	68	70	-	40	54	-
XII	59	73	-	50	54	-
2016 I	57	75	-	51	58	-
II	51	77	-	59	73	-
III	48	74	-	65	82	-
IV	49	72	-	69	87	-
V	51	73	-	72	89	-
VI	53	75	81	75	90	-
VII	56	78	86	77	91	49
VIII	61	77	-	-	-	56

Źródło: Na podstawie danych MRiRW, GUS i Markt Woche Grosshandelsabgabepreise Obst und Gemüse – Agramarkt Informations-Gesellschaft mbH (AMI) z poszczególnych miesięcy.

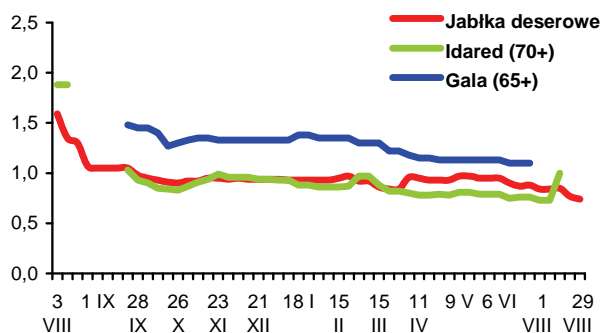
Rys. 1. Ceny skupu owoców w spółdzielniach ogrodniczych w latach 2014 - 2016 r. (zł/kg)

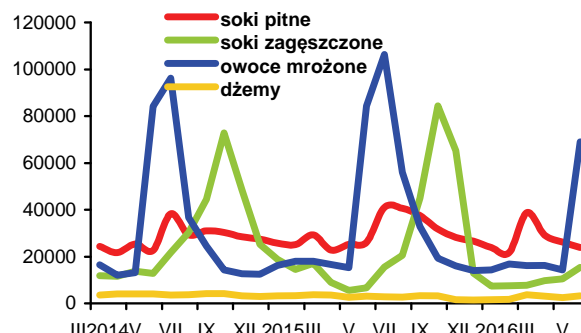
Rys. 2. Ceny hurtowe owoców w latach 2014 -2016 (zł/kg)

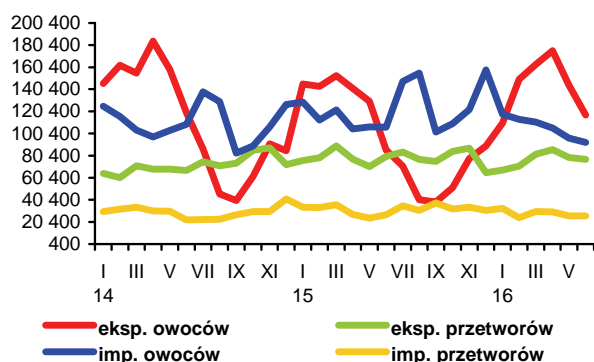
Rys. 3. Ceny skupu jabłek deserowych przeznaczonych na eksport w okresie od VIII 2015 r. do VIII 2016 r. (zł/kg)

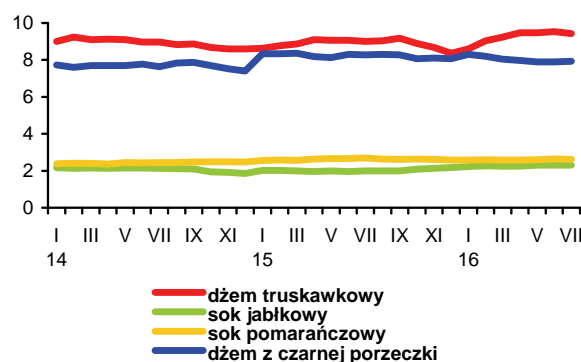
Rys. 4. Produkcja wybranych przetworów owocowych w latach 2014 - 2016 r. (tony)

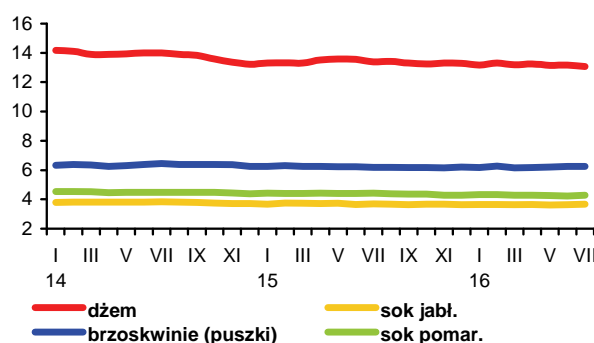
Rys. 5. Handel owocami i ich przetworami w 2014 - 2016 r. (tony)

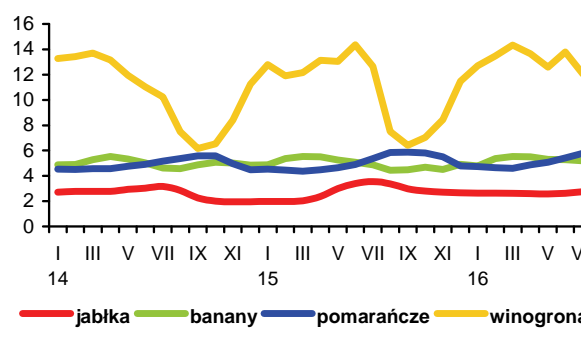
Rys. 6. Ceny zbytu wybranych przetworów owocowych w 2014 - 2016 r. (zł/kg)

Rys. 7. Ceny detaliczne wybranych przetworów owocowych w 2014 - 2016 r. (zł/kg)

Rys. 8. Ceny detaliczne wybranych owoców w 2014 - 2016 r. (zł/kg)

Na światowych giełdach towarowych od czerwca notowane są wyższe ceny podstawowych artykułów mlecznych. Na giełdach europejskich średnia cena masła wyniosła w sierpniu 3311 EUR/t i była o 11% wyższa niż w lipcu i o 27% wyższa niż przed rokiem. Chude mleko w proszku podrożało o 2% w skali miesiąca i o 13% w skali roku (do 1809 EUR/t), a pełny proszek mleczny odpowiednio o 6 i 21% (do 2310 EUR/t). Na giełdzie w Chicago za ser Cheddar płacono przeciętnie 3535 EUR/t, tj. o 6% więcej niż w lipcu i o 4% więcej niż rok temu.

Pod wpływem ożywienia na światowych giełdach produktów mlecznych, w lipcu po raz pierwszy od listopada 2015 r. wzrosły krajowe ceny skupu mleka. Za 1 hl dostarczonego mleka rolnicy uzyskali średnio 101,28 zł, tj. o 1,3% więcej niż w czerwcu, ale o 6,6% mniej niż w lipcu ub. roku. W pierwszych siedmiu miesiącach br. przeciętny poziom cen skupu mleka wyniósł 104,28 zł/hl i był o 9,8% niższy niż w analogicznym okresie 2015 r., podczas gdy średni poziom targowiskowych cen krów dojnych podniósł się o 1,4% do 3129 zł/szt., a jałówek 1-roczynek o 0,3% do 1977 zł/szt.

Wzrost światowych cen sprawił, że w czerwcu i lipcu ceny zbytu przetworów mlecznych rosły średnio o 1,5-2% miesięcznie. Przede wszystkim rosły ceny zbytu przetworów trwałych. W lipcu ceny masła w blokach wzrosły o 9,4%, masła konfekcjonowanego o 8,3%, a masła z dodatkiem oleju o 2,6%. Sery dojrzewające podrożały o 5,3-6,8%. Ceny chudego mleka w proszku podniosły się o 2,5%, a pełnego proszku mlecznego o 0,9%. Zmiany cen przetworów świeżych były różnokierunkowe. Podrożał jogurt owocowy, tłuste mleko UHT (po 1,1%), śmietana o zawartości 12 i 30% tłuszczu (o 0,4-0,8%), serki homogenizowane oraz mleko skondensowane (o 0,1-0,2%). Potaniał natomiast serek twarogowy (o 1,1%), świeże mleko półtłuste w folii i w kartonie (o 0,5-0,6%), śmietana o zawartości 18% tłuszczu oraz twarogi (o 0,1-0,4%). Ceny innych świeżych przetworów mlecznych pozostały na poziomie czerwca.

W okresie styczeń-lipiec br. przeciętny poziom cen zbytu przetworów mlecznych był o ok. 5% niższy niż przed rokiem, na czym zaważył spadek cen serów dojrzewających, mleka w proszku (o 9-11%), masła w blokach i masła konfekcjonowanego (o 5-6%) oraz mleka UHT (o 6-10%).

Na rynku detalicznym ceny przetworów mlecznych w czerwcu i lipcu spadały średnio po 0,1% miesięcznie. W lipcu najbardziej potaniały jogurty (o 0,8%), a najmniej twarogi (o 0,1%). Spadły też ceny mleka świeżego oraz mleka zagęszczonego i w proszku (po 0,2%). Podrożała natomiast śmietana (o 0,5%) oraz napoje i inne produkty mleczne (o 0,2%). Nie zmieniły się tylko ceny serów dojrzewających i topionych. Zahamowana została dynamika spadku cen detalicznych masła. W czerwcu ceny tego tłuszczu nie zmieniły się, a w lipcu podniosły się o 0,5%. W pierwszych siedmiu miesiącach br., w porównaniu z analogicznym okresem 2015 r., przeciętny poziom cen detalicznych artykułów mlecznych był niższy o 3,3%, a masła o 6,9%.

Skup mleka, po utrzymującym się do maja dynamicznym wzroście, w czerwcu i lipcu zmniejszył się odpowiednio o 1,7 i 2,8% w porównaniu z analogicznymi miesiącami 2015 r. Od stycznia do lipca br. skupiono ok. 6,5 mld l mleka, tj. o 4,3% więcej niż w tym samym okresie 2015 r.

Wobec dużej podaży surowca mlecznego zakłady mleczarskie zwiększają produkcję trwałych przetworów mlecznych. W I półroczu br., w porównaniu z I półroczem ub. roku, mimo znacznie mniejszego eksportu i niskich cen transakcyjnych, produkcja chudego mleka w proszku wzrosła o 12%, a pełnego proszku mlecznego o 8%. Wzrosły więc zapasy, większe mogło być także zużycie krajowe. Produkcję masła i tłuszczów mlecznych zwiększono o 14%, a serów dojrzewających i topionych o 6-7%, z uwagi na duży eksport oraz wzrost krajowego popytu, który wpłynął także na zwiększenie produkcji fermentowanych napojów mlecznych innych niż jogurty

Jadwiga Seremak-Bulge

Teresa Zdziarska

(o 14%). Wobec dynamicznie rozwijającego się eksportu wzrosła również produkcja mleka płynnego, łącznie z mlekiem „przerzutowym” (o 7%). W mniejszym stopniu zwiększono produkcję twarogów oraz suszonej serwatki (po 3%). Ograniczono natomiast wytwarzanie mleka i śmietany zagęszczonej (o 12%), serów pleśniowych i proszkowanych (o 7%), a także śmietany i jogurtów (po 4%).

Wyniki handlu zagranicznym przetworami mlecznymi w I półroczu br. były gorsze niż w I półroczu 2015 r. Eksport zmalał ilościowo o 3% do ok. 1,94 mld l w przeliczeniu na mleko surowe i stanowił 35% skupionego mleka, wobec 39% przed rokiem. Zmniejszono przede wszystkim wywóz mleka w proszku (o 25%) oraz jogurtów i innych fermentowanych napojów mlecznych (o 14%). Ograniczono również eksport suszonej serwatki (o 8%) oraz minimalnie lodów. Zwiększono natomiast sprzedaż za granicę masła, mleka płynnego i śmietany (o 17-19%), a także serów i twarogów oraz kazeiny (o 6-7%). W wyniku spadku cen transakcyjnych wpływy z eksportu przetworów mlecznych obniżyły się o 12% do 757,1 mln EUR. Najbardziej spadły ceny eksportowe mleka płynnego i śmietany, kazeiny i suszonej serwatki (o 23-27%). Ceny transakcyjne masła i mleka w proszku obniżyły się o 11-12%, a serów i twarogów o 6%. Wyższe niż przed rokiem były natomiast ceny uzyskane w eksporcie lodów (o 12%) oraz jogurtów i innych fermentowanych napojów mlecznych (o 2%).

Odnotowano korzystne zmiany w strukturze wartości eksportu. Zwiększył się udział finalnych przetworów mlecznych, tj. serów i twarogów, masła, jogurtów i innych fermentowanych napojów mlecznych oraz lodów (z 55 do 62%), przy spadku udziału półproduktów, tj. mleka płynnego i śmietany, mleka w proszku, suszonej serwatki oraz kazeiny (z 45 do 38%). Głównym rynkiem zbytu artykułów mlecznych pozostały kraje Unii Europejskiej, których udział w wartości eksportu podobnie jak w I półroczu 2015 r. wyniósł ok. 73%. Zwiększył się udział krajów WNP i Europy Środkowo-Wschodniej (z 2,2 do 4,5%), natomiast zmniejszył się udział krajów rozwijających się (z 22,3 do 20,2%).

Import w analizowanym okresie zwiększył się o 7% do ok. 823 mln l w ekwiwalencie mleka surowego, a jego wartość wzrosła o 6% do 401,8 mln EUR. Zadecydował o tym silny wzrost przywozu jogurtów i innych fermentowanych napojów mlecznych (o 62%). Zwiększono również import mleka zagęszczonego i w proszku, serów i twarogów, mleka płynnego i śmietany, lodów oraz kazeiny. Zmniejszono natomiast przywóz masła i serwatki.

W konsekwencji ilościowa nadwyżka eksportu nad importem przetworów mlecznych w I półroczu 2016 r. zmniejszyła się do ok. 1,12 mld l w przeliczeniu na mleko surowe, tj. o 10% w porównaniu z tym samym okresem 2015 r. Wartość dodatniego salda obrotów obniżyła się o 26% do 355,3 mln EUR.

Tab.1. Skup mleka surowego

Miesiące	Ilość mleka skupionego mln litrów	Cena skupu mleka	
		średnia (zł/100 litrów)	o standardowych parametrach (zł/100 kg)
2014 I-XII	10 326,3	137,11	.
2015 I-XII	10 558,4	113,40	.
2015 VI	943,7	110,40	112,17
VII	964,5	108,47	111,99
VIII	941,7	107,81	111,26
IX	872,2	108,79	111,98
X	871,7	112,03	116,01
XI	819,8	113,20	116,49
XII	868,1	112,89	117,52*
2016 I	886,9	111,80	114,76
II	854,5	109,54	112,60
III	921,5	105,89	110,45
IV	941,7	102,35	105,16
V	981,5	100,19	102,76
VI	927,5	99,97	101,75
VII	937,3	101,28	102,42
Wskaźnik zmian w %			
<u>VII 2016</u> <u>VI 2016</u>	101,0	101,3	100,7
<u>VII 2016</u> <u>VII 2015</u>	97,2	93,4	91,5

Źródło: Dane GUS i ZSRIR. * cena uwzględnia premie wypłacone dostawcom.

Tab.2. Produkcja wyrobów mleczarskich (tys. ton i mln l)

Miesiące	Mleko przetworzone (mln l)	Mleko w proszku		Jogurt (mln l)	Śmietana (mln l)	Masło	Sery	
		chude	pełne				świeże	dojrzewające
2014 I-XII	2 882,2	179,5	56,6	420,0	378,1	179,6	406,0	301,3
2015 I-XII	3 123,0	161,6	46,0	412,5	359,2	191,4	429,9	309,5
2015 ^a V	258,7	16,3	3,8	35,9	33,7	16,3	35,7	25,3
VI	251,9	16,7	2,8	35,0	33,9	14,7	34,2	25,7
VII	265,9	15,4	3,7	37,2	31,3	15,9	34,1	27,9
VIII	260,5	12,9	2,9	33,6	29,5	16,1	33,7	27,6
IX	249,5	12,5	4,0	32,7	27,1	14,8	34,0	26,3
X	252,4	12,1	3,1	32,7	28,0	17,1	35,6	26,1
XI	249,8	8,5	3,3	31,2	26,0	15,2	35,9	25,8
XII	264,8	13,3	4,2	28,8	28,2	17,4	33,7	26,3
2016 ^a I	251,7	14,1	3,8	33,0	26,3	19,3	34,7	26,1
II	244,2	13,2	3,6	33,9	25,8	15,5	36,7	25,2
III	278,8	15,6	3,8	34,6	29,6	18,8	39,1	25,9
IV	267,3	17,5	3,0	32,6	28,5	19,0	35,8	24,6
V	262,1	18,2	3,8	32,7	31,7	19,2	37,7	26,2
VI	246,7	15,6	2,6	34,4	31,2	15,0	35,0	26,4
Wskaźnik zmian w % (liczony na podstawie danych o większym stopniu dokładności)								
<u>VI 2016</u> <u>V 2016</u>	94,2	85,4	68,5	105,1	98,3	78,2	92,8	100,7
<u>VI 2016</u> <u>VI 2015</u>	98,0	93,2	95,3	98,4	91,9	101,8	102,4	102,8

^a Dane dotyczą przedsiębiorstw zatrudniających 50 i więcej pracowników.

Źródło: Dane GUS.

Tab.3. Ceny producentów (z VAT) wybranych wyrobów mleczarskich (zł)

Miesiące	Mleko przetworzone 3-3,5% tł. (1 l)		Mleko w proszku (1 kg)		Masło świeże i chłodnicze do 85% tł. (1 kg)		Jogurt owocowy (150 g)	Śmietana 18% tł. (1 l)	Twaróg tłusty (1 kg)	Ser dojrzew. Gouda (1 kg)
	w folii	UHT	chude	pełne	w blokach	konfekcjonowane				
2015 V	1,91	1,90	8,08	11,39	13,40	14,86	0,95	5,59	9,96	11,92
VI	1,89	1,90	7,95	11,09	13,35	14,85	0,93	5,57	9,92	11,74
VII	1,89	1,87	7,65	10,76	13,31	14,80	0,90	5,54	9,94	11,24
VIII	1,88	1,80	7,47	10,69	13,13	14,65	0,88	5,53	9,94	11,14
IX	1,89	1,80	7,50	10,49	13,40	14,84	0,86	5,53	9,92	11,40
X	1,89	1,81	7,74	10,79	13,89	15,05	0,85	5,54	9,92	11,71
XI	1,89	1,81	7,78	10,88	13,93	15,24	0,84	5,53	9,89	11,96
XII	1,90	1,80	7,58	10,82	13,89	15,19	0,84	5,53	9,82	11,87
2016 I	1,89	1,83	7,47	10,78	13,63	14,95	0,89	5,51	9,93	11,62
II	1,89	1,82	7,41	10,68	13,23	14,63	0,89	5,49	9,90	11,32
III	1,87	1,80	7,35	10,55	12,67	14,26	0,89	5,43	9,83	11,00
IV	1,87	1,80	7,29	10,11	12,29	13,82	0,88	5,42	9,84	10,50
V	1,86	1,78	7,30	10,08	12,13	13,71	0,89	5,36	9,83	10,38
VI	1,85	1,76	7,32	10,15	12,93	14,30	0,88	5,39	9,81	11,04
VII	1,85	1,78	7,50	10,24	14,14	15,48	0,89	5,38	9,77	11,77
VIII ^a	1,75	1,82	7,35	9,68	14,02	15,64	.	5,19	8,95	12,59
Wskaźnik zmian w %										
<u>VII 2016</u> <u>VI 2016</u>	100,0	101,1	102,5	100,9	109,4	108,3	101,1	99,8	99,6	106,6
<u>VII 2016</u> <u>VII 2015</u>	97,9	95,2	98,0	95,2	106,2	104,6	98,9	97,1	98,3	104,7

^a ceny 1 kg produktu wg ZSRIR notowane w dniach 22-28 VIII 2016 r.

Źródło: Dane GUS i ZSRIR.

Tab.4. Ceny detaliczne wybranych wyrobów mleczarskich (zł)

Miesiące	Mleko przetworzone 3,2-3,5% tł. (1 l)		Mleko w proszku pełne (350 g)	Mleko zagęszcz., niesłodz. (400 g)	Masło Ekstra konfekcj. (200 g)	Kefir (150 g)	Jogurt owocowy (150 g)	Śmietana 18% tł. (200 g)	Twaróg tłusty (1 kg)	Ser dojrzew. Gouda (1 kg)
	paster.	UHT								
2015 V	2,65	2,91	16,96	3,38	4,21	0,73	1,24	1,68	13,98	19,33
VI	2,65	2,88	16,91	3,38	4,15	0,73	1,23	1,69	14,11	19,03
VII	2,63	2,88	16,92	3,38	4,07	0,72	1,23	1,67	14,16	18,95
VIII	2,61	2,82	17,15	3,40	4,03	0,71	1,21	1,68	14,20	18,43
IX	2,59	2,85	17,19	3,38	3,96	0,71	1,20	1,67	14,14	18,41
X	2,59	2,83	17,11	3,38	3,97	0,71	1,20	1,65	14,05	18,33
XI	2,57	2,77	16,98	3,38	3,98	0,72	1,20	1,67	14,08	18,26
XII	2,54	2,80	16,79	3,35	3,98	0,72	1,20	1,65	13,94	17,98
2016 I	2,54	2,80	16,85	3,37	3,96	0,72	1,19	1,67	13,88	17,85
II	2,51	2,76	17,00	3,37	3,96	0,72	1,19	1,65	13,81	17,80
III	2,51	2,75	17,04	3,36	3,90	0,72	1,19	1,65	13,87	17,53
IV	2,48	2,71	16,92	3,38	3,84	0,72	1,18	1,64	13,83	17,33
V	2,48	2,72	17,00	3,37	3,82	0,72	1,19	1,63	13,69	17,11
VI	2,48	2,69	16,84	3,35	3,83	0,72	1,18	1,63	13,83	17,02
VII	2,47	2,69	16,89	3,34	3,89	0,72	1,16	1,63	13,67	17,32
Wskaźnik zmian w %										
<u>VII 2016</u> <u>VI 2016</u>	99,6	100,0	100,3	99,7	101,6	100,0	98,3	100,0	98,8	101,8
<u>VII 2016</u> <u>VII 2015</u>	93,9	93,4	99,8	98,8	95,6	100,0	94,3	97,6	96,5	91,4

Źródło: Dane GUS.

Tab. 5. Eksport i import produktów mleczarskich (tys. ton)

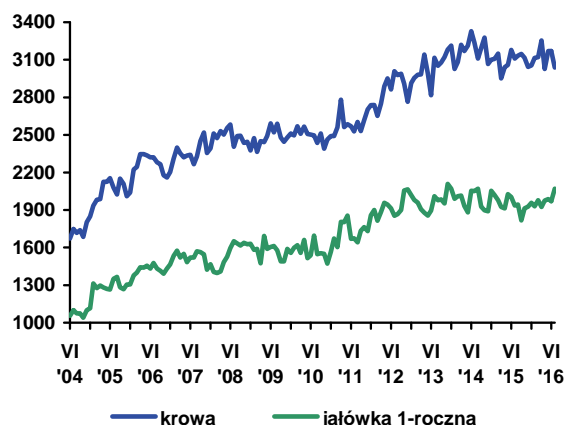
Miesiące	Eksport					Import				
	mleko w proszku	sery i twarogi	masło i tłuszcze mleczne	mleko płynne i śmietana	jogurty i napoje mleczne	mleko w proszku	sery i twarogi	masło i tłuszcze mleczne	mleko płynne i śmietana	jogurty i napoje mleczne
2014 I-XII	157,7	207,5	35,7	385,5	110,2	118,5	65,6	14,9	191,2	34,2
2015 I-XII	142,4	223,2	41,3	525,8	101,5	106,4	76,2	13,7	212,4	38,7
2015 V	13,1	18,5	3,7	42,5	8,2	10,3	5,7	0,8	13,9	3,1
VI	10,7	19,4	3,8	46,8	8,3	9,0	6,0	1,0	16,3	3,2
VII	14,6	20,0	3,1	46,0	8,8	9,1	7,1	0,9	19,7	2,8
VIII	13,4	18,6	3,1	46,5	7,8	8,4	6,6	1,3	21,1	3,3
IX	10,8	20,4	3,2	45,5	8,0	8,8	7,0	1,6	22,0	3,0
X	7,8	19,7	2,6	50,4	8,1	8,9	7,6	1,4	17,9	3,2
XI	8,1	19,3	3,3	45,2	7,7	8,7	7,1	1,3	16,7	3,6
XII	11,8	18,2	3,1	46,9	7,2	11,3	5,9	1,1	17,9	3,3
2016 I	10,9	17,2	2,8	32,5	7,9	11,7	5,6	0,9	18,3	3,4
II	8,2	17,9	4,9	48,2	8,1	9,9	5,9	1,0	9,2	3,6
III	8,7	19,7	4,3	51,7	9,0	11,3	6,7	0,8	14,4	6,7
IV	11,4	18,1	5,2	53,5	7,0	8,5	6,6	1,0	17,1	6,5
V	8,1	20,8	5,0	54,4	7,0	8,0	7,1	1,0	20,4	5,8
VI	9,8	19,3	4,6	51,1	7,7	8,5	6,4	0,9	20,1	5,8
Wskaźnik zmian w % (liczony na podstawie danych o większym stopniu dokładności)										
<u>VI 2016</u> V 2016	120,7	92,6	91,3	94,0	110,9	105,7	89,3	85,2	98,7	100,0
<u>VI 2016</u> VI 2015	91,1	99,4	118,9	109,2	93,3	93,9	106,4	87,7	123,1	177,8

Tab. 6. Ceny w eksporcie i imporcie produktów mleczarskich (EUR/tonę)

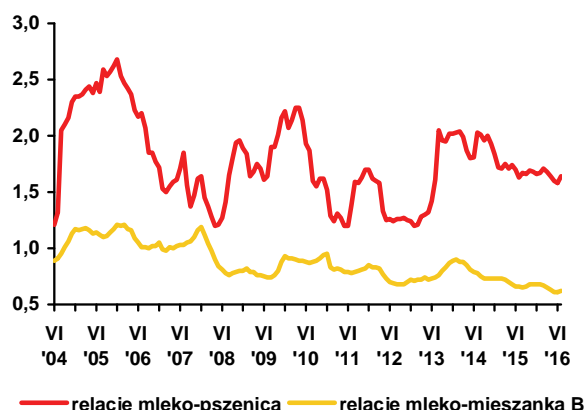
Miesiące	Eksport					Import				
	mleko w proszku	sery i twarogi	masło i tłuszcze mleczne	mleko płynne i śmietana	jogurty i napoje mleczne	mleko w proszku	sery i twarogi	masło i tłuszcze mleczne	mleko płynne i śmietana	jogurty i napoje mleczne
2014 I-XII	2 775	3 195	3 416	698	1 200	1 889	3 756	4 008	469	1 548
2015 I-XII	1 972	2 677	2 924	506	1 098	2 289	3 442	3 531	409	1 330
2015 V	2 078	2 767	2 915	552	1 152	2 003	3 590	3 531	443	1 318
VI	2 077	2 730	2 957	538	1 126	2 202	3 711	3 651	402	1 323
VII	1 992	2 602	2 940	506	1 078	2 475	3 248	3 686	398	1 281
VIII	2 036	2 633	2 941	439	1 093	2 819	3 374	3 468	413	1 244
IX	1 927	2 590	2 896	473	1 125	2 650	3 242	3 340	338	1 268
X	1 760	2 635	2 893	459	1 121	2 650	3 299	3 429	458	1 241
XI	1 973	2 764	2 907	476	1 117	2 207	3 498	3 553	448	1 437
XII	1 957	2 731	2 911	452	1 118	1 930	3 451	3 611	467	1 339
2016 I	1 881	2 633	2 897	471	1 131	1 860	3 191	3 645	450	1 327
II	1 924	2 501	2 618	426	1 062	2 109	3 070	3 391	469	1 228
III	1 783	2 479	2 544	360	1 073	1 774	2 970	3 480	405	1 143
IV	1 684	2 461	2 476	353	1 160	2 214	3 379	3 459	348	1 175
V	1 605	2 577	2 557	399	1 129	2 173	3 246	3 247	492	1 157
VI	1 649	2 535	2 664	433	1 095	2 370	3 163	3 215	343	1 159
Wskaźnik zmian w %										
<u>VI 2016</u> V 2016	102,7	98,4	104,2	108,5	97,0	109,1	97,4	99,0	69,7	100,2
<u>VI 2016</u> VI 2015	79,4	92,9	90,1	80,5	97,2	107,6	85,2	88,1	85,3	87,6

Źródło: Opracowanie IERiGŻ - PIB na podstawie wstępnych danych MF.

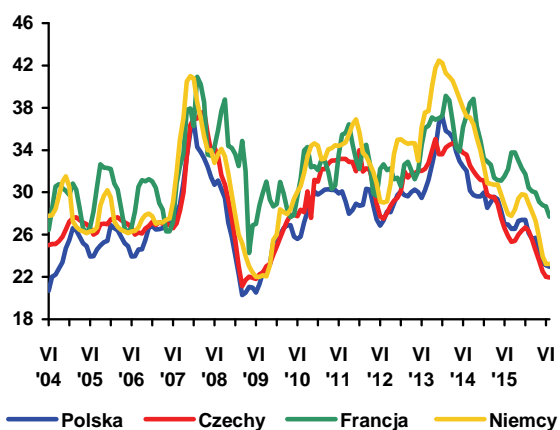
Rys. 1. Przeciętne ceny targowiskowe (zł/szt.)

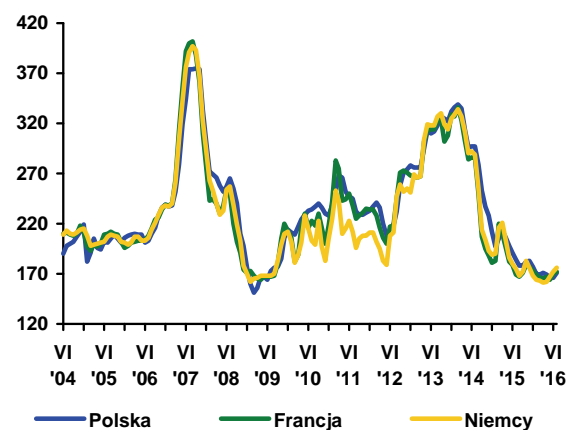
Rys. 2. Ceny mleka wyrażone w kg pszenicy oraz mieszanki B

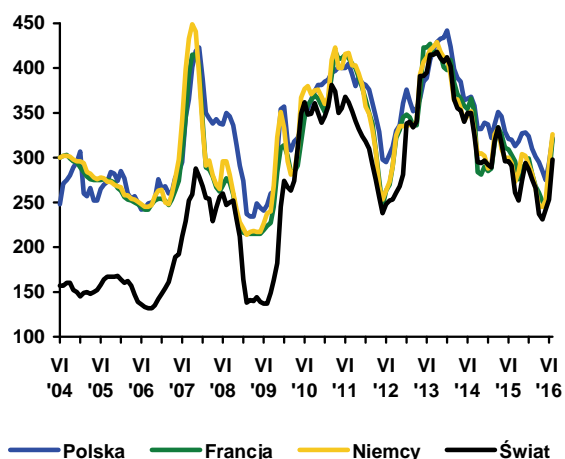
Rys. 3. Ceny skupu mleka surowego (EUR/100 kg)

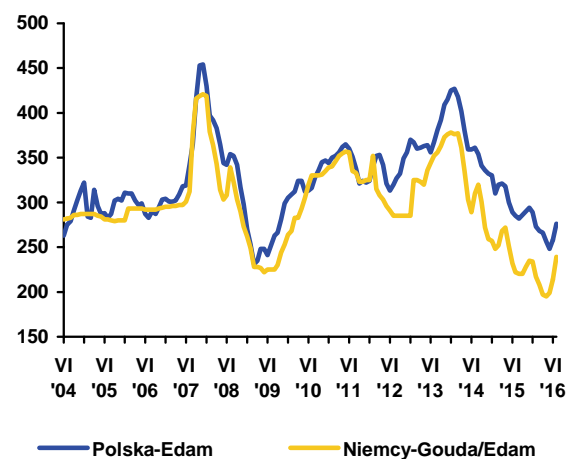
Rys. 4. Ceny zbytu mleka odtłuszczonego w proszku (EUR/100 kg)

Rys. 5. Ceny zbytu masła w blokach (EUR/100 kg)

Rys. 6. Ceny zbytu serów dojrzewających (EUR/100 kg)

Źródło: Opracowanie IERiGŻ - PIB na podstawie danych GUS, ZSRIR, Komisji Europejskiej, Dairy Markets i Dairy Economic Consulting CLAL.

Dorota Pasińska

Wzrost produkcji wołowiny na świecie i w UE przyczynił się do tego, że w UE w br. dominują spadki cen, które najprawdopodobniej utrzymają się do końca roku. W pierwszych siedmiu miesiącach średnia cena skupu bydła w Polsce była niższa o około 2,1% niż przed rokiem i wynosiła 5,94 zł/kg. W lipcu 2016 r. cena skupu bydła spadła do 5,96 zł/kg w. ż. i była o 2,5% niższa niż przed miesiącem. Ceny skupu młodego bydła również zmniejszyły się (do 6,33 zł/kg w. ż. wobec 6,37 zł/kg w. ż. w czerwcu). Relacje cen żywicz: mieszanka dla opasów w I kwartale br. zaczęły się zawężać na skutek spadku cen bydła, w kolejnych miesiącach relacja była już korzystniejsza i bardziej zbliżona

poziomem do tej sprzed roku.

Polska wołowina w br. jest nadal konkurencyjna cenowo na rynku unijnym. Zgodnie z Informacjami Komisji Europejskiej w okresie 22.08.2016-28.08.2016 przeciętna cena tusz kategorii A/C/Z klasy R3 była o ok. 13% niższa niż średnia cena unijna tego produktu, tusz młodego bydła w wieku 8-12 miesięcy (kategorii Z klasy U+R+O) - o 18%, a tusz młodego męskiego bydła w wieku 12-24 miesiące (kategorii A klasy U+R+O) - o 13%.

Spżycie wołowiny w Polsce utrzymuje się na niskim poziomie (w szczególności w relacji do spżycia wieprzowiny i drobiu) co wynika między innymi z jej relatywnie wysokich cen detalicznych. W 2015 r. wynosiło ono zaledwie 1,2 kg na mieszkańca wobec 1,6 kg na mieszkańca w roku poprzednim. Od początku roku ceny detaliczne mięsa wołowego z kością (rostbef lub antrykot) wzrosły z 26,03 zł/kg do 26,12 zł/kg, mięsa cielęcego z kością z 28,24 zł/kg do 28,42 zł/kg, a ceny mięsa wołowego z kością (szponder) spadły z 18,57 zł/kg do 18,28 zł/kg. W pierwszych siedmiu miesiącach mięso wołowe zdrożało w detalu o 0,2%, a cielęce o 1,3%, zaś w lipcu br. o 0,4%, a cielęce o 1,3% w porównaniu z analogicznym okresem roku poprzedniego. W br. nieznacznie wzrosły również ceny producenta produktów wołowych.

Liczba ubitych sztuk bydła wzrosła w ciągu 7 miesięcy 2016 r. o prawie 8% (do 1021,3 tys. szt.) na co złożyło się zwiększenie ubojów byków o 3%, krów o 12%, jałówek o 14% i cieląt o 1%. Podobnie jak przed rokiem największy udział wśród ubitych sztuk bydła miały byki (49%). Znaczny udział w strukturze ubojów miały krowy (ok. 32%), co może świadczyć o postępującej restrukturyzacji sektora mleczarskiego stymulowanej niskimi cenami skupu mleka.

Eksport żywca wołowego, mięsa oraz przetworów wołowych w pierwszej połowie 2016 r. był większy o ok. 3% w porównaniu z rokiem poprzednim. Było to wypadkową wzrostu eksportu mięsa schłodzonego o 5%, przetworów wołowych o 4% oraz spadku wywozu mięsa mrożonego o 6%, mięsa solonego i wędzonego o 3%, a bydła o 6%. Największymi odbiorcami polskiego bydła były: Włochy (14,1 tys. szt.), Holandia (12,6 tys. szt.), Hiszpania (12,3 tys. szt.), Czechy (4,9 tys. szt.) oraz Chorwacja (3,7 tys. szt.), a mięsa wołowego Włochy (41,3 tys. ton), Niemcy (27,5 tys. ton), Holandia (20,0 tys. ton), Hiszpania (12,9 tys. ton) i Francja (11,9

tys. ton). Ponad 3/4 wyeksportowanych sztuk bydła do Włoch stanowiły cielęta (do 80kg). Dominującą pozycję w polskim eksporcie, podobnie jak przed rokiem, miało mięso wołowe świeże, schłodzone i mrożone, którego udział w strukturze ilościowej wywozu wynosił około 90%.

Ceny eksportowe wołowiny świeżej i schłodzonej spadły o 1% do 3,29 EUR/kg, a mrożonej wzrosły o 7% (do 3,32 EUR/kg). Średnia cena eksportowa bydła spadła o 6%, a jego udział w wywozie zmalał z powodu rosnącego zainteresowaniem tuczem i ubojem bydła z przeznaczeniem na eksport w postaci mięsa wołowego, za które uzyskuje się wyższe ceny.

Import żywca wołowego, mięsa oraz przetworów wołowych w tym okresie został zwiększony o 1% do 27,9 tys. ton. Zdecydował o tym przede wszystkim wzrost przywozu mięsa świeżego i schłodzonego o 32% do 10,4 tys. ton. Głównymi rynkami zaopatrzenia w bydło były: Litwa (16,8 tys. szt.), Słowacja (15,0 tys. szt.), Łotwa (9,1 tys. szt.) i Włochy (8,3 tys. szt.), a w wołowinę Włochy (2,9 tys. ton), Niemcy (1,4 tys. szt.), Irlandia (1,4 tys. szt.), Wielka Brytania (1,1 tys. ton) i Czechy (1,1 tys. ton). Ok. 95% bydła zaimportowanego z Włoch stanowiło bydło o masie mniejszej niż 160 kg, co może mieć związek z zainteresowaniem chowem bydła ze względu na możliwość uzyskania płatności do młodego bydła (poniżej 2 lat). Dodać trzeba, że średnia cena cielęcia (do 80 kg) eksportowanego do Włoch wynosiła 3,48 EUR/kg, a importowanego z Włoch - 2,62 EUR/kg. Średnia cena importowa wołowiny schłodzonej wzrosła o 3% (do 2,72 EUR/kg), wołowiny mrożonej o 17% (do 3,75 EUR/kg), a bydła zmniejszyła się o 8% (do 1,87 EUR/kg).

Przy wzroście wielkości obrotów handlowych żywczem wołowym, mięsem i przetworami wołowymi dodatnie saldo obrotów handlu zagranicznego sektora wołowego w pierwszej połowie roku 2016 r. wzrosło do ok. 578,1 mln EUR.

W Europie jest obecna guzowata choroba skóry bydła. Europejski Urząd ds. Bezpieczeństwa Żywności 9 sierpnia 2016 r. zarekomendował przeprowadzenie szczepień przeciwko tej chorobie na Bałkanach. Choroba ta może mieć niekorzystny wpływ na handel zagraniczny, bowiem jej obecność w danym kraju może grozić nałożeniem sankcji eksportowych. Zważywszy, że większość krajowej produkcji jest eksportowana, warto rozważyć działania ograniczające przedostanie się tej choroby do Europy Środkowo-Wschodniej.

Tab. 1. Skup, eksport i import produktów wołowych (w tys. ton)

Wyszczególnienie		Skup żywca wołowego w wadze żywej ¹	Eksport produktów wołowych w tys. ton			Import produktów wołowych w tys. ton		
			Ogółem	Żywiec	Mięso świeże, schłodzone i mrożone	Ogółem	Żywiec	Mięso świeże, schłodzone i mrożone
2014	I-XII	675,0	354,8	20,4	308,8	70,0	42,2	25,1
2015	I-XII	832,1	410,4	19,2	370,0	56,3	31,8	2,7
2015	VI	33,4	34,6	1,4	31,2	3,9	2,2	1,5
	VII	35,7	36,7	1,9	32,8	4,6	2,7	1,7
	VIII	32,3	33,7	1,6	30,2	4,1	2,1	1,8
	IX	35,4	39,2	2,0	35,5	4,5	2,8	1,6
	X	36,1	39,7	2,2	35,8	5,5	2,6	2,7
	XI	33,9	35,1	1,3	32,1	4,9	2,2	2,5
2016	XII	32,0	34,1	1,5	30,7	4,9	3,0	1,8
	I	29,9	29,2	1,2	26,5	4,9	2,1	2,7
	II	31,9	31,7	1,3	28,8	4,1	2,4	1,6
	III	37,5	35,0	1,5	31,6	4,6	2,1	2,3
	IV	32,7	34,3	1,4	30,9	4,8	3,0	1,7
	V	31,2	33,1	1,3	30,0	5,1	2,8	2,2
	VI	33,8	33,8	1,6	30,5	4,4	2,0	2,2
w % skupu	VII	30,8	-	-	-	-	-	-
	sprzed roku	86,3	-	-	-	-	-	-
	sprzed m-ca	91,1	-	-	-	-	-	-

Źródło: Na podstawie danych MF, skup na podstawie Biuletynu Statystycznego GUS.

¹ Dane za okresy miesięczne dotyczące skupu produktów rolnych dotyczą danych meldunkowych o ilości skupu realizowanego przez osoby prawne i samodzielne jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej.

Tab. 2. Cena skupu, zbytu i cena detaliczna wołowiny

Wyszczególnienie		Cena skupu żywca wołowego w zł/kg żywca	Cena skupu cieląt w zł/kg żywca	Cena zbytu mięsa wołowego z kością Rostbef w zł/kg	Cena detaliczna mięsa wołowego z kością* w zł/kg	Relacje ceny zbytu wołowiny z kością do ceny żywca wołowego	Relacje ceny detalicznej zbytu wołowiny z kością do ceny żywca wołowego	
	IV	6,08	9,68	24,75	25,94	4,07	4,27	
	V	6,13	9,93	24,68	25,90	4,03	4,23	
	VI	6,22	9,66	24,79	25,80	3,99	4,15	
	VII	5,81	9,50	24,79	25,93	4,27	4,46	
	VIII	5,86	9,52	24,82	25,96	4,24	4,43	
	IX	5,83	9,57	24,80	26,01	4,25	4,46	
	X	5,91	9,56	24,87	26,02	4,21	4,40	
	XI	6,11	9,59	25,02	26,12	4,09	4,27	
	XII	6,16	9,84	25,08	26,05	4,07	4,23	
	2016	I	6,10	9,56	25,07	26,03	4,11	4,27
		II	5,96	8,77	25,11	26,06	4,21	4,37
		III	5,50	9,28	25,11	26,21	4,57	4,77
IV		5,94	9,24	25,02	26,03	4,21	4,38	
V		6,09	9,33	25,02	25,93	4,11	4,26	
VI		6,11	9,17	25,02	25,94	4,09	4,25	
VII		5,96	10,72	25,10	26,12	4,21	4,38	
w % ceny	sprzed roku	102,6	-	-	-	-	-	
	sprzed m-ca	97,5	-	-	-	-	-	

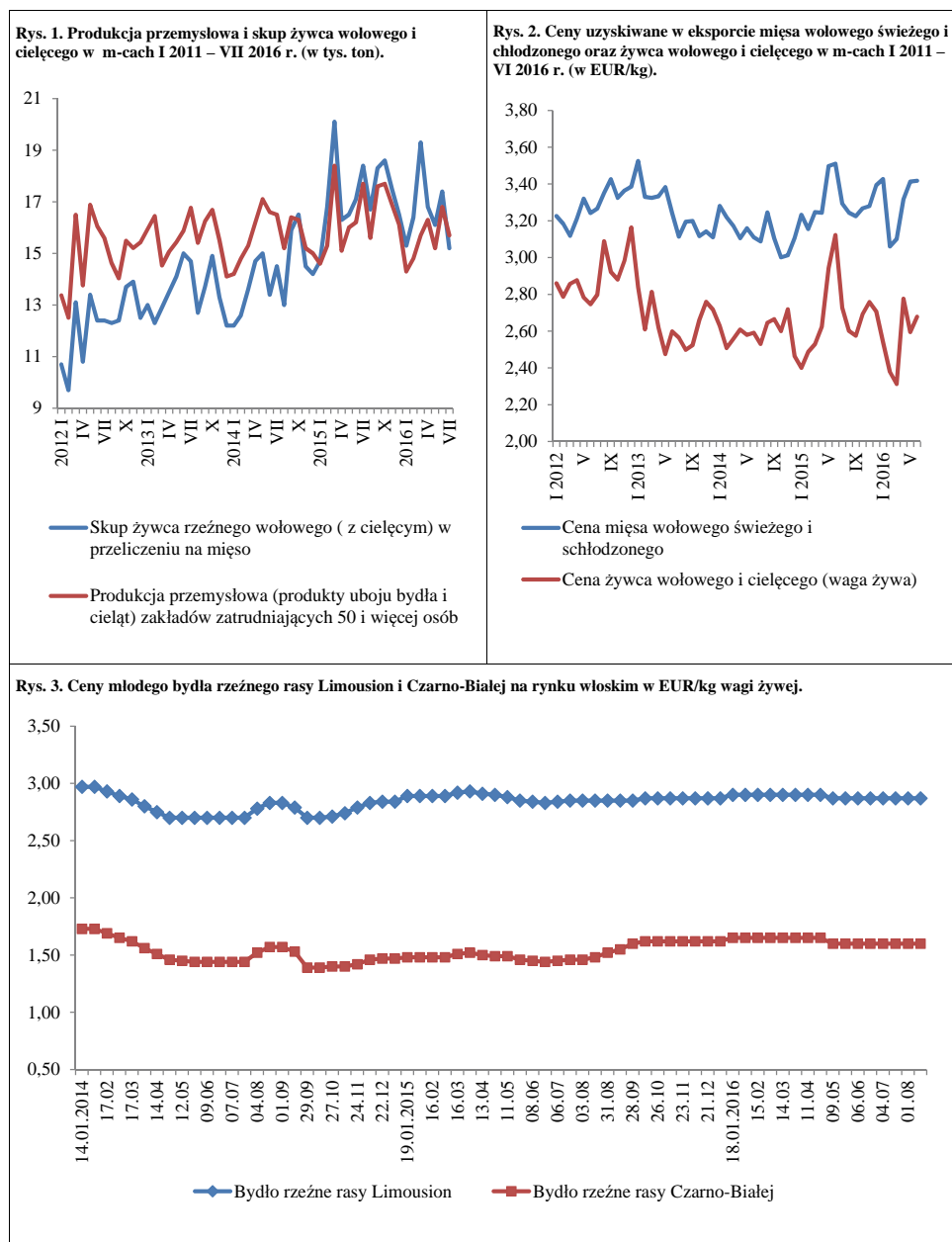
* obejmuje średnie ceny detaliczne antrykotu i rostbefu

Źródło: Na podstawie danych GUS.

Tab. 3. Ceny zakupu bydła rzeźnego w ubojniach, ceny targowiskowe cieląt i ceny zbytu wołowiny

Wyszczególnienie	XI 2015	XII 2015	I 2016	II 2016	III 2016	IV 2016	V 2016	VI 2016	VII 2016	VIII 2016
	3 tyg. m-ca	3 tyg. m-ca	3 tyg. m-ca	3 tyg. m-ca	3 tyg. m-ca	3 tyg. m-ca	3 tyg. m-ca	3 tyg. m-ca	3 tyg. m-ca	3 tyg. m-ca
Cena zakupu bydła rzeźnego w ubojniach (zł/kg wagi żywej):										
Bydło ogółem	6,05	6,07	6,19	6,01	6,11	6,04	6,14	6,28	5,99	6,08
Byki do 2 lat	7,10	6,74	7,12	6,86	6,93	6,83	6,92	7,02	6,86	7,05
Krowy	4,56	4,50	4,57	4,64	4,70	4,64	4,69	4,83	4,58	4,47
Średnia cena targowiskowa cieląt 60-100 kg (zł/kg wagi żywej)	10,66	10,90	10,90	10,74	10,95	11,26	11,11	11,40	11,58	11,40
Cena sprzedaży w zakładach mięsnych (zł/tonę):										
ćwierci z byków do 2 lat	12786	12880	13206	12758	12608	12219	12453	12462	12749	12708
ćwierci z krów rzeźnych	9459	9622	9726	9880	9775	9640	9802	10157	9278	9218
Średnia cena rynkowa (EUR/100 kg) tuszy od młodego bydła:										
UE	384,21	382,77	381,67	376,01	374,23	367,06	361,20	362,01	356,04	361,16
Polska	323,89	312,51	309,60	297,29	307,62	303,35	299,00	302,71	297,13	315,16

Źródło: Na podstawie tygodniowych informacji Departamentu Rynków Rolnych MRiRW.

Źródło: Opracowanie na podstawie danych GUS, MF, FAMMU.

W połowie 2016 r. odwrócona została trwająca przez ponad dwa lata spadkowa tendencja cen trzody. Wzrostowa tendencja tych cen w Unii Europejskiej została zapoczątkowana w czerwcu, kiedy przeciętna cena trzody klasy E wynosząca 151,38 EUR/100 kg wagi poubojowej okazała się wyższa niż rok wcześniej o 3%. W lipcu roczna stopa wzrostu wyniosła 12%, a w sierpniu do 14%. W miesiącach tych przeciętne w UE-28 ceny trzody klasy E wyniosły odpowiednio 161,56 EUR i 163,5 EUR/100 kg. W Polsce ceny trzody klasy E wyrażone w euro wzrosły w większym stopniu ze względu na głębszy spadek produkcji w tym okresie. W czerwcu cena trzody była bowiem wyższa niż rok wcześniej o 4%, w lipcu o 15%, a w sierpniu o 18%, a ceny w kolejnych miesiącach stanowiły równowartość 150,30 EUR, 161,22 EUR i 163,50 EUR/100 kg wagi poubojowej.

Wzrost cen wyrażonych w złotych pojawił się wcześniej i był większy. Wynikało to z deprecjacji złotego względem euro. W maju przeciętna cena skupu wynosząca 4,50 zł/kg wagi żywej była o 6% wyższa niż przed rokiem. W czerwcu cena skupu wyniosła 4,90 zł/kg i była o 9% wyższa niż w maju i o 20% wyższa niż w maju 2015 r. W lipcu roczna stopa wzrostu powiększyła się do 21%, a cena wyniosła 5,30 zł/kg. Z danych Zintegrowanego Systemu Rolniczej Informacji Rynekowej wynika, że w sierpniu zarówno poziom tej ceny, jak i jej roczna stopa wzrostu będą takie jak w lipcu. Brak wzrostu cen trzody w sierpniu w stosunku do lipca b.r. nie powinien na razie niepokoić, gdyż takie sytuacje bywają w miesiącach letnich nawet w przypadku tendencji wzrostowej. Jeśli jednak we wrześniu ceny trzody nie będą wyższe niż w sierpniu o 2-3% i o kilkanaście procent nie będą przewyższały cen z września 2015 r. to można będzie sądzić, że wpływ na nie ma wykrycie w Polsce kolejnych ognisk choroby ASF.

Dotychczasowy wzrost cen trzody istotnie rozszerzył relacje cen będące uproszczoną miarą opłacalności produkcji. W maju relacja cen trzody do targowiskowych cen żyta wyniosła 1:7,6, wobec 1:7,4 rok wcześniej, a relacja cen trzoda:jęczmień 1:6,4, wobec 1:6,0. W czerwcu relacje te rozszerzyły się odpowiednio o 5% i 9%. Relacja cen trzoda:żyto wyniosła 1:8,2, a relacja

cen trzoda:jęczmień 1:7,0. W lipcu relacja cen trzoda:żyto wyniosła 1:8,8, wobec 1:7,7 rok wcześniej, a relacja cen trzoda:jęczmień 1:7,6 wobec 1:6,4. Relacje te są na tyle wysokie, że stwarzają szansę na złagodzenie stopy spadku pogłowia w końcu roku. O tym czy tak się stanie będzie decydowało także szereg innych czynników. Zazwyczaj pierwszym sygnałem świadczącym o wzroście zainteresowania chowem trzody jest wzrost cen prosiąt. Na razie jest on jednak prawie nie zauważalny (w lipcu w skali roku ceny prosiąt wzrosły 0,4%). Wpływ na to może mieć wykrycie kolejnych ognisk choroby ASF i obawy rolników z tym związane. Na ile silne są te obawy pokażą kolejne miesiące.

Tymczasem przeciętna cena prosiąt w UE-28 wynosząca w lipcu 44,34 EUR/szt. była o 22% wyższa niż rok wcześniej. Wzrost cen prosiąt nastąpił we wszystkich krajach, będących liczącymi się producentami trzody, poza Polską. W Niemczech lipcowe ceny prosiąt były o 33,6% wyższe niż przed rokiem, w Danii o 14,5%, w Hiszpanii o 28,4%, a we Francji o 26,8%. W Polsce ceny prosiąt wyrażone w euro były niższe niż w lipcu 2015 r. o 1,4%.

W Polsce, jedynym widocznym skutkiem rynkowym wzrostu cen skupu trzody jest na razie wzrost cen detalicznych wieprzowiny. W lipcu jej cena była o 3,8% wyższa niż rok wcześniej i o 5% wyższa niż w grudniu 2015 roku.

**Danuta
Zawadzka**

Tab. 1. Skup trzody i handel zagraniczny wieprzowiną

Lata i miesiące	Skup trzody ^a		Eksport mięsa, podrobów i przetworów ^{c,d}		Import mięsa, podrobów i przetworów ^{c,d}		Saldo handlu zagranicznego tys. ton	
	tys. ton	wskaźniki zmian ^b	tys. ton	Wskaźniki zmian ^b	tys. ton	wskaźniki zmian ^b		
2015	I	116,7	123,9	60,7	90,9	53,5	100,9	7,2
	II	100,9	120,5	55,5	109,1	50,5	112,0	5,0
	III	134,6	125,0	63,5	127,1	66,3	118,8	-2,8
	IV	106,3	92,9	55,8	100,9	53,8	93,2	2,0
	V	116,7	127,7	59,6	96,3	56,8	115,0	2,8
	VI	118,2	123,6	62,0	121,6	57,6	109,9	4,4
	VII	117,1	111,5	64,9	113,7	60,9	113,2	4,0
	VIII	108,5	106,4	61,9	105,5	58,8	108,9	3,1
	IX	117,3	100,9	67,6	99,3	63,3	115,3	4,4
	X	131,1	109,2	69,5	99,4	61,7	98,2	9,4
	XI	128,9	115,0	65,8	103,8	57,5	111,0	7,9
	XII	135,0	113,3	58,5	99,5	60,9	106,1	-2,4
2016	I	126,5	108,4	58,7	96,7	52,7	98,5	6,0
	II	126,5	125,3	65,7	118,4	53,7	106,3	12,0
	III	131,7	97,8	62,9	99,5	68,3	103,0	-5,4
	IV	119,9	112,8	66,7	119,4	55,9	103,9	10,8
	V	122,5	105,0	65,4	109,7	59,1	104,0	6,3
	VI	119,2	100,8	70,1	113,1	53,2	92,4	16,9
	VII	111,3	95,0	x	x	x	x	x

^a miesięczny skup nie jest pełny, gdyż nie obejmuje skupu realizowanego przez małe jednostki, w przeciwieństwie do okresów rocznych i półrocznych, ^b analogiczny okres poprzedniego roku= 100, ^c w wadze produktu, ^d dane miesięczne eksportu i importu nie są pełne, gdyż nie obejmują żywych zwierząt, niektórych przetworów i podrobów.

Źródło: Dane GUS, CIHZ i przeliczenia własne.

Tab. 2. Ceny żywca wieprzowego, mieszanki T-2, Prowitu i prosiąt

Lata i miesiące	Cena skupu trzody w zł/kg wagi żywej	Relacje cen trzody do targowiskowych cen:		Cena mieszanki T-2 w zł/dt	Relacja cen trzoda: mieszanka T-2	Cena Prowitu w zł/dt	Relacja cen trzoda: Prowit	Cena prosiąt w zł/szt.	
		żyta	jęczmienia						
2015	I	4,05	6,8	5,6	137,46	2,9	264,24	1,5	153
	II	4,44	7,8	6,2	137,12	3,2	264,13	1,7	152
	III	4,38	7,6	6,0	136,95	3,2	264,19	1,7	159
	IV	4,40	7,6	6,1	136,49	3,2	264,57	1,7	164
	V	4,23	7,4	6,0	136,14	3,1	263,85	1,6	163
	VI	4,43	7,9	6,5	135,96	3,3	263,34	1,7	158
	VII	4,41	7,7	6,4	135,18	3,3	263,00	1,7	154
	VIII	4,38	7,5	6,4	134,91	3,2	262,76	1,7	155
	IX	4,61	7,6	6,5	135,41	3,4	262,64	1,8	151
	X	4,38	7,3	6,2	135,71	3,2	261,84	1,7	151
	XI	3,87	6,5	5,5	136,53	2,8	261,29	1,5	146
	XII	3,84	6,3	5,4	136,76	2,8	261,17	1,5	144
2016	I	3,96	6,4	5,5	136,37	2,9	260,16	1,5	143
	II	4,10	6,9	5,7	137,95	3,0	258,05	1,6	139
	III	4,20	7,1	5,9	136,91	3,1	255,47	1,6	146
	IV	4,10	7,0	5,8	136,81	3,0	254,47	1,6	147
	V	4,50	7,6	8,4	136,59	3,3	252,96	1,8	153
	VI	4,90	8,2	9,0	137,30	3,6	253,06	1,9	151
	VII	5,30	8,8	10,2					155

Źródło: Dane GUS i przeliczenia własne.

Tab. 3. Ceny producenta, zbytu i ceny detaliczne wieprzowiny w Polsce (w zł/kg)

Lata I miesiące	Cena skupu za wagę poubojo- wą schłodzo- ną	Ceny zbytu			Ceny detaliczne			Cena detaliczna w % cen zbytu		
		schabu średk. z/k	szynki gotowanej	kielbasy toruńskiej	schabu średk. z/k	szynki gotowanej	kielbasy toruńskiej	schabu średk. z/k	szynki gotowanej	kielbasy toruńskiej
2015 I	5,32	12,50	19,88	12,62	14,34	24,34	15,58	114,7	122,4	123,5
II	5,83	12,38	19,81	12,48	13,98	24,18	15,50	112,9	122,1	124,2
III	5,75	12,50	19,88	12,57	14,02	24,22	15,50	112,2	121,8	123,3
IV	5,76	12,49	19,86	12,55	14,07	24,34	15,32	112,7	122,6	122,1
V	5,54	12,44	19,92	12,56	13,96	24,46	15,40	112,2	122,8	122,6
VI	5,80	12,47	19,95	12,55	13,81	24,42	15,41	110,7	122,4	122,8
VII	5,78	12,46	19,94	12,54	13,84	24,27	15,46	111,1	121,7	123,3
VIII	5,74	12,46	19,90	12,51	13,89	24,22	15,39	111,5	121,7	123,0
IX	6,04	12,65	19,94	12,52	14,00	24,24	15,50	110,7	121,6	123,8
X	5,74	12,63	19,88	12,61	14,09	24,09	15,44	111,6	121,2	122,4
XI	5,07	12,42	19,83	12,55	13,98	24,22	15,31	112,6	122,1	122,0
XII	5,03	12,39	19,83	12,50	13,79	24,01	15,41	111,3	121,1	123,3
2016 I	5,19	12,32	19,78	12,36	13,69	23,92	15,37	111,1	120,9	124,4
II	5,37	12,23	19,70	12,30	13,65	24,08	15,27	111,6	122,2	124,1
III	5,50	12,27	19,71	12,33	13,49	24,09	15,26	109,9	122,2	123,8
IV	5,37	12,25	19,72	12,26	13,55	24,12	15,20	110,6	122,3	124,0
V	5,89	12,56	19,76	12,28	13,62	24,04	15,09	108,4	121,7	122,9
VI	6,41	12,84	19,82	12,34	13,89	24,43	15,31	108,2	123,3	124,1
VII	6,94				14,25	24,65	15,10			

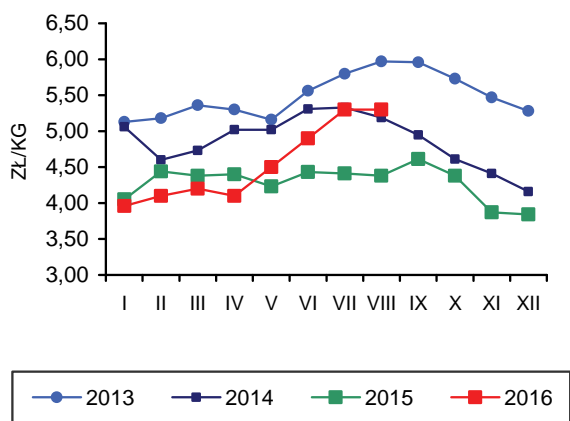
Źródło: Dane GUS i przeliczenia własne

Tab. 4. Rynkowe ceny trzody w Unii Europejskiej (EUR/100 kg wagi poubojowej)

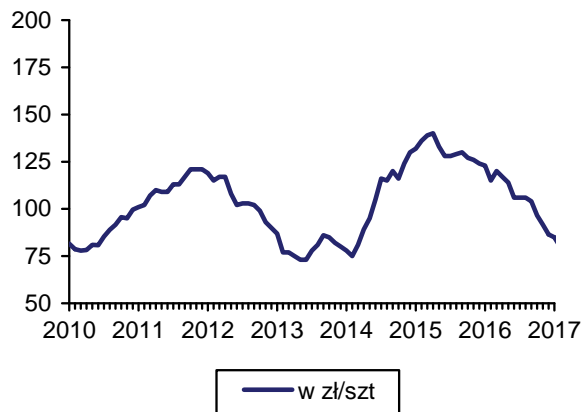
Lata i miesiące	UE-28	Polska	Niemcy	Dania	Ceny w Polsce w % cen w:		
					UE-27	Niemczech	Danii
2015 I	130,12	126,28	132,28	124,34	97,0	95,5	101,6
II	137,02	139,91	143,73	122,84	102,1	97,3	113,9
III	141,13	141,61	145,69	129,28	100,3	97,2	109,5
IV	144,04	146,61	148,78	131,37	101,8	98,5	111,6
V	142,03	139,59	146,34	135,63	98,3	95,4	102,9
VI	146,44	143,84	150,88	136,05	98,2	95,3	105,7
VII	144,25	140,56	144,07	135,09	97,4	97,6	104,0
VIII	142,82	138,70	141,28	129,47	97,1	98,2	107,1
IX	146,65	145,41	149,22	131,07	99,2	97,4	110,9
X	141,97	137,94	145,67	132,84	97,2	94,7	103,8
XI	132,07	123,47	134,04	129,09	93,5	92,1	95,6
XII	126,21	119,77	128,77	124,40	94,5	93,0	96,3
2016 I	127,45	122,08	132,89	121,82	95,6	91,9	100,2
II	127,66	126,29	133,20	121,81	98,9	94,8	103,7
III	127,29	130,92	131,93	120,13	102,9	99,2	109,0
IV	127,57	127,53	131,85	123,73	100,0	96,7	103,1
V	136,85	136,86	143,89	128,84	100,0	95,1	106,2
VI	151,38	150,30	157,84	140,85	99,3	95,2	106,7
VII	161,56	161,22	168,60	149,53	99,8	95,6	107,8

Źródło: Dane Komisji Europejskiej.

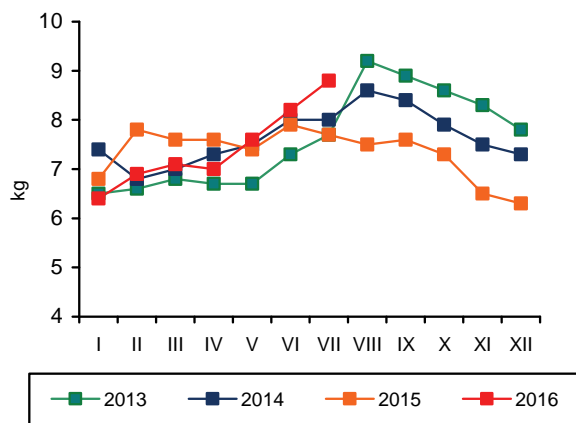
Rys. 1. Ceny skupu żywca wieprzowego w Polsce

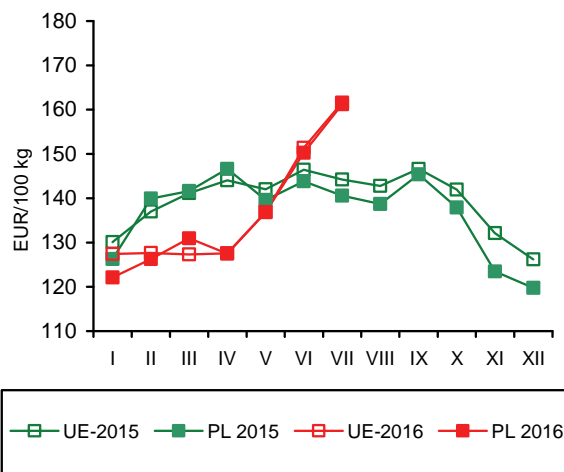
Rys. 2. Miesięczne ceny prosiąt w Polsce

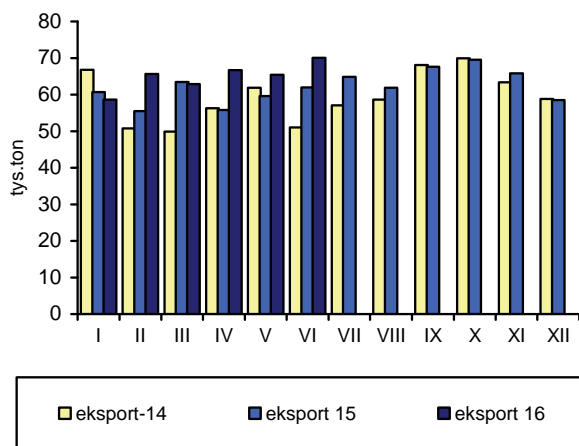
Rys. 3. Ceny żywca wieprzowego wyrażone w kg żyta w Polsce

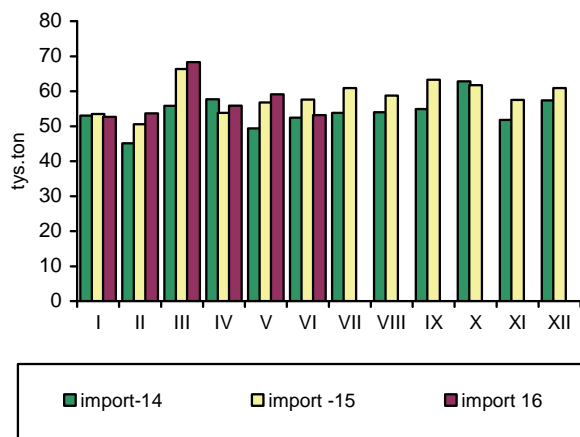
Rys. 4. Przeciętne ceny trzody klasy E w UE (EUR/100 kg wagi poubojowej)

Rys. 5. Polski eksport produktów wieprzowych

Rys. 6. Polski import produktów wieprzowych

Źródło: GUS, CIHZ, CAAC, Komisja Europejska oraz przeliczenia własne.

Utrzymuje się silna wzrostowa dynamika produkcji mięsa drobiowego. Zakłady przemysłu drobiarskiego zatrudniające 50 i więcej stałych pracowników, wytworzyły w lipcu 2016 r. ok. 201 tys. ton tego mięsa. Jest to wprawdzie poziom o 2,4% mniejszy niż przed miesiącem, ale o 15,5 tj. o 27 tys. ton większy niż przed rokiem. Produkcja przemysłowa mięsa drobiowego w dużych zakładach zwiększyła się w okresie pierwszych ośmiu miesięcy br. o ok. 195 tys. ton, tj. o ponad 16% w porównaniu z analogicznym okresem w poprzednim roku.

Sprzedaż zagraniczna była nadal głównym czynnikiem stymulującym rozwój produkcji i całej branży drobiarskiej. Wysokiej dynamice eksportu drobiu z Polski sprzyjała postępująca dywersyfikacja rynków zbytu, wspierana programami promocyjnymi, współfinansowanymi ze środków UE. W czerwcu 2016 r. sprzedano za granicę o 12,8%, tj. o ok. 9 tys. ton więcej mięsa drobiowego niż w roku poprzednim, Import mięsa drobiowego zmniejszył się o 3,5% w relacji do poprzedniego roku i był o 19,4% mniejszy w porównaniu majem br. W pierwszym półroczu 2016 r. łączny eksport mięsa drobiowego wzrósł o 16,6%, tj. o ok. 66,6 tys. ton, natomiast import był o 0,8% mniejszy. Eksport stanowił ok. 33% przemysłowej produkcji mięsa drobiu wytwarzanej w dużych zakładach przemysłowych.

W okresie pierwszych siedmiu miesięcy 2016 r. obniżyły się koszty zużytych pasz w chowie drobiu rzeźnego. Pełnoporcjowe mieszanki pasz dla kurcząt potaniały o 0,5% w relacji do analogicznego okresu przed rokiem, natomiast dla indyków o 1,9%. W lipcu br., w porównaniu do lipca 2015 r., pasze dla kurcząt były jednak średnio o 3,2% droższe, a dla indyków o 0,9% droższe.

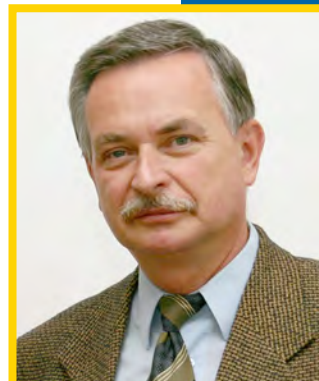
W pierwszych siedmiu miesiącach br. ceny skupu kurcząt były o 4,7% niższe, a indyków o 7,5% niższe niż przed rokiem. W lipcu ceny skupu kurcząt obniżyły się o 0,6% w relacji miesiąc do miesiąca i o 4,3% w relacji rok do roku. Ceny skupu indyków rzeźnych były o 1,5% niższe niż przed miesiącem i aż o 14,6% niższe niż przed rokiem. Wiąże się to z dużą podażą drobiu rzeźnego na rynku. Średnia relacja cen żywiec/pasza wyniosła w okresie pierwszych siedmiu miesięcy roku na rynku kurcząt 2,61 wobec 2,73 przed rokiem, a na rynku indyków 3,80 wobec 4,22. Opłacalność produkcji kurcząt i indyków znacząco się pogorszyła w porównaniu z analogicznym okresem poprzedniego roku, a relacje

cen żywiec/pasza są bliskie poziomowi granicznemu. W najbliższym okresie należy zatem spodziewać się niewielkiej korekty cen na rynku drobiarskim. Jednak ich poziom pozostanie niski ze względu na dużą podaż.

Ceny zbytu w zakładach drobiarskich w lipcu spadły. Ceny tuszek kurcząt obniżyły się średnio o 2% w relacji do poprzedniego miesiąca i o 4,7% w relacji rok do roku. Średnie ceny zbytu tuszek indyków były niższe o 2,8% niż rok temu, choć o 1,2% wyższe niż przed miesiącem. Przeciętna cena detaliczna kurczęcia patroszonego wyniosła w tym samym okresie 6,87 zł/kg i była o 1,3% niższa niż przed rokiem. W lipcu cena detaliczna tuszki brojlera kurzego wzrosła o 2,3% w porównaniu do poziomu z czerwca i była taka sama jak w lipcu 2015 r.

Utrzymują się korzystne relacje cen polskiego i unijnego drobiu na jednolitym rynku europejskim. W lipcu 2016 r. średnia cena sprzedaży mięsa kurcząt w UE o 38,0% przewyższała polską cenę wyrażoną w euro, a przed rokiem była wyższa o 38,5%. Przeciętna cena sprzedaży kurcząt w UE-28 obniżyła się w tym czasie o 7,2%, podczas gdy cena polska o 7,0%. Spadek cen notowano w większości monitorowanych krajów członkowskich z wyjątkiem Niemiec. Najsilniejszy spadek cen miał miejsce na Węgrzech, w Hiszpanii i w Holandii.

Według danych GUS w ub. roku, całkowita miesięczna konsumpcja mięsa drobiowego na jednego mieszkańca w gospodarstwach domowych nie zmieniła się w porównaniu z 2014 r., mimo korzystnych zmian cen detalicznych i wyniosła 1,53 kg, w tym mięsa drobiu kurzego 1,36 kg, i była o 0,7% mniejsza niż przed rokiem. Spożycie drobiu pozostałego wyniosło 0,17 kg, tzn. było o 6,2% większe.

**Grzegorz
Dybowski**

Tab. 1. Przemysłowa produkcja mięsa drobiowego w zakładach o zatrudnieniu powyżej 50 osób (tys. ton)

Wyszczególnienie	2012	2013	2014	2015	2016
I	133,0	146,0	162,0	174,0	195,0
II	122,0	131,0	142,0	159,0	188,0
III	136,0	148,0	157,0	174,0	198,0
IV	126,0	157,0	169,0	171,0	218,0
V	137,0	151,0	163,0	182,0	196,0
VI	137,0	144,0	145,0	173,0	206,0
VII	132,0	157,0	169,0	174,0	201,0
VIII	139,0	151,0	154,0	165,0	
IX	134,0	150,0	171,0	172,0	
X	156,0	175,0	179,0	201,0	
XI	142,0	162,0	163,0	189,0	
XII	133,0	155,0	156,0	190,0	
RAZEM	1627,0	1827,0	1930,0	2124,0	

Źródło: Dane GUS.

Tab. 2. Handel zagraniczny mięsem drobiowym (tony)

Wyszczególnienie	Import		Eksport	
	2015	2016	2015	2016
I	2575	2956	63125	71113
II	2863	2741	62351	74116
III	2945	2601	70419	79233
IV	2868	3123	68222	83564
V	2936	3740	67352	81109
VI	3127	3016	69631	78572
VII	3206		67535	
VIII	2908		59144	
IX	3156		68213	
X	3500		84202	
XI	2727		80319	
XII	1818		78917	
RAZEM	34629		839430	

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych CAAC.

Tab. 3. Ceny na rynku kurcząt brojlerów

Miesiące	Mieszanka dla kurcząt pełnoporcjowa grower/finisz (zł/tonę)		Żywiec (skup) (zł/kg) ^a		Tuszka (zbyt) patroszona, z szyją (zł/kg) ^{a, b}		Tuszka (detal) (zł/kg)	
	2015	2016	2015	2016	2015	2016	2015	2016
I	1304	1318	3,39	3,14	6,55	6,63	6,90	6,82
II	1321	1310	3,45	3,27	6,51	6,58	6,91	6,64
III	1322	1290	3,56	3,38	6,67	6,55	6,95	6,84
IV	1311	1278	3,40	3,28	6,57	6,45	6,96	6,67
V	1299	1264	3,53	3,48	6,53	6,92	6,75	7,05
VI	1279	1293	3,62	3,44	6,77	6,55	7,10	6,96
VII	1272	1313	3,73	3,55	6,66	6,97	7,12	7,12
VIII	1289		3,69	3,53	6,57	6,83	7,28	
IX	1291		3,57		7,01		7,39	
X	1295		3,47		6,73		7,00	
XI	1296		3,32		6,66		6,89	
XII	1305		3,14		6,23		6,60	

^a trzeci tydzień każdego miesiąca, ^b konfekcjonowane

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS, KR-D-IG i MRiRW.

Tab. 4. Ceny na rynku indyków brojlerów

Wyszczególnienie	Mieszanki dla indyków pełnoporcjowe grower/finiszer (zł/szt.)			Żywiec (skup) – indory (zł/kg) ^a			Tuszka (zbyt), (zł/kg) ^a		
	2014	2015	2016	2014	2015	2016	2014	2015	2016
I	1433	1377	1350	5,78	6,02	5,91	8,84	8,85	8,83
II	1434	1395	1331	5,71	6,02	5,73	8,51	8,74	8,73
III	1451	1393	1347	5,68	5,97	5,65	8,60	9,68	9,78
IV	1442	1361	1325	5,72	5,99	5,48	9,57	8,75	8,50
V	1443	1342	1328	5,86	5,97	5,38	8,70	8,86	8,85
VI	1448	1337	1332	6,01	5,99	5,36	8,83	8,94	8,67
VII	1451	1343	1355	5,94	5,99	5,17	8,78	8,86	8,10
VIII	1410	1339		6,00	5,96	5,09	8,89	8,97	8,19
IX	1416	1325		6,04	5,94		8,83	8,96	
X	1336	1333		6,03	5,98		8,80	8,96	
XI	1319	1338		6,10	5,97		9,26	8,81	
XII	1329	1350		6,06	5,94		9,56	9,84	

^a trzeci tydzień każdego miesiąca, Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS i MRiRW.

Tab. 5. Ceny sprzedaży mięsa kurcząt w wybranych krajach UE (EUR/100 kg)

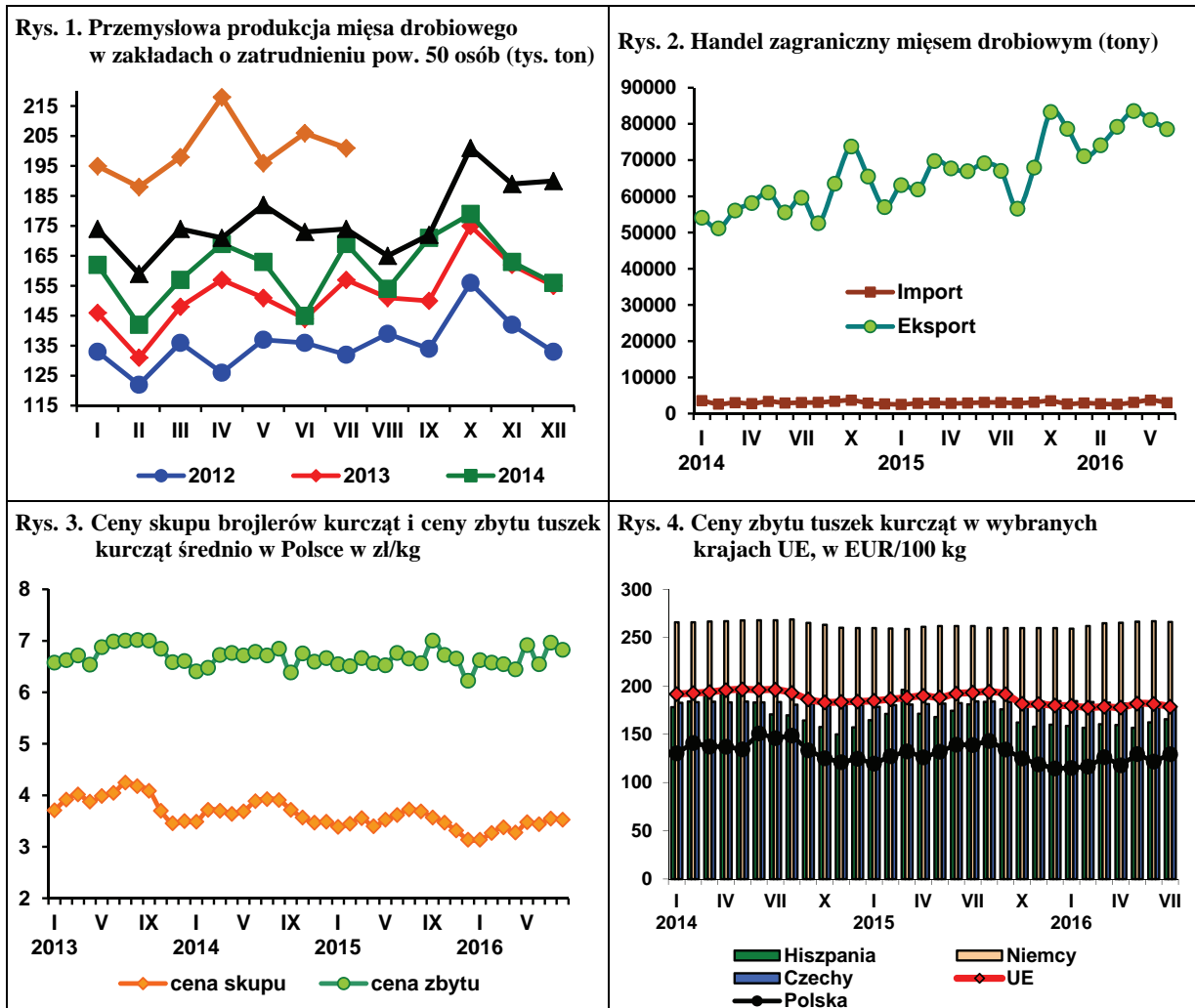
Wyszczególnienie	Polska	Niemcy	Czechy	Węgry	Francja	Holandia	Hiszpania	UE
2014 I	130,39	266,00	182,49	168,23	225,00	200,84	178,00	191,63
II	141,02	266,00	183,21	163,63	225,00	205,64	183,85	193,19
III	137,24	266,71	183,76	162,18	227,87	208,80	192,08	193,80
IV	137,13	267,00	182,97	163,23	230,00	209,00	194,20	195,73
V	137,00	267,87	183,79	163,30	221,97	210,29	194,11	194,81
VI	150,81	268,00	183,10	163,95	220,00	211,00	182,96	195,94
VII	146,05	268,00	183,44	161,95	220,00	211,00	170,59	196,20
VIII	148,64	268,90	180,54	159,77	220,00	208,74	169,64	192,79
IX	133,21	265,17	181,87	159,19	219,43	206,00	164,36	187,60
X	125,12	263,39	181,39	161,23	215,00	201,96	157,49	184,70
XI	121,10	260,20	180,50	164,10	215,00	197,50	149,90	183,90
XII	124,70	260,00	180,50	158,60	212,70	196,00	157,10	183,30
2015 I	121,10	260,00	178,20	155,60	210,00	196,00	165,00	185,50
II	127,60	259,30	180,20	157,10	214,80	196,00	171,10	186,10
III	132,40	259,00	180,70	157,30	217,70	196,00	171,00	188,00
IV	125,10	261,20	181,21	157,86	220,00	196,00	171,24	187,90
V	131,90	262,00	181,70	154,80	222,00	196,00	167,90	188,10
VI	138,67	262,00	182,30	153,30	225,00	196,00	174,30	192,12
VII	138,98	262,00	183,95	153,92	225,00	201,00	180,93	192,50
VIII	142,74	260,13	183,86	151,94	225,00	201,00	183,58	191,81
IX	132,94	260,00	183,52	151,98	225,00	201,00	175,70	189,31
X	125,02	260,00	183,51	152,47	225,00	198,90	162,16	186,84
XI	118,85	260,00	183,70	150,15	225,00	193,59	157,70	181,58
XII	114,62	260,00	184,36	149,45	225,00	188,10	159,94	179,85
2016 I	115,10	259,32	184,38	149,17	225,00	186,00	158,60	179,56
II	116,51	262,10	183,28	148,55	225,00	186,00	156,73	177,61
III	126,21	265,00	182,71	148,59	225,00	186,00	160,46	179,01
IV	117,85	265,43	181,69	146,45	225,00	186,00	159,55	177,68
V	129,49	266,52	180,98	142,14	225,00	186,00	156,69	181,83
VI	121,68	267,00	178,18	142,80	225,00	186,00	162,25	181,41
VII	129,36	266,32	177,54	140,45	225,00	186,00	165,52	178,59

Źródło: Dane MRiRW.

Tab. 6. Spożycie mięsa drobiowego i wędlin drobiowych wg budżetów rodzinnych (w kg/1 mieszkańca miesięcznie)

Kwartał	Mięso drobiowe			Wędliny drobiowe		
	2013	2014	2015	2013	2014	2015
I	1,53	1,49	1,54	0,20	0,20	0,18
II	1,44	1,51	1,51	0,19	0,18	0,17
III	1,45	1,47	1,47	0,19	0,19	0,18
IV	1,60	1,63	1,61	0,18	0,19	0,17

Źródło: Dane GUS.

Źródło: Dane GUS, MRiRW i CIHZ.

W pierwszych ośmiu miesiącach 2016 r. średnia cena jaj wszystkich klas wagowych, sprzedawanych przez zakłady pakujące, wyniosła 31,72 zł za 100 sztuk i była o 9,2% niższa niż w roku poprzednim. W sierpniu średnia cena jaj wzrosła do 32,19 zł za 100 sztuk, tzn. była o 3,5% wyższa niż w lipcu, ale o 14,2% niższa niż w analogicznym miesiącu poprzedniego roku. W relacji rok do roku, najbardziej potaniały jaja bardzo duże, klasy XL o 14,2% oraz małe, klasy S o 13,2%. Jaja duże, klasy L były tańsze o 7%, a jaja średnia, klasy M podrożały o 7%. W relacji do poprzedniego miesiąca wzrosły ceny jaj wszystkich klas wagowych, przy czym najsilniej jaj średnich i małych.

Przeciętne ceny przemysłowych mieszanek pasz pełnoporcjowych dla kur niosek były w lipcu 2016 r. o 1,4% wyższe niż w poprzednim miesiącu i o 4,9% wyższe niż przed rokiem. Średnio w pierwszych siedmiu miesiącach br. ceny mieszanek pełnoporcjowych dla kur niosek

wzrosły o 1,5% w porównaniu z analogicznym okresem poprzedniego roku. Towarzyszył temu spadek cen sprzedaży jaj przez fermy o ok. 14%. Przyczyniło się to do spadku przeciętnej opłacalności produkcji jaj, choć w znacznym stopniu zależy ona od struktury kanałów sprzedaży jaj przez ich bezpośrednich producentów. W lipcu br. na zakup 1 tony paszy trzeba było przeznaczyć średnio o ok. 20% więcej niż przed rokiem

Ceny skupu jaj przeznaczonych do przemysłowego przerobu w pierwszych ośmiu miesiącach br. były średnio o ok. 11% niższe niż w takim samym okresie w poprzednim roku. Tym samym były najniższe od 2011 r. W sierpniu miał miejsce niewielki spadek tych cen w relacji do lipca o 0,3%. Ich poziom był o 30,5% niższy niż przed rokiem.

Ceny detaliczne jaj konsumpcyjnych stopniowo maleją. W lipcu pozostały na poziomie czerwca, tj. 0,49 zł za sztukę, ale były o 2%

niższe niż w marcu i kwietniu i o 4% niższe niż w styczniu i lutym. W lipcu przeciętna cena detaliczna jaj była o 2% niższa niż w analogicznym miesiącu poprzedniego roku.

W większości obserwowanych państw członkowskich UE ceny jaj konsumpcyjnych ponownie spadły. W maju br., w relacji rok do roku, najsilniejszy spadek cen jaj miał miejsce w Holandii, o 22%, we Francji o 14,5%, w Niemczech o 14,3% i w Czechach o 11,6%. Przeciętne ceny w jaj w UE obniżyły się w tym okresie o 15,6%, a w Polsce o 10%. Relacje średnich cen sprzedaży jaj w Polsce i we Wspólnocie pogorszyły się. W maju 2016 r. ceny polskich jaj w przeliczeniu na euro były o 14,6% wyższe niż przeciętnie w UE, podczas gdy dwanaście miesięcy wcześniej były o 7,5% wyższe.

W pierwszym półroczu 2016 r. eksport jaj konsumpcyjnych z Polski był o 13,9% większy niż przed rokiem, a import o 5,6% większy. Eks-

port przetworów z jaj wzrósł o 32,2% w relacji rok do roku, natomiast import o 10,7%. W czerwcu br. sprzedano za granicą o 9,6% mniej jaj w skorupkach i o 8,7% mniej przetworów z jaj niż przed rokiem. Import jaj świeżych wzrósł o ok. 32%, a przetworów z jaj o 35,7%. W czerwcu w relacji do maja, eksport jaj świeżych był o 9% mniejszy, a przetworzonych o 11,6% mniejszy. Import jaj w skorupkach wzrósł o 10,7%, a przetworów z jaj o 3%.

W czwartym kwartale 2015 r. bezpośrednie spożycie jaj w gospodarstwach domowych zmniejszyło się o 1,1% do 12,19 sztuk na jednego członka gospodarstwa, a w całym roku o 2,2%, do 11,76 sztuk miesięcznie. Mimo spadku cen detalicznych spożycie jaj w gospodarstwach domowych maleje.

Tab. 1. Handel zagraniczny jajami i przetworami z jaj (tony)

Miesiące	Jaja świeże				Przetwory z jaj			
	Import		Eksport		Import		Eksport	
	2015	2016	2015	2016	2015	2016	2015	2016
I	1893	1476	15496	24171	416	383	1496	1655
II	1176	1095	16305	22660	420	530	995	2224
III	1806	1646	18972	22254	473	396	1174	2271
IV	1232	1725	18863	18961	431	335	1694	2062
V	1370	1601	20713	19531	387	598	1992	2492
VI	1343	1773	19663	17775	454	616	2412	2202
VII	905		22014		394		1783	
VIII	1485		19535		407		1700	
IX	1421		19615		450		1720	
X	1971		20684		362		1899	
XI	1137		21339		567		1900	
XII	1088		20815		283		1583	
RAZEM	16787		234014		5044		20348	

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych CAAC.

Tab. 2. Ceny sprzedaży jaj klasy A w zakładach pakujących (zł/100 szt.)^a

Miesiące	XL		L		M		S	
	2015	2016	2015	2016	2015	2016	2015	2016
I	44,20	40,64	36,20	34,64	32,10	30,99	28,90	30,06
II	42,80	41,00	35,80	36,69	33,40	32,70	27,20	23,66
III	43,00	40,38	33,60	35,23	29,80	31,29	27,00	28,62
IV	42,20	39,01	34,10	33,13	31,10	30,61	28,10	26,01
V	41,90	33,91	33,20	33,13	29,50	29,42	24,00	23,03
VI	43,10	36,88	37,50	31,29	33,00	30,77	24,90	24,90
VII	43,10	37,78	38,30	29,42	33,80	21,61	29,40	18,92
VIII	45,60	39,12	35,60	33,14	30,10	32,20	28,00	24,30
IX	45,10		39,70		32,80		29,10	
X	43,50		36,80		31,60		30,20	
XI	43,28		37,90		32,65		28,56	
XII	40,00		33,70		28,30		22,00	

^a trzeci tydzień każdego miesiąca

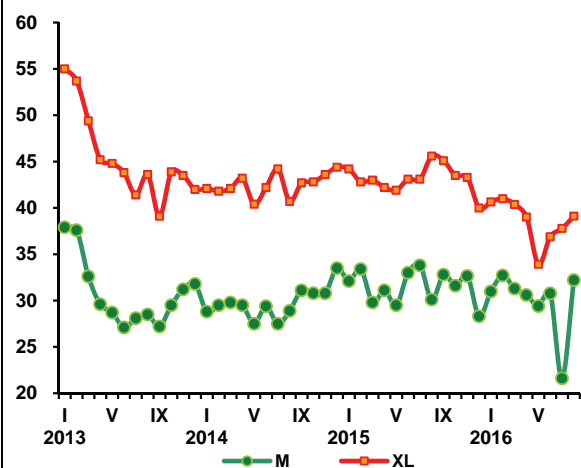
Źródło: Dane MRiRW.

Tab. 3. Ceny sprzedaży jaj w Polsce i innych krajach (średnio klasy L i M), (EUR/100 kg)

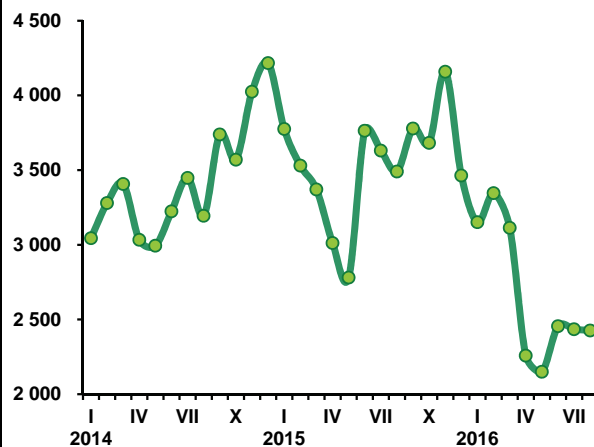
Miesiące	Polska	Czechy	Niemcy	Francja	Holandia	UE
2014 I	119,32	103,61	112,75	103,78	91,68	127,30
II	123,06	102,44	121,69	98,75	96,71	128,29
III	119,16	108,00	123,78	102,57	102,00	129,25
IV	121,37	107,93	119,22	95,45	93,47	125,22
V	119,43	99,66	104,84	94,54	90,16	120,76
VI	121,40	94,09	107,55	101,45	100,47	123,48
VII	124,02	93,99	104,57	107,72	100,24	125,44
VIII	124,10	94,69	96,62	102,06	89,97	122,29
IX	128,93	100,17	106,98	110,02	100,67	127,13
X	130,42	111,33	107,80	104,88	138,84	128,95
XI	132,73	115,76	112,40	116,94	141,94	133,80
XII	136,39	120,82	125,23	129,56	150,18	139,32
2015 I	133,31	115,82	119,06	119,34	107,90	132,75
II	137,02	114,19	123,86	111,98	109,00	131,08
III	134,41	112,82	135,98	112,85	108,94	132,43
IV	133,80	102,30	112,89	104,40	97,67	124,08
V	133,60	102,30	112,90	104,40	97,67	124,32
VI	129,91	94,29	100,83	96,43	95,87	116,64
VII	142,16	104,90	122,89	128,29	123,39	134,02
VIII	136,15	107,01	118,93	123,71	115,90	132,20
IX	142,02	107,79	118,91	128,27	118,83	133,80
X	134,32	114,39	112,24	115,66	113,39	129,35
XI	135,47	114,40	113,41	117,64	112,63	130,34
XII	131,67	114,73	118,84	121,44	109,55	129,56
2016 I	124,47	104,87	117,10	110,19	99,77	120,52
II	124,22	104,07	132,76	103,95	100,93	120,49
III	133,35	104,46	129,03	113,48	102,81	121,85
IV	124,71	96,87	103,79	109,35	86,60	111,33
V	120,24	90,43	96,79	89,22	76,26	104,93

Źródło: Dane MRiRW.

Rys. 1. Średnie ceny sprzedaży jaj spożywczych w Polsce (klasa wagowa M i XL -/szt)

Rys. 2. Ceny skupu jaj do przetwórstwa (zł/tone)

W końcu 2015 r., w Unii Europejskiej została zapoczątkowana spadkowa tendencja cen jagniąt, która dotychczas utrzymuje się. W I kwartale 2016 r. przeciętna cena jagniąt wyniosła 586 EUR/100 kg wagi poubojowej, a w II kwartale 550 EUR. Ceny te były niższe niż rok wcześniej odpowiednio o 7,9% i 6,3%. W dwu pierwszych miesiącach trzeciego kwartału przeciętna cena jagniąt wyniosła 566 EUR i była o 5,8% niższa niż w analogicznym okresie przed rokiem. Malejąca stopa spadku może więc być sygnałem powolnego wychodzenia z sytuacji kryzysowej.

Ceny owiec ciężkich też do niedawna spadały, ale w lipcu i sierpniu br. wzrosły w relacji 12 miesięcznej. Przeciętna cena owiec ciężkich wyniosła w I kwartale 519 EUR/100 kg wagi poubojowej, a w II kwartale 516 EUR. W stosunku do analogicznych okresów sprzed roku ceny te były niższe odpowiednio o 5% i 4%. W dwu pierwszych miesiącach trzeciego kwartału przeciętna cena jagniąt wyniosła 490 EUR i była o 2,5% wyższa niż w analogicznym okresie 2015 roku. Wzrost cen w tym okresie był konsekwencją wyższych cen w Wielkiej Brytanii powodowanych okresowym zmniejszeniem ubojów. Zgodnie z prognozami AHDB, w IV kwartale uboje owiec w Wielkiej Brytanii mogą być większe o 2,4% niż w IV kwartale 2015 r. Jeśli tak się stanie wzrost cen w ostatnich miesiącach bieżącego roku będzie przejściowy, a następne miesiące mogą przynieść dalszy ich spadek.

Cena polskich owiec ciężkich wyrażona w euro wyniosła w I kwartale 2016 r. 382 EUR/100 kg wagi poubojowej, a w II kwartale 362 EUR. W stosunku do analogicznych kwartałów sprzed roku ceny te były niższe odpowiednio o 4% i 12%. Wzrost cen owiec ciężkich, który pojawił się w Unii Europejskiej w dwu pierwszych miesiącach trzeciego kwartału nie przełożył się na wzrost cen polskich owiec ciężkich. W okresie tym cena polskich owiec ciężkich wyniosła 354 EUR i była o 8% niższa niż przed rokiem.

Z danych Zintegrowanego Systemu Rolniczej Informacji Rynkowej wynika, że średnia cena zakupu owiec wyniosła w I kwartale 2016 r. 8,11 zł/kg i była niższa niż rok wcześniej o 5%. Wchodząca w skład tej średniej, cena owiec o wadze 36-40 kg obniżyła się w tym okresie o 6%, a cena jagniąt o wadze 12-17 kg wzrosła o ok. 2%. W II kwartale średnia cena zakupu owiec wyniosła 7,70 zł/kg, wobec 8,65 zł/kg rok wcześniej. W lipcu cena ta wyniosła 7,70 zł/kg i była o 8% niższa niż w lipcu 2015 r. Spadek tej ceny mógł mieć związek ze strukturą sprzedaży. Znacząca część sprzedawanych owiec (73%) należała do kategorii wagowej 24-31 kg, a dalsze 24% do kategorii 31-36 kg. Były to więc owce, których ceny są z reguły niższe niż owiec o niższej wadze

Według GUS cena skupu owiec wyniosła natomiast w I kwartale 7,01 zł/kg i była o 3% niższa niż w I kwartale 2015 r. Jej obniżenie było następstwem dużego, bo 12%, spadku tej ceny w lutym (5,97 zł/kg, wobec 6,80 zł/kg w lutym 2015 r.), gdyż w styczniu cena skupu owiec wynosząca 6,48 zł/kg była o prawie 2% wyższa niż przed rokiem, a w marcu była taka sama jak w marcu 2015 r. (8,59 zł/kg). W II kwartale przeciętna cena skupu wyniosła 6,62 zł/kg i była o 7% niższa niż rok wcześniej. W lipcu cena skupu wyniosła 7,96 zł/kg i była o 0,6% wyższa niż w lipcu 2015 r. W świetle spadku cen wyrażonych w euro oraz cen pochodzących ze Zintegrowanego Systemu Rolniczej Informacji Rynkowej przypuszczać można, że wzrost ceny w lipcu był jedynie wynikiem deprecjacji złotego względem euro.

**Danuta
Zawadzka**

Tab. 1. Produkcja baraniny w Polsce (w tonach wagi poubojowej)

Wyszczególnienie	2013	2014	2015	Zmiana w % 2015/2014
I półrocze	767	928	609	67
II półrocze	761	876	478	55
Rok	1 528	1 804	1 087	60

a) prognoza IERiGŻ-PIB. Źródło: Dane GUS

Tab. 2. Polski handel zagraniczny żywcem i mięsem baranin w ekwiwalencie mięsa (tony)

Lata	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Rok
Eksport 2015	46,2	88,7	204,5	116,6	131,3	139,5	80,3	115,1	103,0	122,8	74,5	92,0	1333 ^{a)}
2016	130,4	94,2	284,5	178,7	168,6	135,5	x	x	x	x	x	x	1250 ^{b)}
miesiąc roku poprzedniego = 100	282,3	106,2	139,1	153,3	128,4	97,1	x	x	x	x	x	x	93,8x
Import 2015	98,3	59,4	115,9	116,6	100,6	98,8	237,1	80,6	128,3	136,5	90,0	66,0	1328 ^{a)}
2016	50,6	108,4	130,5	138,0	114,9	80,5	x	x	x	x	x	x	1370 ^{b)}
miesiąc roku poprzedniego = 100	51,5	182,5	112,6	118,4	114,2	81,5	x	x	x	x	x	x	103,2

a) dane nieostateczne, b) prognoza IERiGŻ-PIB

Źródło: Dane CIHZ

Tab. 3. Przeciętne ceny skupu owiec w Polsce (w zł/kg wagi żywej)

Lata	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII
2014/15	6,62	6,77	5,59	5,67	8,79	6,36	6,80	8,59	6,67	7,21	7,51	7,31
2015/16	7,27	6,98	7,05	6,50	8,01	6,48	5,97	8,59	5,86	6,89	7,10	7,96
miesiąc roku poprzedniego = 100	109,8	103,1	126,1	114,6	91,1	101,9	87,8	100,0	87,9	95,6	94,5	100,6

Źródło: Dane GUS.

Tab. 4. Średnie ceny zakupu owiec żywych w Polsce

Wyszczególnienie	zł/kg		EUR/kg	
	cena za wagę żywą	cena za wagę poubojową	cena za wagę żywą	cena za wagę poubojową
VI 2015	8,5	18,4	2,04	4,34
VII	8,4	18,2	2,00	4,26
VIII	7,8	16,6	1,87	3,97
IX	7,9	16,8	1,87	3,98
X	7,6	16,2	1,79	3,82
XI	7,7	16,4	1,81	3,85
XII	8,8	18,8	2,06	4,38
I 2016	8,2	17,4	1,86	3,95
II	7,7	16,4	1,76	3,72
III	8,2	17,4	1,90	4,04
IV	7,2	15,3	1,67	3,56
V	8,1	17,2	1,83	3,89
VI	7,9	16,9	1,80	3,83
VII	7,7	16,5	1,76	3,74

Źródło: Dane Zintegrowanego Systemu Rolniczej Informacji Rynkowej MRiRW oraz przeliczenia własne.

Tab. 5. Przeciętne ceny detaliczne udźca baraniego w Polsce (zł/kg)

Lata	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII
2014/2015	52,40	53,46	52,90	53,43	53,35	52,41	52,32	51,72	51,82	52,61	52,71	53,41
2015/2016	52,97	53,17	52,40	54,08	54,47	55,18	54,51	54,90	55,73	55,46	55,35	55,14
miesiąc roku poprzedniego = 100	101,1	99,5	99,1	101,2	102,1	105,3	104,2	106,1	107,5	105,4	105,0	103,2

Źródło: Dane GUS

Tab. 6. Przeciętne ceny jagniąt w UE-28 i we Włoszech (EUR/100 kg wagi poubojowej)

Lata	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII
UE-28												
2014/2015	603,0	627,8	635,5	660,9	656,7	632,8	619,4	617,1	576,7	567,9	590,3	611,7
2015/2016	636,2	639,2	629,9	619,3	604,4	575,8	578,8	562,1	544,9	543,9	555,6	576,5
miesiąc roku poprzedniego = 100	105,5	101,8	99,1	93,7	92,0	91,0	93,4	91,1	94,5	95,9	94,1	94,2
Włochy												
2014/2015	682,9	682,4	663,9	693,9	596,3	545,9	627,5	621,6	570,9	581,9	601,3	610,4
2015/2016	640,9	659,2	680,2	657,5	596,3	552,3	594,0	530,1	517,7	539,9	572,1	578,2
miesiąc roku poprzedniego = 100	93,8	96,6	102,5	94,8	100,0	101,2	101,0	85,3	90,7	92,8	95,1	94,7

Źródło: Dane Komisji Europejskiej oraz obliczenia własne.

Tab.7. Przeciętne ceny owiec ciężkich w UE-28 i w Wielkiej Brytanii (EUR/100 kg wagi poubojowej)

Lata	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII
UE-28												
2014/2015	471,9	471,3	495,1	517,5	531,5	541,9	572,4	560,0	542,2	517,9	480,4	476,5
2015/2016	485,8	477,0	486,5	498,9	508,3	520,2	531,7	526,2	522,1	504,3	492,3	488,4
miesiąc roku poprzedniego = 100	102,9	101,2	98,3	96,4	95,6	96,0	92,9	94,0	96,3	97,4	102,5	102,5
Wielka Brytania												
2014/2015	450,1	448,5	484,9	524,5	544,4	564,8	608,4	582,9	556,3	546,2	478,4	466,6
2015/2016	472,4	455,4	484,5	500,6	511,8	536,7	546,6	529,6	549,9	525,6	497,0	483,2
miesiąc roku poprzedniego = 100	105,0	101,5	99,9	95,4	94,0	95,0	89,8	90,9	98,8	96,2	103,9	103,5

Źródło: Dane Komisji Europejskiej oraz obliczenia własne.

Tab. 8. Ceny jagniąt w Nowej Zelandii

Wyszczególnienie	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII
2014/2015 NZD/szt. 15 kg	76,94	81,87	82,34	72,12	63,95	69,00	60,37	59,67	53,12	69,49	75,40	70,20
2015/2016 NZD/szt. 15 kg	68,08	67,30	69,92	61,66	56,74	60,03	49,93	48,81	48,55	62,40	61,03	61,15
miesiąc roku poprzedniego = 100	88,5	82,2	84,9	85,5	88,7	87,0	82,7	81,8	91,4	89,8	80,9	87,11

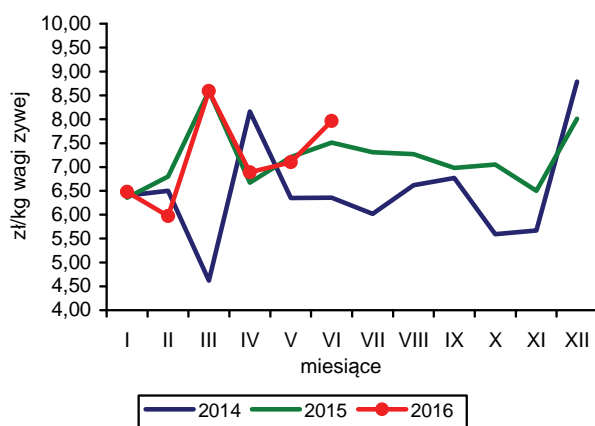
Źródło: Przeliczenia własne na podstawie meldunków AGRIfax weekly NZ.

Tab. 9. Ceny jagniąt w Australii

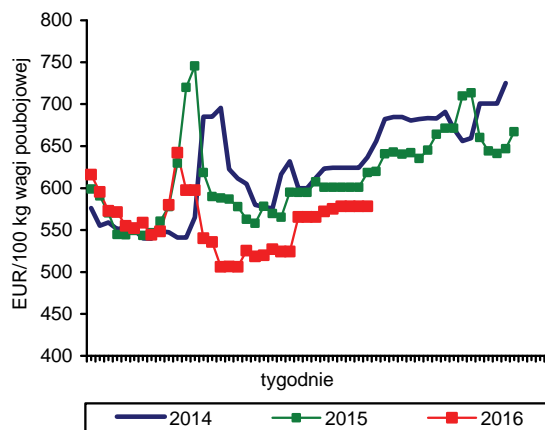
Wyszczególnienie	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII
2014/2015 AUD/100 kg cwe	495	438	463	521	550	547	519	541	575	586	586	484
2015/2016 AUD/100 kg cwe	549	495	511	516	526	538	515	538	555	613	626	614
miesiąc roku poprzedniego = 100	110,9	113,0	110,4	99,0	95,6	98,4	99,2	99,4	96,5	104,6	106,8	126,9

Źródło: Przeliczenia własne na podstawie meldunków MLA, Australia.

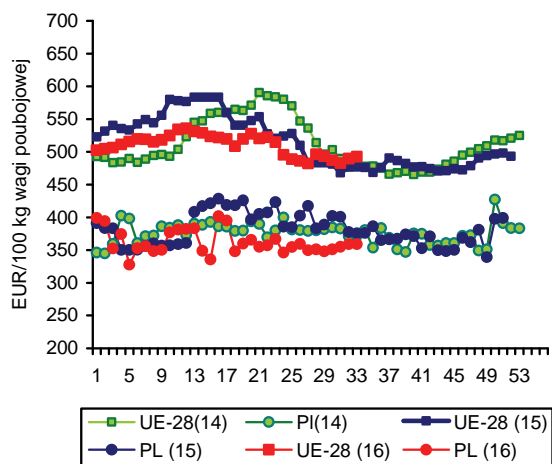
Rys. 1. Ceny skupu żywca baraniego w Polsce w zł/kg

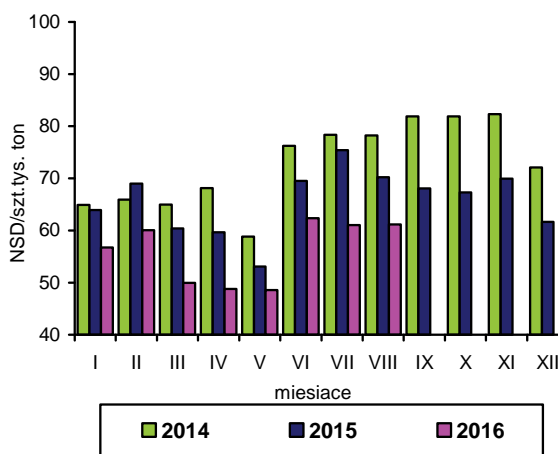
Rys. 2. Ceny jagniąt we Włoszech

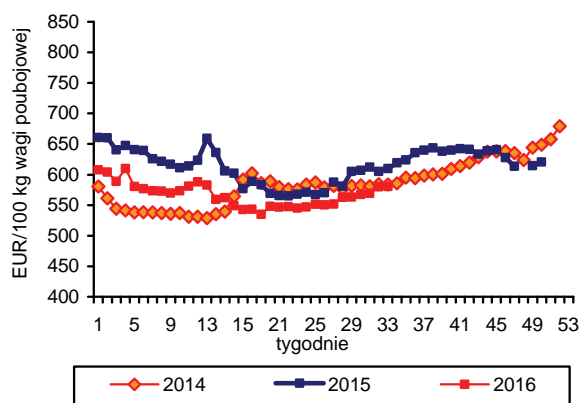
Rys. 3. Tygodniowe ceny owiec ciężkich w UE-28 i w Polsce

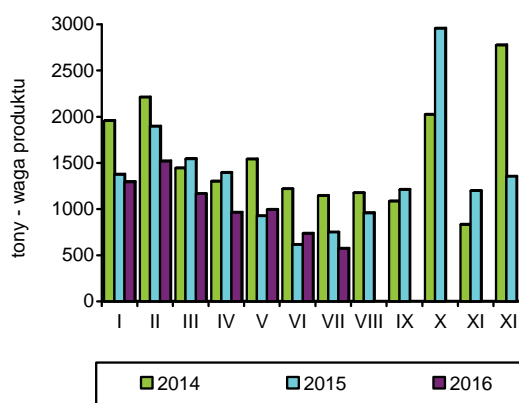
Rys. 4. Ceny jagniąt w Nowej Zelandii

Rys. 5. Ceny jagniąt w UE-28

Rys. 6. Unijny import baraniny i jagnięciny z Australii przez kraje UE-28-

Źródło: GUS, Komisja Europejska, MAF, AFFA.

W okresie styczeń-lipiec 2016 r. połowy ryb na Bałtyku wyniosły 102,6 tys. ton i były o 11,1% większe niż w analogicznym okresie roku poprzedniego. Od początku roku utrzymuje się wysokie tempo wzrostu wyładunków storni, które wyniosły na koniec lipca br. 11,9 tys. ton (wzrost o 79,2%) oraz śledzi (25,7 tys. ton, wzrost o 39,9%). Niekorzystna sytuacja występuje natomiast w połowach dorszy (spadek o 24,4% do 6,4 tys. ton), a rybacy jako główny powód złej kondycji stad wskazują na brak wystarczającej bazy pokarmowej wraz z dużymi połowami ryb takich jak szprot czy śledź na cele paszowe. Nieznacznie zmniejszyły się w analizowanym okresie połowy szprotów i wyniosły 53,3 tys. ton. Wykorzystanie kwot połowowych na koniec lipca 2016 r. wyniosło: dla szprotów 89,6%, dla śledzi 54,4%, a dla dorszy 48,8%.

W I półroczu 2016 r. produkcja ryb, przetworów rybnych i owoców morza w dużych i średnich zakładach przemysłu rybnego (zatrudnienie powyżej 49 osób) wyniosła 216,7 tys. ton i była o 11,2% większa niż w tym samym okresie roku poprzedniego. Największy przyrost wystąpił w grupie świeżych filetów z ryb morskich, których podaż zwiększyła się ponad 2,5-krotnie do 27,6 tys. ton. Dynamicznie rośnie także produkcja ryb wędzonych (wzrost o 25,0% do 45,3 tys. ton, w tym wędzonych łososi o 12,9% do 29,1 tys. ton). Niewielki przyrost produkcji nastąpił w grupie produktów wysokoprzetworzonych – przetworów i konserw (o 4,6% do 75,3 tys. ton), które dominują w strukturze produkcji przetworów z ryb. Zwiększyła się głównie produkcja konserw (o 9,6% do 31,5 tys. ton) oraz wyrobów kulinarnych, garmazeryjnych, past, sałatek i paprykarzy (o 18,1% do 29,7 tys. ton). Mniejsza była natomiast produkcja marynat (spadek o 2,7% do 38,0 tys. ton). Głównym gatunkiem wykorzystywanym do produkcji produktów wysokoprzetworzonych są śledzie. Łączna podaż produktów śledziowych zwiększyła się w okresie styczeń-czerwiec br. o 5,5% do 50,9 tys. ton. Jednym z niewielu asortymentów, których produkcja wyraźnie zmniejszyła się w analizowanym okresie były całe mrożone ryby morskie (spadek o 52% do 10,0 tys. ton). Przychody z całokształtu prowadzonej działalności przemysłu rybnego (zatrudnienie powyżej 9 osób) wyniosły w I półroczu 2016 r. 5,00 mld zł i były o 15,1% większe niż przed rokiem. Przychody ze sprzedaży produktów zwiększyły się o 10,8% do 4,23 mld zł, w tym sprzedaż krajowa o 4,6% do 1,53 mld zł, a eksportowa o 14,6% do 2,71 mld zł.

W 2016 r. ceny wielu ważnych dla polskiego rynku gatunków ryb i owoców morza wyraźnie rosły (głównie łososi, śledzi i dorszy). W konsekwencji wydatki

importowe zwiększyły się w I półroczu 2016 r. o 18,7% do 3,80 mld zł, przy 5,0% przyroście jego wolumenu (do 262,7 tys. ton). Podobna dynamika zmian obserwowana była także w eksporcie, którego wolumen zwiększył się w analizowanym okresie o 3,4% do 242,5 tys. ton, natomiast wpływy z wywozu produktów rybnych wzrosły o 13,4% do 3,64 mld zł. W porównaniu z I półroczem 2015 r. zwiększono przede wszystkim import ryb mrożonych (o 14,6% do 51,8 tys. ton) oraz filetów i mięsa z ryb (18,5% do 93,2 tys. ton). W eksporcie wzrósł wywóz ryb wędzonych (o 5,7% do 27,6 tys. ton) oraz przetworów i konserw z ryb (o 8,4% do 66,4 tys. ton). W ujęciu gatunkowym największy przyrost wartości eksportu w I półroczu 2016 r. wystąpił w wywozie makreli (o 25% do 74 mln zł), dorszy (o 22% do 282 mln zł), mintajów (o 17% do 72 mln zł), łososi (o 17% do 1881 mln zł) i śledzi (o 13% do 354 mln zł). W imporcie zwiększono przede wszystkim przywóz łupaczy (o 37% do 3,9 tys. ton), śledzi, czarniaków (o ok. 24-25% do 44,2 i 4,8 tys. ton) i tuńczyków (o 11% do 5,6 tys. ton). Najbardziej ograniczono natomiast przywóz krewetek (o 20% do 3,3 tys. ton), pang (o 16% do 2,8 tys. ton) i łososi (o 4% do 67,0 tys. ton). Zdecydowanie pogorszyło się saldo wymiany handlowej sektora rybnego i wyniosło na koniec I półroczu 2016 r. -160 mln zł, wobec dodatniego salda zanotowanego w roku poprzednim w wysokości 9-10 mln zł).

Wysokie ceny importowanych surowców rybnych mają wyraźne przełożenie na poziom cen detalicznych w kraju. Od początku br. ryby i owoce morza należą do produktów najsilniej drożących. W lipcu 2016 r., w porównaniu z grudniem 2015 r. wzrost cen wyniósł 3,8%, podczas gdy ceny żywności i napojów bezalkoholowych ogółem podniosły się o 1,1%, w tym mięsa i przetworów o 2,0%. Drożęją przede wszystkim ryby świeże i chłodzone (o 8,0%), mrożone owoce morza (o 4,0%), ryby solone, suszone i wędzone (o 3,1%) oraz konserwy i przetwory (o 2,5%). Relatywnie niewielkimi podwyżkami objęto ryby mrożone (wzrost o 1,8%), a niższe ceny notowano tylko w asortymencie świeżych lub chłodzonych owoców morza (o 1,5%).

**Krzysztof
Hryszko**

Tab. 1. Połowy ryb bałtyckich (tony, sztuki)

Miesiące	tony						sztuki	
	szprot	śledź	dorsz	plaskie	pozostałe	razem	troć wędrowna	łoś bałtycki
2012 I-XII	63 115	27 114	14 884	10 089	5 198	120 361	36 928	5 805
2013 I-XII	80 986	23 589	12 502	11 863	4 951	133 891	29 402	5 277
2014 I-XII	58 575	28 137	11 895	12 640	7 072	118 313	30 921	3 108
2015 I-XII	64 173	39 714	13 611	9 440	7 581	134 515	31 783	3 745
2015 VI	2 186	3 246	1 181	500	1 325	8 438	553	2
VII	386	1 277	180	455	1 269	3 567	1 358	1
VIII	437	2 050	216	549	1 593	4 845	575	1
IX	1 330	4 619	905	762	694	8 310	2 585	37
X	2 954	7 270	1 382	583	254	12 443	1 860	69
XI	2 606	3 852	1 527	423	115	8 523	2 895	244
XII	2 820	3 533	1 150	498	82	8 083	2 012	1 581
2016 ^{a,b} I	4 935	2 313	1 282	1 879	38	10 447	2 472	151
II	10 025	2 383	775	3 554	86	16 823	7 282	290
III	13 842	4 688	999	3 711	189	23 429	7 383	438
IV	14 196	4 905	1 147	748	787	21 783	12 270	648
V	7 306	3 840	1 053	744	1 207	14 150	5 574	340
VI	2 400	5 061	884	753	1 582	10 680	135	2
VII	546	2 538	230	482	1 479	5 275	1 633	4
Wskaźnik zmian (%)								
<u>I-VII 2016</u> <u>I-VII 2015</u>	141,5	198,7	127,8	105,9	116,5	147,9	120,3	400,0
<u>I-VII 2016</u> <u>I-VII 2015</u>	98,6	139,9	75,6	179,2	110,9	111,1	168,1	103,3

^a dane nieostateczne, ^b stan bazy na dzień 06.09.2016 r.

Źródło: Morski Instytut Rybacki na podstawie danych MRiRW.

Tab. 2. Produkcja ryb i produktów rybnych (tony)^a

Miesiące	Filety z ryb morskich świeże lub chłodzone	Ryby, filety oraz mięso z ryb mrożone	Ryby solone, suszone i wędzone	Przetwory i konserwy rybne				Razem
				razem	w tym			
					śledzie	sardynki i szproty	makrele	
2012 I-XII	7 607	69 646	85 908	191 346	99 447	12 614	9 596	354 507
2013 I-XII	8 370	93 081	92 340	194 880	97 542	13 388	9 285	388 671
2014 I-XII	9 012	76 394	89 459	199 756	97 134	11 997	10 403	374 621
2015 I-XII	20 042	60 499	94 385	212 490	101 076	14 158	11 705	387 483
2015 VI	1 772	3 238	6 088	15 315	6 681	877	1 024	26 413
VII	1 182	2 317	6 491	14 119	6 661	1 026	875	24 109
VIII	1 008	3 040	6 312	14 483	6 533	808	732	24 843
IX	1 251	3 832	7 909	18 103	8 324	1 180	1 297	31 095
X	1 642	4 365	9 320	20 816	10 046	1 288	1 068	36 143
XI	2 389	3 580	10 199	20 635	10 304	1 611	1 071	36 803
XII	1 770	4 250	13 102	20 431	11 030	1 007	1 018	39 553
2016 I	4 346	3 902	7 337	18 092	9 276	1 013	1 054	33 677
II	4 475	5 206	8 876	19 718	9 589	1 199	1 209	38 275
III	5 262	6 326	10 527	20 509	9 858	1 277	1 389	42 624
IV	4 784	5 590	8 004	16 961	7 501	1 221	1 187	35 339
V	4 094	4 857	7 470	16 080	7 294	1 228	912	32 501
VI	4 613	4 867	7 523	17 309	7 332	1 189	1 075	34 312
Wskaźnik zmian (%)								
<u>VI 2016</u> <u>VI 2015</u>	260,3	150,3	123,6	113,0	109,7	135,6	105,0	129,9
<u>I-VI 2016</u> <u>I-VI 2015</u>	253,7	78,6	121,2	104,6	105,5	98,5	120,0	111,2

^a dane miesięczne o produkcji wytworzonej pochodzą od tzw. dużych jednostek przemysłowych i nieprzemysłowych, zatrudniających 50 osób i więcej, które złożyły sprawozdania

Źródło: Obliczenia IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS.

Tab. 3. Handel zagraniczny rybami i produktami (tys. ton)^a

Miesiące	Eksport ^a					Import				
	razem	przetwory i konserwy	filety i mięso	ryby solone, suszone i wędzone	ryby mrożone	razem	filety i mięso	ryby mrożone	przetwory i konserwy	ryby świeże lub chłodzone
2012 I-XII	364,7	114,9	60,0	45,9	75,1	465,5	176,4	77,5	37,5	140,6
2013 I-XII	407,4	115,7	65,8	52,9	89,4	504,9	188,2	96,0	42,6	139,8
2014 I-XII	380,8	119,1	68,9	53,5	71,8	532,5	187,1	96,2	47,2	161,2
2015 I-XII	440,7	126,2	73,2	55,4	83,4	533,3	182,9	87,7	48,5	176,1
2015 VI	34,1	9,9	6,1	3,7	7,1	36,3	10,8	5,4	3,0	14,2
VII	27,5	9,6	5,7	4,0	3,4	31,7	9,9	4,6	3,0	11,6
VIII	24,7	9,3	4,7	3,6	2,9	35,3	11,4	5,7	3,7	11,5
IX	30,9	10,5	6,6	4,3	3,2	48,4	15,7	8,6	4,6	16,7
X	37,1	11,5	6,4	4,8	5,1	55,4	21,2	7,7	4,8	18,4
XI	41,4	12,0	7,2	5,8	7,6	58,5	25,1	7,1	5,3	17,1
XII	44,6	11,9	5,1	6,8	12,0	53,6	20,8	8,8	4,8	15,2
2016 ^b I	32,1	11,0	5,9	3,9	4,3	47,9	19,1	8,1	4,3	13,7
II	40,8	13,1	5,8	4,4	8,7	46,3	17,3	9,0	3,2	14,4
III	45,5	12,1	6,9	5,8	5,6	50,5	17,2	10,7	3,7	15,6
IV	41,9	11,1	6,1	4,4	5,4	44,1	14,7	8,3	2,8	14,5
V	43,4	9,6	6,5	4,7	8,7	39,6	12,2	7,8	2,8	13,6
VI	38,9	9,6	5,9	4,4	10,7	34,3	12,8	7,9	3,3	7,6
Wskaźnik zmian (%)										
<u>VI 2016</u> <u>VI 2015</u>	114,1	96,8	96,1	119,0	149,7	94,7	118,0	145,9	111,4	53,1
<u>I-VI 2016</u> <u>I-VI 2015</u>	103,4	108,4	98,9	105,7	88,2	105,0	118,5	114,6	90,0	92,7

^a z eksportem burtowym ^b dane wstępne

Źródło: Obliczenia IERiGŻ-PIB na podstawie danych MF (Ministerstwo Finansów).

Tab. 4. Ceny ryb w imporcie (zł/kg)

Miesiące	Filety ze śledzia 03049923 ^b		Mrożona makrela 03035410 ^b			Filety mrożone			Łosoś świeży 03021400 ^b	Konserwy z tuńczyka 160414 ^b
	Norwegia	Islandia	Holandia	W. Brytania	Norwegia	mintaj 03047500 ^b	panga 03046200 ^b	morszczuk 03047415 ^b		
						Chiny	Wietnam	Argentyna	Norwegia	Tajlandia
2012 I-XII	7,87	7,71	5,82	6,36	5,79	6,66	6,79	12,17	15,89	14,66
2013 I-XII	6,29	6,31	5,37	5,71	5,41	6,42	5,74	11,53	22,10	14,36
2014 I-XII	5,61	5,90	5,01	5,68	5,14	6,70	5,89	11,51	21,12	12,37
2015 I-XII	6,27	6,17	4,42	4,73	4,75	7,96	6,90	13,88	20,26	12,06
2015 VI	5,94	6,00	4,08	4,67	5,07	8,75	7,47	13,56	19,33	12,34
VII	5,45	6,12	4,18	4,78	5,36	8,80	9,04	13,49	19,24	11,72
VIII	6,39	5,79	4,28	4,82	5,33	8,34	7,16	13,91	22,94	10,79
IX	6,28	5,76	4,89	4,98	4,68	7,99	6,56	13,89	18,84	11,47
X	6,25	6,04	4,76	2,51	4,57	7,47	6,77	13,64	18,98	11,86
XI	7,06	6,32	4,41	5,02	4,89	7,02	6,45	13,79	20,19	12,73
XII	7,39	6,29	4,41	6,97	4,75	6,96	6,70	14,45	23,70	12,59
2016 ^a I	7,51	6,43	4,73	3,26	4,88	7,91	7,03	13,79	24,73	12,54
II	8,07	6,82	4,74	3,59	5,14	9,02	6,78	14,97	24,36	12,52
III	7,84	7,10	4,69	4,37	4,99	8,34	7,13	14,31	27,04	12,02
IV	7,81	6,72	4,75	5,32	4,72	8,13	6,83	13,68	26,33	11,65
V	7,79	7,21	4,51	4,90	4,92	8,73	6,48	13,47	28,78	11,81
VI	7,99	6,68	4,72	5,12	4,84	8,61	6,22	13,84	28,64	13,62
Wskaźnik zmian (%)										
<u>VI 2016</u> <u>VI 2015</u>	134,5	111,3	115,8	109,6	95,5	98,4	83,3	102,1	148,2	110,4
<u>I-VI 2016</u> <u>I-VI 2015</u>	128,4	107,6	107,1	94,5	104,5	100,5	96,5	101,3	132,8	96,7

^a dane wstępne, ^b kod CN wg taryfy celnej

Źródło: Obliczenia IERiGŻ-PIB na podstawie MF.

Tab. 5. Ceny ryb w eksporcie (zł/kg)

Miesiące	Przetwory ze śledzi 16041291 ^b	Filety z dorsza 03047190 ^b			Łosoś wędzony 03054100 ^b	Pstrąg wędzony 03054300 ^b	Krewetki przetw. 160521 ^b	Flądra mrożona 03033910 ^b	Szprotki świeże 03024390 ^b
	Niemcy	Wielka Brytania	Dania	Niemcy	Niemcy	Niemcy	Niemcy	Ukraina	Dania
2012 I-XII	13,25	22,56	19,76	19,42	42,27	44,64	47,68	3,35	0,97
2013 I-XII	11,07	19,89	20,61	18,20	49,90	45,44	50,36	3,21	1,17
2014 I-XII	9,45	20,43	19,02	17,74	54,88	50,67	53,35	2,54	1,43
2015 I-XII	9,03	25,09	21,54	22,24	52,10	51,17	58,25	2,73	1,10
2015 VI	9,74	23,61	19,12	21,05	51,67	52,14	60,07	2,74	0,91
VII	8,93	25,52	22,91	22,03	50,86	51,28	60,66	2,63	1,31
VIII	9,28	26,98	23,39	24,15	50,73	54,16	63,35	2,71	1,46
IX	9,14	25,32	20,66	23,69	51,28	54,43	55,09	2,73	0,67
X	9,23	25,39	24,82	22,41	52,67	49,80	68,40	2,74	0,85
XI	9,26	23,85	22,72	21,75	53,52	54,54	73,86	2,81	0,81
XII	9,47	29,99	26,81	23,56	54,21	50,81	85,71	2,84	0,93
2016 ^a I	9,84	26,75	23,32	24,05	54,38	49,70	90,16	-	0,99
II	11,22	30,94	22,66	24,58	54,35	52,40	100,16	2,52	1,01
III	9,85	26,69	22,83	25,10	52,80	49,80	117,90	2,54	1,00
IV	10,04	31,33	23,06	24,24	53,25	52,89	119,05	2,49	1,06
V	12,31	24,72	25,65	25,54	54,43	54,30	133,25	2,48	1,00
VI	12,15	27,85	26,04	24,92	55,84	56,23	112,77	2,58	1,00
Wskaźnik zmian (%)									
VI 2016 VI 2015	124,7	117,9	136,2	118,4	108,1	107,9	187,7	94,3	109,6
I-VI 2016 I-VI 2015	123,3	109,9	120,3	113,6	104,7	104,3	206,9	91,3	93,7

^a dane wstępne, ^b kod CN wg taryfy celnej

Źródło: Obliczenia IERiGŻ-PIB na podstawie danych MF.

Tab. 6. Ceny zbytu ryb i produktów rybnych (zł/kg z VAT) oraz udział ceny zbytu w cenie detalicznej

Miesiące	Karp żywy		Pstrąg świeży niepatroszony		Filety z morskiczka		Filety z mintaja		Śledź solony, odgłowiony niepatroszony		Platy/filety ze śledzi	
2012 I-XII	11,41	-	12,31	56%	13,95	65%	9,26	-	9,20	73%	12,73	79%
2013 I-XII	10,84	-	12,62	57%	14,13	65%	8,77	-	9,67	75%	12,02	75%
2014 I-XII	10,43	-	12,82	58%	14,35	66%	10,13	-	9,73	76%	10,49	69%
2015 I-XII	10,70	-	13,53	61%	14,85	66%	11,78	-	10,01	81%	10,46	70%
2015 VI	11,04	-	13,75	62%	14,70	65%	11,59	-	10,06	82%	10,42	69%
VII	11,09	-	13,72	62%	15,27	68%	12,16	-	10,10	82%	10,55	70%
VIII	11,09	-	13,66	62%	14,75	65%	12,06	-	9,94	81%	10,44	69%
IX	11,06	-	13,15	59%	14,91	65%	12,06	-	10,04	82%	10,42	69%
X	11,09	-	13,27	59%	14,82	64%	12,14	-	9,97	81%	10,50	70%
XI	9,98	-	13,02	58%	15,08	65%	12,33	-	10,10	82%	10,52	70%
XII	9,99	-	13,03	59%	15,37	66%	13,05	-	10,18	84%	10,54	70%
2016 I	10,96	-	13,60	61%	15,05	63%	14,46	-	10,19	83%	10,91	73%
II	10,97	-	13,67	61%	14,99	63%	14,42	-	10,39	84%	10,86	72%
III	11,46	-	13,92	61%	15,06	63%	14,48	-	10,44	84%	10,81	72%
IV	11,64	-	13,79	61%	14,88	62%	14,42	-	10,49	84%	10,99	73%
V	11,80	-	13,70	60%	15,13	63%	14,76	-	10,55	85%	11,22	74%
VI	11,80	-	13,70	61%	15,36	63%	14,85	-	10,60	85%	11,27	74%
VII	11,77	-	13,41	59%	15,25	63%	14,66	-	10,61	85%	11,42	74%
Wskaźnik zmian (%)												
I-VII 2016 I-VII 2015	106,1	x	97,7	x	99,9	x	120,6	x	105,0	x	108,2	x
I-VII 2016 I-VII 2015	106,9	x	99,5	x	102,4	x	128,0	x	104,8	x	106,0	x

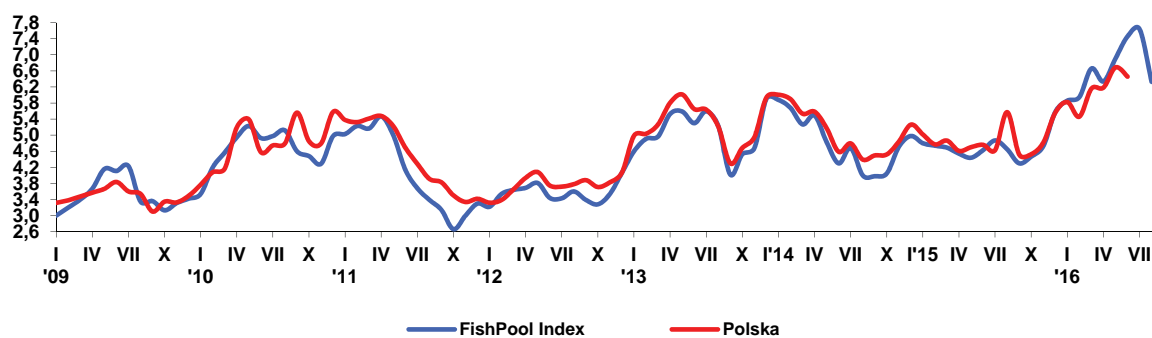
Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS.

Tab. 7. Ceny detaliczne wybranych ryb i produktów rybnych (zł/kg)

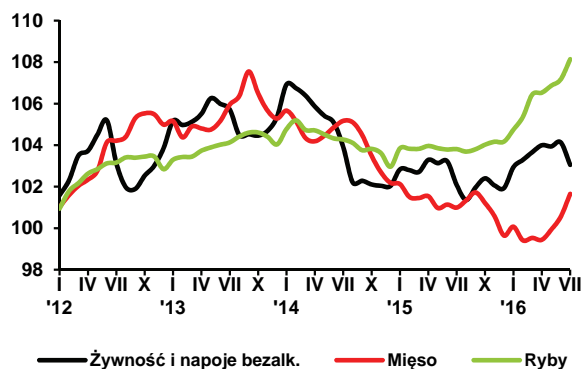
Miesiące	Filety mrożone		Ryby wędzone			Konserwy			Płaty śledziowe	Karp świeży	Pstrąg świeży
	morszczuk	dorsz	łosoś	pstrąg	makrela	filety ze śledzia w sosie pom.	sardynki w oleju	tuńczyk w sosie wł.			
2012I-XII	21,42	26,76	75,30	32,10	17,62	24,06	25,06	29,82	16,02	15,15	21,95
2013I-XII	21,83	26,65	75,66	31,94	16,54	25,35	27,50	33,41	16,05	14,60	22,01
2014I-XII	21,76	26,97	77,54	31,88	16,72	25,52	27,87	34,06	15,24	14,11	22,18
2015I-XII	22,58	30,52	76,20	32,40	15,88	25,16	27,85	33,53	15,00	14,18	22,33
2015 VI	22,63	30,69	75,50	32,42	15,85	25,16	28,00	33,65	15,03	-	22,30
VII	22,60	30,80	75,90	32,45	15,81	25,16	27,75	33,41	15,04	-	22,07
VIII	22,80	30,67	75,40	32,46	15,82	25,06	27,87	33,29	15,04	-	22,17
IX	22,81	31,12	75,40	32,33	15,82	25,10	28,06	33,23	15,07	-	22,38
X	23,04	31,14	76,10	32,72	15,81	25,03	27,81	33,23	15,07	14,94	22,47
XI	23,16	31,35	76,10	32,63	15,74	25,03	27,75	33,23	15,01	14,98	22,33
XII	23,43	31,67	75,30	32,71	15,63	25,00	27,50	33,06	15,01	13,32	22,25
2016 I	23,71	31,85	75,90	32,49	15,66	25,13	27,44	32,94	14,98	14,28	22,28
II	23,86	32,07	76,50	32,69	15,46	24,97	27,62	33,18	14,98	14,79	22,40
III	23,92	32,19	78,10	32,79	15,51	25,13	27,87	33,47	15,01	14,80	22,68
IV	24,13	32,31	78,90	32,77	15,57	25,26	27,81	33,65	15,15	-	22,78
V	24,09	32,35	80,90	32,81	15,53	25,26	27,75	33,24	15,19	-	22,98
VI	24,19	32,41	82,00	32,74	15,58	25,16	27,75	32,94	15,28	-	22,49
VII	24,09	32,42	85,00	33,09	15,57	25,19	28,00	33,18	15,40	-	22,78
Wskaźnik zmian (%)											
I-VII 2016	106,6	105,3	112,0	102,0	98,5	100,1	100,9	99,3	102,4	x	103,2
I-VII 2015											
I-VII 2016	107,9	107,3	104,0	101,5	97,4	99,6	99,3	98,5	101,1	104,4	101,3
I-VII 2015											

Źródło: Dane GUS.

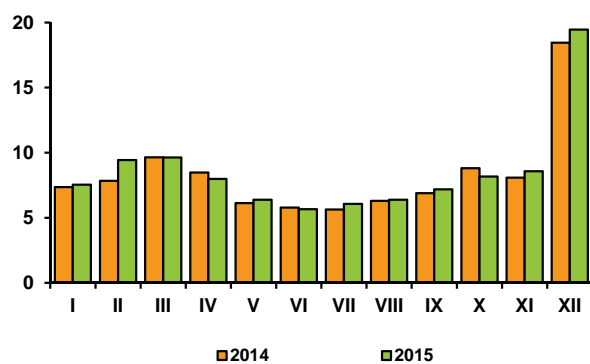
Rys. 1. Cena świeżych lososi norweskich (na podstawie FishPool, 3-6 kg) i średnie ceny płacone przez krajowych importerów (EUR/kg)

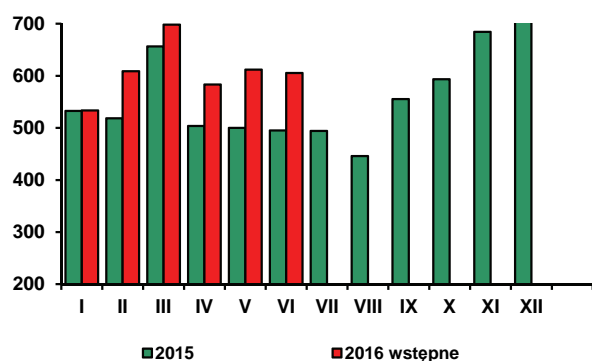
Rys. 2. Dynamika cen detalicznych (XII 2011=100)

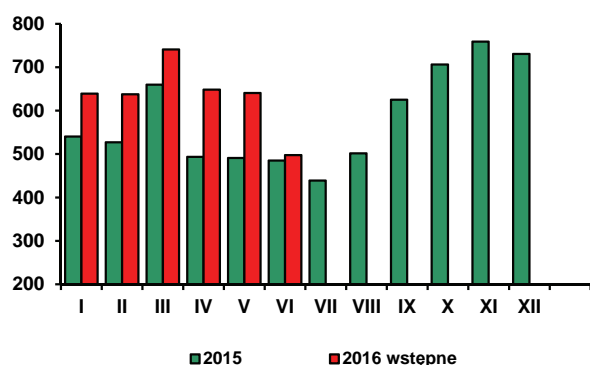
Rys. 3. Przeciętne miesięczne wydatki na zakup ryb i przetworów rybnych (w zł/osobę/)

Rys. 4. Eksport ryb i produktów rybnych (mln zł)

Rys. 5. Import ryb i produktów rybnych (mln zł)

Źródło: Rys. 1 – FishPool i MF, rys. 2-3 – dane GUS, rys. 4-5 - dane MF.

W lipcu r., w porównaniu z poprzednim miesiącem, ceny żywności i napojów bezalkoholowych obniżyły się o 1%, przy spadku łącznych cen towarów i usług konsumpcyjnych o 0,3%. Zdecydował o tym spadek cen warzyw o 11,6% i owoców o 1,7%. Nieznacznie, bo o 0,1% zmalały przeciętne ceny artykułów mleczarskich. Średnie ceny pieczywa i produktów zbożowych nie uległy zmianie, a pozostałych grup artykułów żywnościowych wykazywały tendencję wzrostową. Spośród warzyw potaniały głównie ziemniaki (o ponad 35%). Warzywa świeże staniały o 7,3%, w tym ogórki o 20% oraz buraki, marchew, sałata i pomidory o 6-8%. Podrożała natomiast kapusta (o 0,7%) i cebula (o 0,4%). Zmiany cen owoców były zróżnicowane. Spadły ceny owoców jagodowych (o 15%), pestkowych (o 10%) i bananów (o 2%), a wzrosły cytrusów (o 10%) i jabłek (o 5%). Obniżyły się ceny mleka spożywczego i w proszku, jogurtów oraz serów twarogowych i dojrzewających, a wzrosły – śmietany, napojów i deserów mlecznych. Więcej niż w czerwcu konsumenci płacili za ryż, makarony, kasze i pizzę (o 0,2-0,7%), a mniej za mąkę (o 0,4%). W lipcu średnie ceny mięsa i przetworów mięsnych zwiększyły się o 1,1%, w tym mięsa wieprzowego o 2,7%, a drobiowego o 0,8%, przy stabilizacji cen wołowych. Ryby i owoce morza podrożały o 0,9%, jaja o 0,4%, a tłuszcze jadalne o 0,3%. Wzrosły ceny masła i tłuszczów wieprzowych (po 0,5%), a zmalały – margaryn (o 0,2%). Zwyżka cen cukru o 0,2% była kontynuacją tendencji zapoczątkowanej w lipcu ub. roku. Podrożały także lody (o 1%), czekolada i wyroby cukiernicze (po 0,5%). Nieznacznie spadły ceny wód mineralnych, a wzrosły soków owocowych i warzywnych.

W lipcu br. ceny żywności i napojów bezalkoholowych były przeciętnie o 1,0% wyższe niż przed rokiem, przy spadku cen towarów i usług konsumpcyjnych o 0,9%. Lipiec był 25 kolejnym miesiącem, w którym notowano w Polsce deflację (w ujęciu rocznym, tab. 4). Od maja 2014 r. do września 2015 r. utrzymywała się także ujemna tendencja cen żywności. W październiku 2015 r. nastąpiło jej wyhamowanie. W IV kwartale 2015 r. ceny żywności były przeciętnie o 0,4% wyższe niż rok wcześniej, w styczniu 2016 r. nie wykazywały zmian, a od lutego kształtowały się na wyższym niż przed rokiem poziomie, a ich dynamika stopniowo przyspieszała. W lipcu br., w porównaniu z lipcem ub. roku istotnie zwiększyły się ceny warzyw (o 5,2%), cukru i wyrobów cukierniczych (o 4,8%, w tym cukru o 25,7%), owoców (o 4,6%) oraz ryb (o 4,1%). Wzrost cen artykułów mięsnych wyniósł 0,7%, a pieczywa i produktów zbożowych 0,3%. Obniżyły się ceny artykułów mleczarskich (o 2,7%), tłuszczów jadalnych (o 1,9%) i jaj (o 1,5%).

W lipcu br. ziemniaki były droższe niż rok wcześniej o 11,5%, warzywa kalafiorewate o 29,8%, kapusta o 18,1%, pomidory o 11,4%, a cebula o 4,4%. Mniej niż przed rokiem płacono m.in. za marchew (o 23,1%), ogórki (o 13%) i buraki (o 2,7%). Podrożały wszystkie rodzaje owoców, z wyjątkiem jabłek. Ceny cytrusów wzrosły o 16,8%, owoców jagodowych o 16,0%, owoców pestkowych o 8,9% a bananów o 6,9%. Ceny jabłek były w lipcu br. niższe niż w lipcu ub. roku o 23%. Wzrost cen ryb świeżych wyniósł 9,5%, ryb mrożonych 3,7%, a mrożonych owoców morza 4,5%. Droższe niż przed rokiem było mięso wieprzowe (o 3,8%) i wołowe (o 0,4%), staniało natomiast drobiowe (o 1%), przy stabilizacji cen wędlin. Nieco więcej niż przed rokiem należało zapłacić za pieczywo i produkty zbożowe (średnio o 0,3%), w tym za kasze i ziarna zbóż o 2,6%, makarony o 1,2%, a za pieczywo o 0,6% więcej. Tańsze niż rok wcześniej był natomiast ryż (o 0,6%). Ceny masła spadły o 3,3%, tłuszczów wieprzowych surowych i topionych o 4,1%, margaryn o 1,5%, a olejów roślinnych nie wykazywały zmian. Spośród wyrobów mlecznych potaniały: mleko spożywcze (o 5,5%), sery dojrzewające (o 3,1%), śmietana (o 2%), twarogi (o 1,5%), jogurty (o 1,4%) oraz napoje i desery mleczne (o 1,3%).

W okresie styczeń-lipiec 2016 r. przeciętny poziom cen żywności i napojów bezalkoholowych był o 0,6% wyższy, w tym żywności o 0,8% wyższy niż w analogicznym okresie 2015 r., przy spadku cen towarów i usług konsumpcyjnych o 0,9%. Znacząco wzrosły średnie ceny cukru (o 26,4%), owoców (o 7,8%) i warzyw (o 6,8%, w tym ziemniaków o 42,4%). Przewidywany poziom cen ryb i owoców morza podniósł się o 2,5%, a pieczywa i produktów zbożowych o 0,2%, podczas gdy pozostałych grup żywności – był niższy niż rok wcześniej. Ceny tłuszczów były niższe średnio o 4,2%, w tym masła o 6,9%, ceny artykułów mleczarskich spadły o 3,3%, jaj o 2,1%, a produktów mięsnych o 1,3%.

W takim samym stopniu jak żywność podrożały napoje alkoholowe i wyroby tytoniowe (o 0,6%). Bardziej wzrosły ceny usług restauracyjnych i hotelowych (wzrost o 1,3%), towarów i usług w zakresie edukacji (0,8%) oraz tzw. innych towarów i usług (1,0%). Wzrost cen pozostałych komponentów inflacji był mniejszy niż żywności. Obniżył się przeciętny poziom cen towarów i usług związanych z transportem (o 7,1%, w tym paliw do prywatnych środków transportu o 11%). Spadł także poziom cen odzieży i obuwia (o 4,2%), towarów i usług w zakresie użytkowania mieszkania i nośników energii (o 0,9%, w tym nośników energii o 3%), towarów i usług w zakresie rekreacji i kultury (o 2,1%), łączności (o 0,7%) oraz wyposażenia mieszkania i prowadzenia gospodarstwa domowego (o 0,3%). **Spadek cen paliw, nośników energii oraz pozostałych kosztów użytkowania mieszkania, które mają charakter wydatków „sztywnych” i w budżetach rodzin zajmują dominującą pozycję, miał istotne znaczenie dla kształtowania się popytu na żywność.**

Utrzymującej się deflacji i stosunkowo niskiej dynamice cen towarów żywnościowych towarzyszyły pozytywne zjawiska na rynku pracy i wzrost dochodów ludności. W lipcu br. przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw (w jednostkach o liczbie pracujących powyżej 9 osób) było o 3,2% większe, a w okresie styczeń-lipiec br. – o 2,9% większe niż w analogicznych okresach ubiegłego roku. Stopa bezrobocia rejestrowanego spadła do 8,6% w końcu lipca br., wobec 10,0% przed rokiem. W lipcu br. przeciętne miesięczne wynagrodzenie nominalne brutto w sektorze przedsiębiorstw było wyższe niż rok wcześniej o 4,8%, a w okresie styczeń-lipiec przewyższyło poziom sprzed roku o 4,1%. W wyniku spadku cen towarów i usług konsumpcyjnych istotnie wzrosła realna wartość płac – odpowiednio o 5,9 i 5,2%. W lipcu br. także nominalne i realne renty oraz emerytury w systemie pracowniczym i rolników indywidualnych były wyższe niż rok wcześniej, ale ich dynamika była słabsza niż wynagrodzeń.

W pierwszych siedmiu miesiącach br. wzrosty nominalnych wynagrodzeń oraz emerytur i rent były wyższe niż cen detalicznych żywności i napojów bezalkoholowych. Zwiększyła się siła nabywcza tych dochodów mierzona możliwością nabycia wszystkich podstawowych grup produktów żywnościowych, z wyjątkiem owoców, warzyw i cukru.

Korzystne tendencje na rynku pracy, poprawa sytuacji dochodowej ludności i zmniejszenie obciążeń gospodarstw domowych kosztami usług bytowych były głównymi czynnikami dynamizującymi obroty handlu detalicznego i wzmagającymi skłonność konsumentów do robienia żywnościowych zakupów. Według danych GUS, w lipcu br. sprzedaż detaliczna ogółem w cenach stałych, w przedsiębiorstwach handlowych i niehandlowych o liczbie pracujących powyżej 9 osób, była większa niż przed rokiem o 4,4%, a sprzedaż żywności, napojów i wyrobów tytoniowych wzrosła o 4,6%.

W okresie styczeń-lipiec br., w porównaniu z analogicznym okresem ub. roku, wzrost sprzedaży detalicznej żywności, napojów i wyrobów tytoniowych wyniósł 4,9%, przy wzroście sprzedaży detalicznej ogółem o 5,1%.

Można przypuszczać, że odnotowane w I półroczu br. tempo wzrostu sprzedaży detalicznej żywności utrzyma się także w drugiej połowie roku. Wzrost popytu na żywność będzie wspierany przez spodziewaną poprawę sytuacji dochodowej ludności, spadek bezrobocia, poprawiające się nastroje konsumentów oraz rządowy program „Rodzina 500 plus”. Z badań GUS i NBP wynika, że w sierpniu poprawiły się zarówno bieżące jak i przeszłe nastroje konsumenckie. Poprawiły się zwłaszcza oceny dotyczące obecnego dokonywania ważnych zakupów oraz oceny przyszłej i obecnej sytuacji ekonomicznej kraju. Istotnym czynnikiem ryzyka dla tych projekcji jest prawdopodobieństwo przyspieszenia dynamiki wzrostu cen żywności w II półroczu pod wpływem ich ożywienia na rynku światowym oraz zmiany sytuacji podażowej na krajowym rynku surowców rolniczych.

W I półroczu 2016 r., przy obniżonej podaży, ceny podstawowych produktów roślinnych (z wyjątkiem pszenicy) były wyższe niż w I półroczu 2015 r. Poniżej poziomu z ub. roku kształtowały się ceny produktów zwierzęcych. W drugiej połowie br. możliwe jest przyspieszenie dynamiki wzrostu cen produktów zwierzęcych, w tym zwłaszcza mięsa z uwagi na ograniczoną krajową podaż żywca wieprzowego i przewidywany jej spadek w Unii Europejskiej. Z uwagi na spodziewany wzrost eksportu z Polski możliwy jest także wzrost cen mięsa wołowego i drobiowego oraz jaj. Zmniejszenie podaży żywca wieprzowego może przyczynić się do wzrostu cen tłuszczów wieprzowych. Należy się liczyć także ze wzrostem cen masła i artykułów mleczarskich stymulowanym zwyżkami na rynkach światowych. Mniejsze zbiory rzepaku w Polsce i spadek jego produkcji w UE będą sprzyjały wzrostowi cen tłuszczów roślinnych. Hamującą na tempo tego wzrostu może oddziaływać oczekiwana wysoka światowa podaż oleju palmowego, sojowego i słonecznikowego. Światowy bilans cukru, który w sezonie 2016/2017 ma zamknąć się deficytem, przemawia za dalszymi podwyżkami cen cukru na międzynarodowych rynkach. Konsekwencją tego może być wzrost krajowych cen cukru w ostatnich miesiącach br. W związku z prognozami dobrych zbiorów zbóż w Polsce (oraz wysokich globalnych zbiorów, zwłaszcza z rejonu Morza Czarnego), nie przewiduje się wzrostu krajowych cen artykułów zbożowych. Ich rzeczywisty poziom zależeć będzie od cen nośników energii i paliw, gdyż branża ta jest jedną z najbardziej energochłonnych branż przemysłu spożywczego. Ze względu na wyższą tegoroczną produkcję owoców i warzyw gruntowych, ceny tych produktów będą się kształtować na niższych, niż przed rokiem, poziomach (wpływie na to również tzw. efekt bazy).

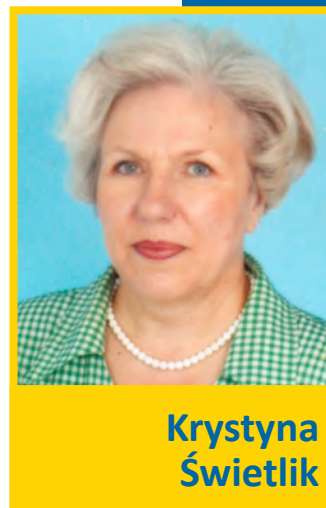
Przewidując rozwój cen detalicznych żywności w najbliższych miesiącach należy zwrócić uwagę na ich strukturę w lipcu. Obniżka cen żywności w stosunku do poprzedniego miesiąca była związana głównie z sezonowym spadkiem cen owoców i warzyw, podczas gdy ceny wszystkich pozostałych grup żywności wykazywały tendencję wzrostową. Na tej podstawie można przypuszczać, że w okresie jesienno-zimowym dynamika cen żywności ulegnie przyspieszeniu. Od września w kierunku wzrostu cen konsumpcyjnych, w tym żywności będzie prawdopodobnie oddziaływał także podatek od sprzedaży detalicznej, którego koszt częściowo może być przerzucony na finalnego odbiorcę.

Według metodologii Eurostatu (HICP) w lipcu 2016 r., w porównaniu z poprzednim miesiącem, łączne ceny towarów i usług konsumpcyjnych w UE-28 obniżyły się przeciętnie o 0,4%, w strefie euro o 0,6%, a w Polsce o 0,3%. W porównaniu z czerwcem 2016 r. stopa inflacji spadła w dwudziestu krajach członkowskich, w jednym pozostała na niezmiennym poziomie (Niemcy), a w siedmiu wzrosła. **Ceny żywności w UE-28 obniżyły się o 0,1%, w strefie euro były stabilne, a w Polsce spadły o 1,4%, tj. najbardziej w całej Unii.** W pozostałych krajach Wspólnoty spadki cen żywności wahały się od 0,1% w Rumunii do 0,8% we Włoszech. Najwyższy wzrost cen żywności odnotowano na Cyprze (o 6,2%), w Estonii (o 1,9%) i w Szwecji (o 1,3%).

W lipcu br., w porównaniu z lipcem ub. w UE-28 i w strefie euro ceny towarów i usług konsumpcyjnych wzrosły o 0,2%, podczas gdy w Polsce spadły o 0,6%. Dodatnie stopy inflacji zaobserwowano w piętnastu krajach członkowskich, ujemne – w dwunastu, a zerową w jednym (Litwa). Najwyższą inflację odnotowano w Belgii (o 2%), na Malcie (o 0,9%) i w Portugalii (o 0,7%). Najgłębszy spadek cen miał miejsce w Bułgarii i Chorwacji (po 1,1%), na Słowacji (o 0,9%) i w Hiszpanii (o 0,7%). **W lipcu br. w UE-28 ceny żywności były o 0,8% wyższe, a w strefie euro o 1,3% wyższe niż w analogicznym okresie przed rokiem. W Polsce wzrosły one o 1%.** Żywność podrożała w 22 krajach, w tym najbardziej na Cyprze (o 9,4%) oraz w Hiszpanii, Grecji, Bułgarii i Belgii (o 2-2,5%). Spadek cen żywności odnotowano m.in. na Słowacji (o 3,1%), w Wielkiej Brytanii (o 2,6%) i w Irlandii (o 1,0%).

Według FAO w lipcu 2016 r., w porównaniu z poprzednim miesiącem, światowe ceny żywności, po pięciu miesiącach systematycznych wzrostów, obniżyły się o 0,8%. Zdecydował o tym spadek cen zbóż (o 5,4%) i olejów (o 2,8%). Spadek cen zbóż był głównie efektem obniżek cen amerykańskiej kukurydzy oraz światowych cen pszenicy pod presją dużej podaży z rejonu Morza Czarnego. Podrożały artykuły mleczarskie (o 3,2%), mięsne (o 1,3%) i cukier (o 1%). Wzrosły ceny wszystkich rodzajów mięsa, w tym najbardziej wieprzowego, do czego przyczynił się spadek podaży, przy zwiększonym globalnym popycie, zwłaszcza z Chinach i innych krajach azjatyckich, które zwiększają import.

W lipcu 2016 r. światowe ceny żywności były o 1,4% niższe niż rok wcześniej. Zboża były tańsze o 11,1%, mięso o 7,4%, a artykuły mleczarskie o 4,6%. Wzrosły natomiast ceny olejów (o 6,6%) i cukru (o 53,8%).

Krystyna Świetlik

Tab. 1. Wskaźniki cen towarów i usług konsumpcyjnych w lipcu 2016 r.

Wyszczególnienie	VII 2016			I - VII 2016
	VI 2016=100	VII 2015=100	XII 2015 = 100	I - VII 2015 = 100
OGÓŁEM	99,7	99,1	99,8	99,1
Żywność i napoje bezalkoholowe	99,0	101,0	101,1	100,6
Napoje alkoholowe i wyroby tytoniowe	100,0	100,6	100,7	100,6
Odzież i obuwie	96,9	95,3	94,9	95,8
Mieszkanie	100,1	99,2	99,5	99,3
Użytkowanie mieszkania i nośniki energii	100,1	99,0	99,2	99,1
w tym nośniki energii	100,0	96,9	97,6	97,0
Wyposażenie mieszkania i prowadzenie gospodarstwa domowego	100,2	100,0	100,4	99,7
Zdrowie	99,8	98,8	98,8	100,0
Transport	99,8	92,9	98,5	92,9
w tym paliwa do prywatnych środków transportu	98,8	88,9	99,4	89,0
Łączność	100,0	98,6	99,3	99,3
Rekreacja i kultura	101,5	97,7	99,9	97,9
Edukacja	100,0	100,7	100,0	100,8
Restauracje i hotele	100,1	101,3	101,1	101,3
Inne towary i usługi	100,0	101,7	101,6	101,0

Źródło: Dane GUS.

Tab. 2. Wskaźniki cen podstawowych grup żywności w lipcu 2016 r.

Wyszczególnienie	VII 2016			I - VII 2016
	VI 2016 = 100	VII 2015=100	XII 2015=100	I - VII 2015=100
Żywność (bez napojów)	98,9	101,2	101,2	100,8
Pieczywo i produkty zbożowe	100,0	100,3	100,4	100,2
Pieczywo	99,9	100,6	100,5	100,3
Ryż	100,7	99,4	100,2	99,6
Makarony	100,6	101,2	100,3	100,7
Mięso i przetwory	101,1	100,7	102,0	98,7
Mięso wieprzowe	102,7	103,8	105,0	98,1
Mięso wołowe	100,0	100,4	99,9	100,2
Mięso drobiowe	100,8	99,0	104,1	98,5
Przetwory mięsne i wędliny	100,6	100,0	100,4	99,0
Ryby i owoce morza	100,9	104,1	103,8	102,5
Mleko, sery i jaja	100,0	97,5	98,6	96,9
Artykuły mleczarskie	99,9	97,3	98,8	96,7
Mleko	99,8	94,7	97,3	95,1
Sery twarogowe	99,9	98,5	99,6	98,2
Sery dojrzewające i topione	100,0	96,9	98,2	95,3
Jaja	100,4	98,5	97,5	97,9
Oleje i pozostałe tłuszcze	100,3	98,1	100,0	95,8
Masło	100,5	96,7	98,5	93,1
Pozostałe tłuszcze zwierzęce	100,5	95,9	97,6	93,9
Margaryna i inne tłuszcze roślinne	99,8	98,5	102,2	97,3
Oleje roślinne	100,2	100,0	100,6	99,1
Owoce	98,3	104,6	111,9	107,8
Jabłka	105,1	77,0	103,3	100,6
Owoce cytrusowe	109,9	116,8	146,5	113,6
Banany	98,1	106,9	119,0	101,6
Warzywa	88,4	105,2	95,8	106,8
Ziemniaki	64,7	111,5	121,3	142,4
Cukier, dżem, miód, czekolada i wyroby cukiernicze	100,5	104,8	102,9	104,8
Cukier	100,2	125,7	113,5	126,4
Napoje bezalkoholowe	100,0	99,4	100,1	99,6

Źródło: Dane GUS.

Tab. 3. Wskaźniki zmian cen detalicznych towarów żywnościowych i średniej płacy ^a (miesiąc poprzedni = 100)

Wyszczególnienie	Lata	Miesiące											
		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
I. Żywność i napoje bezalkoholowe	2013	101,3	98,8	100,1	100,4	100,7	99,7	99,7	98,8	100,0	99,9	100,2	100,7
	2014	101,5	99,8	99,7	99,5	99,6	99,7	98,9	98,4	100,1	99,8	99,9	100,0
	2015	100,7	100,0	99,9	100,6	99,8	100,1	98,9	99,3	100,6	100,4	99,7	99,9
	2016	101,0	100,3	100,4	100,3	99,9	100,2	99,0					
Pieczywo i produkty zbożowe	2013	100,4	100,2	99,9	100,1	100,0	99,9	100,2	99,9	99,9	100,0	100,0	100,0
	2014	100,2	99,9	99,9	99,9	100,2	99,8	100,0	100,0	99,9	100,1	99,9	99,8
	2015	100,2	99,8	100,0	100,1	100,0	99,9	100,0	100,0	100,0	100,0	99,7	100,1
	2016	100,2	100,0	100,0	100,2	100,0	100,0	100,0					
Mięso	2013	100,2	99,3	100,5	99,9	99,9	100,4	100,7	100,4	101,1	99,0	99,2	99,6
	2014	100,4	99,5	99,2	99,8	100,3	100,4	100,3	99,9	99,4	99,0	99,2	99,5
	2015	99,9	99,4	99,9	100,1	99,4	100,2	99,9	100,3	100,4	99,5	99,4	99,1
	2016	100,4	99,3	100,1	99,9	100,5	100,6	101,1					
Ryby i owoce morza	2013	100,4	100,1	100,0	100,3	100,2	100,1	100,1	100,3	100,2	100,0	99,8	99,7
	2014	100,7	100,4	99,6	100,0	99,8	99,8	99,9	99,8	99,7	100,1	99,8	99,4
	2015	100,9	99,9	100,0	100,1	99,9	99,9	100,0	99,9	100,1	100,2	100,1	100,0
	2016	100,6	100,6	101,0	100,1	100,3	100,3	100,9					
Mleko, sery, jaja	2013	100,4	100,1	99,6	99,7	99,7	99,7	100,2	100,1	101,0	100,8	100,5	100,5
	2014	101,0	100,4	100,0	99,7	100,0	99,7	99,5	99,7	99,9	99,8	99,7	99,9
	2015	100,2	99,5	99,9	99,7	99,3	99,6	99,7	99,4	100,0	99,8	99,8	99,9
	2016	99,9	99,7	99,8	99,5	99,7	99,9	100,0					
Tłuszcze	2013	100,9	99,8	99,4	99,9	100,4	100,6	100,4	100,8	100,7	100,4	100,1	99,5
	2014	100,6	100,1	99,5	98,8	100,6	99,1	100,0	99,3	99,5	99,7	99,1	98,5
	2015	100,2	99,8	99,1	99,7	99,4	98,1	99,1	99,4	99,6	99,8	99,9	99,3
	2016	100,6	100,0	99,2	100,4	99,5	100,1	100,3					
Owoce	2013	105,7	99,8	98,3	102,9	106,5	105,0	98,4	95,0	93,5	95,0	99,5	100,3
	2014	107,3	101,0	103,1	100,7	102,0	97,1	96,0	94,2	99,9	97,8	97,6	100,2
	2015	103,1	100,4	101,5	105,8	107,2	100,4	98,2	96,8	98,4	99,7	97,3	100,5
	2016	104,0	104,3	102,3	100,2	100,1	102,3	98,3					
Warzywa	2013	107,3	100,0	102,5	102,4	104,5	94,7	95,9	89,7	99,1	103,9	104,5	108,9
	2014	106,9	99,3	98,2	98,3	93,3	99,4	90,6	86,6	103,7	102,8	105,1	103,9
	2015	105,4	102,3	99,2	102,2	97,2	101,7	90,7	94,1	106,6	105,7	100,7	102,2
	2016	104,3	101,7	101,6	102,6	98,7	99,2	88,4					
Cukier i wyroby cukiernicze	2013	100,3	99,4	99,7	100,0	99,7	99,7	99,3	99,4	99,8	99,6	99,8	98,7
	2014	100,2	99,0	99,3	97,8	100,0	99,4	99,5	99,4	99,9	99,9	99,5	99,5
	2015	100,1	100,2	100,0	100,5	99,9	100,0	100,8	101,1	100,5	100,8	100,3	99,2
	2016	100,7	100,9	100,7	100,6	99,9	99,8	100,5					
Cukier	2013	99,9	98,7	99,2	99,4	99,3	98,7	96,3	97,2	98,9	98,8	98,0	96,7
	2014	98,0	96,2	96,5	92,2	97,9	96,3	96,8	96,5	97,6	98,5	96,8	97,8
	2015	98,7	101,1	102,3	101,2	100,2	98,8	104,1	104,5	104,2	101,6	99,9	100,2
	2016	101,0	104,6	104,3	101,5	100,6	100,7	100,2					
II. Towary i usługi konsumpcyjne	2013	100,1	100,0	100,2	100,4	99,9	100,0	100,3	99,7	100,1	100,2	99,8	100,1
	2014	100,1	100,1	100,1	100,0	99,9	100,0	99,8	99,6	100,0	100,0	99,8	99,7
	2015	99,8	99,9	100,2	100,4	100,0	100,0	99,9	99,6	99,7	100,1	99,9	99,8
	2016	99,5	99,9	100,1	100,3	100,1	100,2	99,7					
III. Średnia płaca ^a	2013	89,5	100,8	103,3	99,9	96,6	102,9	100,6	98,2	100,3	101,7	101,7	108,3
	2014	90,1	101,3	104,2	99,0	97,5	101,7	100,6	98,2	100,2	102,1	100,6	109,4
	2015	90,0	101,0	105,8	97,8	97,1	100,9	101,4	98,3	100,9	101,3	101,3	108,4
	2016	90,8	100,9	105,2	99,1	96,6	102,1	100,9					

^a przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw o liczbie pracujących powyżej 9 osób

Źródło: Dane GUS.

Tab. 4. Wskaźniki zmian cen detalicznych towarów żywnościowych i średniej płacy ^a (miesiąc analogiczny = 100)

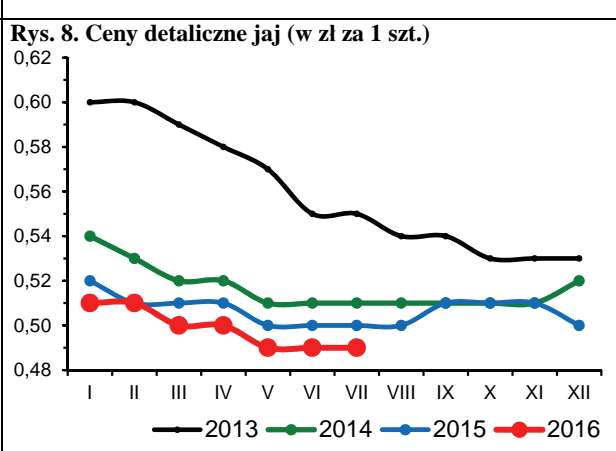
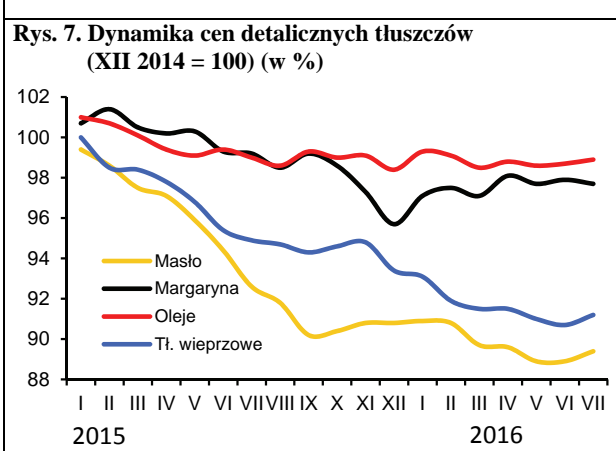
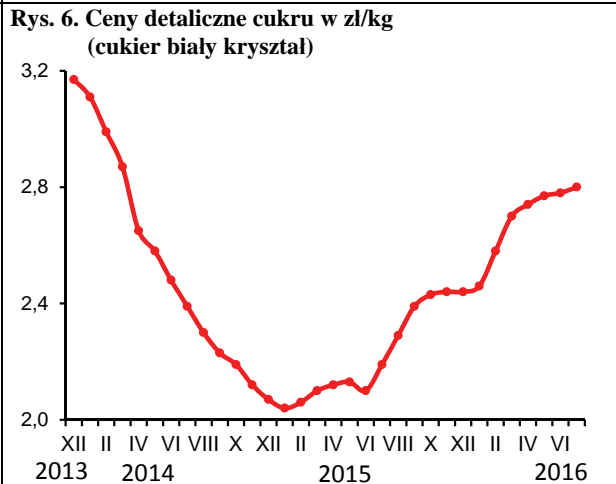
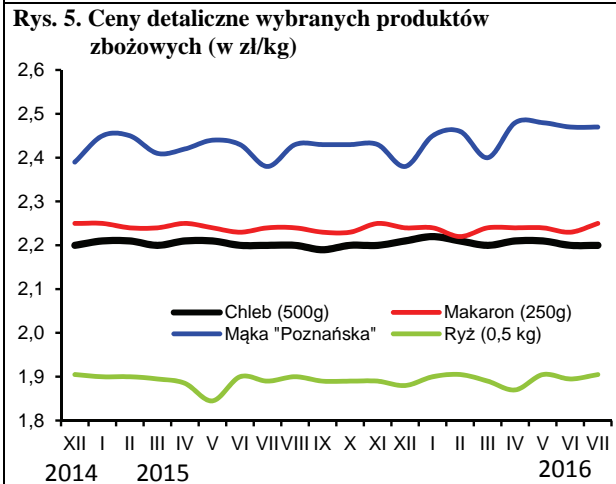
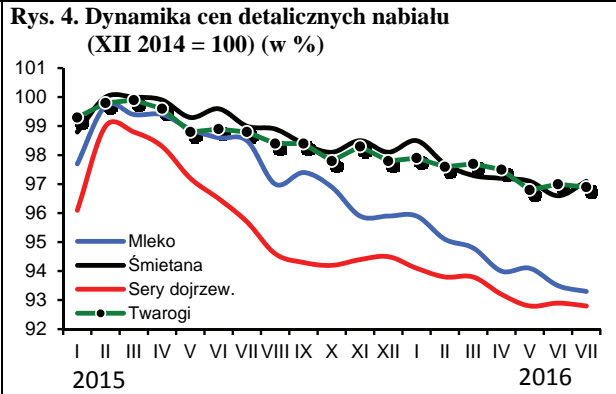
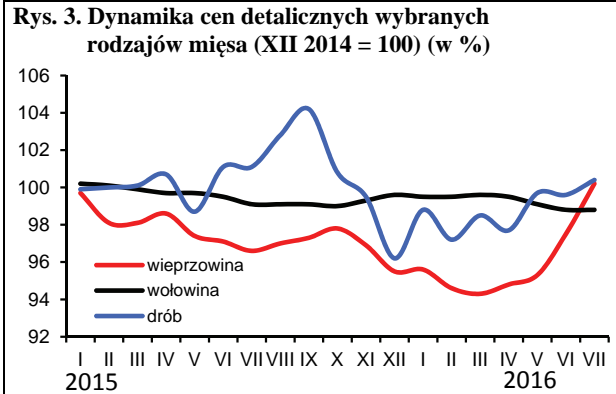
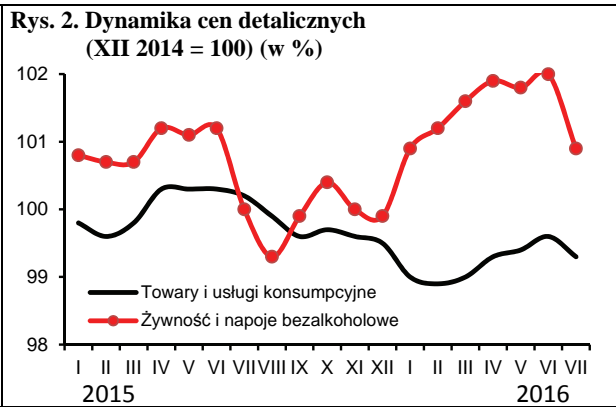
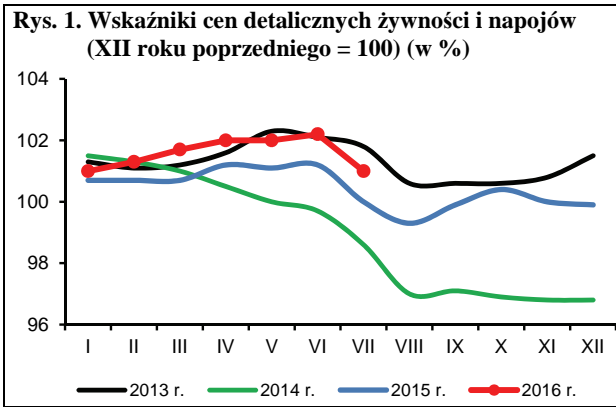
Wyszczególnienie	Lata	Miesiące											
		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
I. Żywność i napoje bezalkoholowe	2013	103,5	102,5	101,5	101,7	101,6	100,7	102,5	102,5	102,6	101,9	101,7	101,5
	2014	101,6	101,6	101,2	100,3	99,2	99,1	98,3	97,9	100,0	97,8	97,5	96,8
	2015	96,1	98,4	96,5	97,5	97,8	98,3	98,3	99,3	99,8	100,4	100,1	99,9
	2016	100,0	100,4	100,8	100,6	100,8	100,9	101,0					
Pieczywo i produkty zbożowe	2013	101,9	101,9	101,6	101,4	101,2	100,9	101,1	100,7	100,7	100,6	100,5	100,4
	2014	100,3	100,3	100,2	100,0	100,2	100,1	100,0	100,0	100,0	100,0	99,9	99,7
	2015	99,6	99,4	99,5	99,7	99,5	99,6	99,7	99,6	99,7	99,7	99,5	99,9
	2016	99,9	100,1	100,1	100,2	100,2	100,3	100,3					
Mięso	2013	104,1	102,7	102,8	102,4	101,9	100,9	101,6	101,8	102,1	100,9	100,1	100,3
	2014	100,5	100,8	99,5	99,4	99,8	99,7	99,3	98,9	97,2	97,2	97,2	97,1
	2015	96,7	96,5	97,2	97,5	96,7	96,5	96,0	96,4	97,4	97,8	97,9	97,5
	2016	98,0	97,9	98,1	97,9	99,0	99,4	100,7					
Ryby i owoce morza	2013	102,2	101,5	101,2	101,0	101,0	100,8	100,9	100,9	101,1	101,1	100,9	101,2
	2014	101,1	101,4	100,9	100,6	100,2	100,0	99,9	99,5	99,0	99,0	99,0	99,0
	2015	99,1	98,7	99,1	99,3	99,4	99,5	99,6	99,6	100,0	100,2	100,5	101,2
	2016	100,8	101,4	102,4	102,4	102,8	101,8	104,1					
Mleko, sery, jaja	2013	104,4	103,8	99,7	97,8	98,5	99,2	99,7	100,2	101,2	101,8	102,0	102,2
	2014	102,8	103,2	103,6	103,6	103,9	103,9	103,3	102,8	101,6	100,5	99,7	99,1
	2015	98,3	97,4	97,4	97,5	96,8	96,8	96,9	96,7	96,7	96,7	96,9	96,9
	2016	96,6	96,9	96,7	96,5	96,9	97,2	97,5					
Tłuszcze	2013	100,3	100,1	99,0	99,9	101,0	102,4	102,9	104,3	104,9	104,1	103,8	103,0
	2014	102,8	103,1	103,1	102,0	102,1	100,6	100,2	98,6	97,4	96,6	95,7	94,8
	2015	94,4	94,1	93,7	94,5	93,4	93,5	92,6	92,7	92,8	93,0	93,7	94,4
	2016	94,6	94,9	95,0	95,7	95,8	96,8	98,1					
Owoce	2013	102,7	101,8	101,0	101,4	104,5	102,1	102,3	106,5	104,3	99,2	100,8	99,7
	2014	99,7	100,1	105,6	103,4	99,2	92,2	90,6	89,8	95,8	98,7	96,8	96,5
	2015	92,4	91,7	90,3	94,8	99,7	103,4	106,3	109,7	108,4	110,0	109,1	109,0
	2016	109,3	113,6	114,5	108,6	101,9	104,1	104,6					
Warzywa	2013	107,8	104,6	103,0	108,8	106,9	101,2	120,3	118,3	119,6	117,8	115,3	112,3
	2014	111,3	110,6	106,3	102,3	91,4	95,6	90,1	87,2	91,6	90,4	91,0	86,8
	2015	86,1	88,8	89,7	93,3	97,6	100,0	99,6	108,3	111,1	114,1	109,0	107,0
	2016	105,2	104,4	106,9	107,9	110,1	107,9	105,2					
Cukier i wyroby cukiernicze	2013	101,9	100,9	100,2	99,7	99,2	98,8	97,8	97,1	96,6	96,5	96,2	95,4
	2014	95,5	95,1	94,8	92,7	92,9	92,6	92,7	92,8	92,9	93,2	92,9	93,5
	2015	93,5	94,7	95,3	97,9	97,8	98,4	99,7	101,3	101,8	102,8	103,6	103,3
	2016	103,7	104,4	105,1	105,2	105,2	105,1	104,8					
Cukier	2013	100,0	98,1	97,2	96,1	95,7	94,4	90,9	88,4	87,1	86,1	84,6	82,4
	2014	80,9	78,7	76,7	71,1	70,1	68,4	68,8	68,3	67,4	67,2	66,4	67,2
	2015	67,7	71,2	75,4	82,8	84,7	86,9	93,5	101,3	108,2	111,6	115,2	118,0
	2016	120,6	124,8	127,2	127,6	128,2	130,6	125,7					
II. Towary i usługi konsumpcyjne	2013	101,7	101,3	101,0	100,8	100,5	100,2	101,1	101,1	101,0	100,8	100,6	100,7
	2014	100,5	100,7	100,7	100,3	100,2	100,3	99,8	99,7	99,7	99,4	99,4	99,0
	2015	98,6	98,4	98,5	98,9	99,1	99,2	99,3	99,4	99,2	99,3	99,4	99,5
	2016	99,1	99,2	99,1	98,9	99,1	99,2	99,1					
III. Średnia płaca ^a	2013	100,4	104,0	101,6	103,0	102,3	101,4	103,5	102,0	103,6	103,1	103,1	102,7
	2014	103,4	104,0	104,8	103,8	104,8	103,5	103,5	103,5	103,4	103,8	102,7	103,7
	2015	103,6	103,2	104,9	103,7	103,2	102,5	103,3	103,4	104,1	103,3	104,0	103,1
	2016	104,0	103,9	103,3	104,6	104,1	105,3	104,8					

^a przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw o liczbie pracujących powyżej 9 osób
 Źródło: Dane GUS.

Tab. 5. Miesięczne ceny detaliczne wybranych artykułów żywnościowych

Wyszczególnienie a – 2015 r. b – 2016 r.		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
		w złotych											
Ryż – 1 kg	a	3,80	3,80	3,79	3,77	3,79	3,80	3,78	3,80	3,79	3,78	3,79	3,76
	b	3,80	3,81	3,78	3,74	3,81	3,79	3,81					
Chleb mieszany – 0,5 kg	a	2,21	2,21	2,20	2,21	2,21	2,20	2,20	2,20	2,19	2,20	2,20	2,21
	b	2,22	2,21	2,20	2,21	2,21	2,20	2,20					
Makaron – 250 g	a	2,25	2,24	2,24	2,24	2,24	2,23	2,24	2,24	2,23	2,23	2,25	2,24
	b	2,24	2,22	2,24	2,24	2,24	2,23	2,25					
Mąka pszenna „Poznańska” – 1kg	a	2,45	2,45	2,41	2,42	2,44	2,43	2,38	2,43	2,43	2,43	2,43	2,38
	b	2,45	2,46	2,40	2,48	2,48	2,47	2,47					
Mięso wołowe z kością (rostbef) – 1kg	a	25,94	25,87	25,90	25,94	25,90	25,80	25,93	25,96	26,01	26,02	26,12	26,05
	b	26,03	26,06	26,21	26,03	25,93	25,94	26,12					
Mięso wołowe bez kości (z udźca) – 1kg	a	32,58	32,45	32,28	32,51	32,47	32,32	32,22	32,10	32,03	31,84	32,15	32,23
	b	32,68	32,57	32,61	32,59	32,59	32,47	32,44					
Mięso wieprzowe z kością (schab środkowy) – 1 kg	a	14,34	13,98	14,02	14,07	13,96	13,81	13,84	13,89	14,00	14,09	13,98	13,79
	b	13,69	13,65	13,49	13,55	13,62	13,89	14,25					
Kurczę patroszone – 1 kg	a	6,90	6,91	6,95	6,96	6,75	7,10	7,12	7,28	7,39	7,00	6,89	6,60
	b	6,83	6,64	6,84	6,67	7,05	6,96	7,12					
Szynka wieprzowa gotowana – 1 kg	a	24,34	24,18	24,22	24,34	24,46	24,42	24,27	24,22	24,24	24,09	24,22	24,01
	b	23,92	24,08	24,09	24,12	24,04	24,43	24,65					
Kielbasa „Toruńska” – 1kg	a	15,58	15,50	15,50	15,32	15,40	15,41	15,46	15,39	15,50	15,44	15,31	15,41
	b	15,37	15,27	15,26	15,20	15,09	15,31	15,10					
Filety mrożone z morskiczka, niepanierowane, na wagę – 1 kg	a	21,96	21,79	22,08	22,26	22,41	22,63	22,60	22,80	22,81	23,04	23,16	23,43
	b	23,71	23,86	23,92	24,13	24,09	24,19	24,09					
Mleko 3,2-3,5% tł., sterylizowane (UHT), w kartonie – 1 l	a	2,95	2,94	2,93	2,92	2,91	2,88	2,88	2,82	2,85	2,83	2,77	2,80
	b	2,80	2,76	2,75	2,71	2,72	2,69	2,69					
Jogurt naturalny – 150 g	a	1,04	1,05	1,05	1,05	1,05	1,05	1,04	1,05	1,04	1,05	1,04	1,04
	b	1,05	1,05	1,05	1,04	1,05	1,04	1,04					
Ser twarogowy półtłusty – 1 kg	a	13,39	13,30	13,32	13,33	13,23	13,32	13,26	13,18	13,25	13,10	13,14	13,14
	b	13,16	13,14	13,21	13,23	13,16	13,32	13,20					
Ser dojrzewający „Gouda” – 1 kg	a	20,29	19,86	19,93	19,76	19,33	19,03	18,95	18,43	18,41	18,33	18,26	17,98
	b	17,85	17,80	17,53	17,33	17,11	17,02	17,32					
Śmietana 30% tł. (kremówka) – 0,5l	a	5,89	5,88	5,90	5,89	5,87	5,88	5,84	5,85	5,82	5,80	5,78	5,75
	b	5,78	5,77	5,75	5,73	5,68	5,68	5,72					
Jaja świeże – 1 szt.	a	0,52	0,51	0,51	0,51	0,51	0,50	0,50	0,50	0,51	0,51	0,51	0,50
	b	0,51	0,51	0,50	0,50	0,49	0,49	0,49					
Masło 82,0-82,5% tł. „Extra” świeże, w kostkach 200 g	a	4,35	4,32	4,28	4,26	4,21	4,15	4,07	4,03	3,96	3,97	3,98	3,98
	b	3,96	3,96	3,90	3,84	3,82	3,83	3,89					
Margaryna do smarowania pieczywa (np. „Rama”) – 400 g	a	3,93	4,01	3,90	3,98	3,99	3,95	3,94	3,91	3,95	3,87	3,88	3,89
	b	3,87	3,86	3,92	3,96	3,98	3,90	3,88					
Olej rzepakowy krajowy – 1l	a	6,07	6,06	6,02	5,96	5,85	5,91	5,86	5,76	5,86	5,83	5,84	5,82
	b	5,90	5,82	5,76	5,81	5,79	5,81	5,82					
Ślonina – 1 kg	a	6,07	5,97	5,92	5,87	5,78	5,65	5,69	5,58	5,55	5,60	5,59	5,46
	b	5,47	5,39	5,38	5,36	5,30	5,31	5,39					
Smalec bez dodatków – 250 g	a	1,78	1,74	1,74	1,73	1,73	1,71	1,72	1,71	1,71	1,71	1,70	1,69
	b	1,68	1,66	1,66	1,65	1,66	1,63	1,62					
Cukier biały kryształ – 1 kg	a	2,04	2,06	2,10	2,12	2,13	2,10	2,19	2,29	2,39	2,43	2,44	2,44
	b	2,46	2,58	2,70	2,74	2,77	2,78	2,80					
Jabłka – 1 kg	a	1,99	1,98	2,03	2,36	3,00	3,38	3,56	3,37	2,99	2,81	2,70	2,66
	b	2,64	2,65	2,62	2,60	2,58	2,62	2,76					

Źródło: Dane GUS

Źródło: Dane GUS i obliczenia własne.

W lipcu 2016 r. odnotowano sezonowy spadek popytu na środki produkcji dla rolnictwa, co sprzyjało spadkom cen. Potaniały przede wszystkim nawozy mineralne oraz bezpośrednie nośniki energii. Średnie ceny pestycydów, maszyn rolniczych i materiałów budowlanych pozostały na poziomie poprzedniego miesiąca. Pogorszyły się relacje cen większości środków produkcji do cen zbóż. Środki produkcji dla rolnictwa potaniały jednak względem żywca wieprzowego.

Charakterystyczną cechą rynku nawozów mineralnych jest sezonowość zakupów i związane z nią sezonowe zmiany cen. W lipcu popyt na nawozy mineralne był wyraźnie mniejszy niż w poprzednich miesiącach co zmuszało dystrybutorów do wprowadzania kolejnych już w tym roku obniżek cen. Mniejszy popyt był ponadto następstwem słabej koniunktury na podstawowych rynkach rolnych. Ceny nawozów zmalały średnio o 1,3% w porównaniu z poprzednim miesiącem, przy czym spadki dotyczyły przede wszystkim nawozów azotowych. Wśród nich najbardziej potaniała saletra amonowa (o 2,7%) oraz saletrzak (o 1,8%). Wyraźny spadek cen odnotowano również w przypadku superfosfatu granulowanego oraz fosforanu amonu (o 1,3%). Ceny pozostałych nawozów mineralnych były również niższe niż miesiąc wcześniej. W ciągu 12 miesięcy nawozy mineralne potaniały średnio o 4,2%, w tym przede wszystkim nawozy azotowe, np. saletra amonowa o 9,8%, saletrzak o 8,8%, a mocznik o 7,3%. W przypadku pozostałych analizowanych nawozów zmiany cen były wyraźnie mniejsze. Do końca bieżącego roku ceny nawozów powinny jeszcze zmaleć. Dystrybutorzy nawozów będą prawdopodobnie wprowadzać posezonowe obniżki w celu zmniejszenia kosztów magazynowania. Obniżkom cen nawozów na krajowym rynku będą ponadto sprzyjać niższe koszty produkcji w związku z taniejącym gazem ziemnym a także malejące ceny nawozów w handlu światowym.

W lipcu 2016 r. relacje cen nawozów mineralnych do cen zbóż nie zmieniły się w porównaniu z miesiącem poprzednim i były nieznacznie lepsze niż w lipcu 2015 r. Na zakup 1 kg NPK należało przeznaczyć równowartość 5,9 kg pszenicy, tj. 0,1 kg mniej niż rok wcześniej. Relatywnie najtańszym nawozem mineralnym pozostała sól potasowa (równowartość 4,5 kg pszenicy), a najdroższym superfosfat prosty (7,4 kg pszenicy). Relacje cen nawozów do cen skupu trzody chlewnej były w lipcu wyraźnie korzystniejsze w porównaniu do czerwca. Na zakup 1 dt NPK należało przeznaczyć równowartość 69 kg żywca wieprzowego, tj. o 7 kg mniej niż w poprzednim miesiącu oraz 19 kg mniej niż rok wcześniej.

Ceny nawozów wapniowych wzrosły w lipcu o 0,4%. W ujęciu rocznym nawozy wapniowe podrożały natomiast o 14,6%.

Od kilkunastu miesięcy systematycznie tanieją nawozy mineralne w handlu światowym¹. W lipcu 2016 r. ceny również zmalały średnio o 5,0%, w tym sól potasowa² o 10,9%, mocznik³ o 7,3%, fosforan amonu⁴ o 1,4%, a ceny superfosfatu potrójnego⁵ pozostały na poziomie poprzedniego miesiąca. W ciągu 12 miesięcy ceny nawozów na światowym rynku spadły o 25,1%, w tym mocznik potaniał o 35,2%, fosforan amonu o 27,3%, sól potasowa o 25,2%, a superfosfat potrójny o 25,0%. Powodem niższych w porównaniu z rokiem poprzednim cen nawozów mineralnych w handlu światowym jest malejący popyt pod wpływem niskich cen zbóż⁶, a także niskie ceny surowców energetycznych⁷, zmniejszające koszty produkcji i transportu nawozów. Trwający od kilku lat spadkowy trend cen nawozów wynika również z mniejszego niż oczekiwano zapotrzebowania na nawozy w Chinach i Indiach.

W lipcu 2016 r. zmalały ceny bezpośrednich nośników energii na krajowym rynku, w tym głównie paliw ropopochodnych, co

Aldon Zalewski

Arkadiusz Zalewski

było następstwem spadku cen ropy naftowej w handlu światowym. Bezpośrednie nośniki energii potaniały średnio o 0,3%, w tym najbardziej zostały obniżone ceny benzyny 95-oktanowej (o 1,5%), oleju napędowego (o 1,2%) oraz oleju opałowego (o 1,1%). Ceny pozostałych nośników energii nie zmieniły się istotnie. W ciągu 12 miesięcy ceny nośników energii obniżono średnio o 5,3%. Najbardziej w tym czasie potaniał gaz ziemny propan-butan (o 15,3%) oraz olej opałowy (o 14,7%).

Po trwających od 5 miesięcy systematycznych wzrostach cen na światowych rynkach surowców energetycznych, w lipcu odnotowano spadek cen. Ceny zmalały średnio o 4,8%⁸. Ropa Brent potaniała o 7,0%, a ceny gazu ziemnego⁹ wzrosły o 8,2%. Spadek cen ropy naftowej w lipcu wynikał m.in. z mniejszego od oczekiwanego spadku zapasów surowca w USA oraz wznowienie wydobycia ropy w Libii. W ciągu 12 miesięcy ropa naftowa Brent potaniała o 19,3%, a gaz ziemny o 19,0%, w tym gaz dla odbiorców europejskich o 34,9%. W najbliższych miesiącach ceny ropy w handlu światowym prawdopodobnie dalej będą maleć, czemu będą sprzyjać m.in. utrzymujące się na wysokim poziomie (najwyższym od 5 lat) zapasy benzyny w USA.

W lipcu średnie ceny maszyn rolniczych, materiałów budowlanych oraz środków ochrony roślin pozostały na poziomie poprzedniego miesiąca. W ciągu 12 miesięcy środki ochrony roślin podrożały o 1,4%, maszyny rolnicze o 0,5%, a ceny materiałów budowlanych zmalały o 0,8%.

- 1 Na podstawie indeksu zmian cen nawozów mineralnych obliczanego przez Bank Światowy.
- 2 Notowania fob Vancouver
- 3 Notowania fob Yuzhnyy
- 4 Notowania fob US Gulf
- 5 Notowania fob Tunis
- 6 Indeks zmian cen zbóż notowany przez FAO zmalał ze 166,5 pkt. w lipcu 2015 r. do 148,1 pkt. w lipcu 2016 r.
- 7 Indeks zmian cen surowców energetycznych notowany przez Bank Światowy był w lipcu 2016 r. o 17,8% niższy niż rok wcześniej. Indeks zmian cen gazu ziemnego zmalał w tym czasie o 19,0%.
- 8 Na podstawie indeksu zmian cen surowców energetycznych obliczanego przez Bank Światowy
- 9 Na podstawie indeksu zmian cen gazu ziemnego obliczanego przez Bank Światowy

Tab. 1. Ceny nawozów mineralnych i ich relacje do cen podstawowych produktów rolnych

Rodzaj nawozu	Jedn. miary	Ceny w zł			Dynamika cen %			Relacje 1 kg NPK do:	
		VII 2015	XII 2015	VII 2016	VII 2016 VI 2016	VII 2016 XII 2015	VII 2016 VII 2015	pszenicy kg	żyw. wiep. kg
Saletrzak 28%N	1 dt	125,64	120,80	114,60	98,2	94,9	91,2	6,61	0,77
Saletra amonowa 34%N	„	144,72	138,84	130,56	97,3	94,0	90,2	6,21	0,72
Mocznik 46%N	„	162,48	157,44	150,60	99,6	95,7	92,7	5,29	0,62
Superfosfat prosty 20% P ₂ O ₅	„	94,80	91,64	91,80	98,7	100,2	96,8	7,42	0,87
Superfosfat potrójny 40%P ₂ O ₅	„	161,16	163,08	162,56	99,1	99,7	100,9	6,57	0,77
Fosforan amonu 18%N, 46% P ₂ O ₅	„	220,04	222,60	218,04	98,7	98,0	99,1	5,51	0,64
Sól potasowa 60%K ₂ O	„	170,84	169,52	166,16	99,2	98,0	97,3	4,48	0,52
Polifoska 8% N, 24% P ₂ O ₅ , 24% K ₂ O	„	193,40	193,60	190,72	99,1	98,5	98,6	5,50	0,64
Wapno tlenkowe 60%CaO	„	67,69	66,91	77,58	100,4	115,9	114,6	2,09	0,24

Źródło: Dane GUS i obliczenia własne.

Tab. 2. Ceny środków ochrony roślin i ich relacje do cen podstawowych produktów rolnych

Rodzaj środka	Jedn. miary	Ceny w zł			Dynamika cen %			Relacje środka do:	
		VII 2015	XII 2015	VII 2016	VII 2016 VI 2016	VII 2016 XII 2015	VII 2016 VII 2015	pszenicy kg	żyw. wiep. kg
Mospilan 20 SP	80 g	44,05	44,10	44,87	100,2	101,7	101,9	72,51	8,47
Dursban 480 EC	1 l	53,05	52,94	51,48	99,9	97,2	97,0	83,19	9,71
Decis Mega 50 EW	250 ml	35,77	35,73	36,45	100,1	102,0	101,9	58,90	6,88
Zaprawa nasienna „T75 DS/WS”	0,8 kg	38,97	39,57	40,21	99,7	101,6	103,2	64,98	7,59
Gwarant 500 SC	1 l	53,58	53,38	53,67	100,4	100,5	100,2	86,73	10,13
Miedzian 50 WP	1,5 kg	65,68	65,69	66,05	100,0	100,5	100,6	106,74	12,46
Roundup	1 l	35,36	35,48	36,30	100,2	102,3	102,7	58,66	6,85
Stomp 330 EC	1 l	42,29	42,95	43,28	99,5	100,8	102,3	69,94	8,17
Fusilade Forte	1 l	132,53	131,93	133,43	99,8	101,1	100,7	215,63	25,18
Chwastox Extra 300 SL	1 l	18,48	18,42	18,97	100,2	103,0	102,7	30,66	3,58
Środek gryzoniobójczy	1 kg	33,92	34,05	34,64	100,3	101,7	102,1	55,98	6,54

Źródło: Dane GUS i obliczenia własne.

Tab. 3. Ceny środków energii i ich relacje do cen podstawowych produktów rolnych

Rodzaj środka	Jedn. miary	Ceny w zł			Dynamika cen %			Relacje nośników do:	
		VII 2015	XII 2015	VII 2016	VII 2016 VI 2016	VII 2016 XII 2015	VII 2016 VII 2015	pszenicy kg	żyw. wiep. kg
Węgiel kamienny	1 t	759,16	769,95	751,54	100,0	97,6	99,0	1214,51	141,80
Koks opałowy	1 t	1040,13	1044,14	1000,17	100,0	95,8	96,2	1616,31	188,71
Benzyna „Euro Super” 95	1 l	5,05	4,33	4,46	98,5	103,0	88,3	7,21	0,84
Olej napędowy	1 l	4,73	4,26	4,23	98,8	99,3	89,4	6,84	0,80
Olej opałowy, Ekoterm Plus	1 l	3,13	2,63	2,67	98,9	101,5	85,3	4,31	0,50
Gaz propan-butan „LPG”	1 l	1,90	2,06	1,61	100,6	78,2	84,7	2,60	0,30
Olej silnikowy „Castrol Magnatec 10W/40”	1 l	32,37	32,11	32,28	100,0	100,5	99,7	52,17	6,09
Olej silnikowy „Lotos Mineral Control 15W/40”	1 l	17,83	17,88	17,58	100,1	98,3	98,6	28,41	3,32
Smar stały wielofunkcyjny	0,9 kg	15,83	16,01	15,96	99,8	99,7	100,8	25,79	3,01
Płyn do chłodziw „Pettygo”	1 l	12,44	12,57	12,68	100,1	100,9	101,9	20,49	2,39
Energia elektryczna	10 kWh	6,59	6,59	6,47	100,0	98,18	98,18	10,46	1,22

Źródło: Dane GUS i obliczenia własne.

Tab. 4. Ceny materiałów budowlanych i ich relacje do cen podstawowych produktów rolnych

Rodzaj środka	Jedn. miary	Ceny w zł			Dynamika cen %			Relacje materiałów budowlanych do:	
		VII 2015	XII 2015	VII 2016	VII 2016 VI 2016	VII 2016 XII 2015	VII 2016 VII 2015	pszenicy kg	żyw. wiep. kg
Cement	50 kg	21,46	21,20	21,12	100,1	99,6	98,4	34,13	3,98
Wapno	1 t	573,43	580,42	584,59	100,1	100,7	101,9	944,72	110,30
Płyta styropianowa PS-E FS 15	1 m ³	158,26	155,39	153,23	99,9	98,6	96,8	247,62	28,91
Stal płaska (płaskownik)	1 t	3377,69	3306,57	3358,06	100,4	101,6	99,4	5426,73	633,60
Rura stalowa ocynkowana 12	1 m	13,26	13,02	12,99	100,1	99,8	98,0	20,99	2,45
Dwuteownik gruby	1 t	3434,99	3374,32	3414,34	100,5	101,2	99,4	5517,68	644,22
Blacha dachowa	1 m ²	28,80	28,60	28,50	100,5	99,7	99,0	46,06	5,38
Tynk „Atlas”	25 kg	51,97	51,63	51,89	99,6	100,5	99,8	83,86	9,79
Cegła pełna kl. 15	1 szt.	1,15	1,14	1,14	100,0	100,0	99,1	1,84	0,22
Okno z PCV 2 skrzydłowe szklone	1 szt.	693,80	691,85	698,98	100,3	101,0	100,7	1129,57	131,88
Tarcica iglasta, obrzynana	1 m ³	728,55	730,55	734,88	100,2	100,6	100,9	1187,59	138,66
Płyta OSB3 18mm 1,25x1,5m	1 szt.	74,02	71,36	68,07	99,5	95,4	92,0	110,00	12,84
Okno drewniane szklone	1 szt.	1767,58	1790,03	1809,75	100,2	101,1	102,4	2924,61	341,46
Drzwi płytowe 2000x800 mm zew.	1 szt.	1641,49	1657,37	1665,44	99,9	100,5	101,5	2691,40	314,23

Źródło: Dane GUS i obliczenia własne.

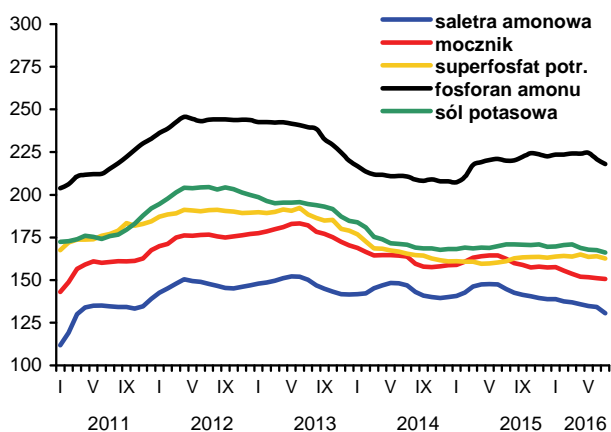
Tab. 5. Ceny jednostkowe maszyn i narzędzi rolniczych oraz ich relacje do cen podstawowych produktów rolnych

Rodzaj środka	Ceny w zł			Dynamika cen %			Relacje środków mech. do:	
	VII 2015	XII 2015	VII 2016	VII 2016 VI 2016	VII 2016 XII 2015	VII 2016 VII 2015	pszenicy dt	żyw. wiep. dt
Kombajn zbożowy TC-5.80	544403,8	561272,0	567508,6	100,4	101,1	104,2	9171,11	1070,77
Kombajn do ziemniaków	82853,3	83225,1	84510,5	100,2	101,5	102,0	1365,72	159,45
Samochód dostawczy	102512,3	98952,1	102204,5	100,5	103,3	99,7	1651,66	192,84
Rozrzutnik obornika 2-osiowy	49177,2	50234,0	51675,4	99,4	102,9	105,1	835,09	97,50
Siewnik zbożowy 27 rzędlic	22234,1	22217,5	21957,6	99,7	98,8	98,8	354,84	41,43
Ciągnik Ursus 11054	175568,5	175334,7	174957,7	100,0	99,8	99,7	2827,37	330,11
Ciągnik 90 kW	210052,5	210757,7	212650,8	100,3	100,9	101,2	3436,50	401,23
Przyczepa do ciągnika samowładowcza	37758,9	37783,6	37931,0	99,8	100,4	100,5	612,98	71,57
Kopaczka elewatorowa	15486,5	15515,4	15627,9	100,1	100,7	100,9	252,55	29,49
Zestaw uprawowo-siewny	52978,2	52573,6	53509,2	100,4	101,8	101,0	864,72	100,96
Kosiarka rotacyjna 1650 mm	7321,1	7452,0	7660,3	100,1	102,8	104,6	123,79	14,45
Prasa zbierająca wysokiego zgniotu	48809,0	49040,6	49974,3	100,0	101,9	102,4	807,60	94,29
Opryskiwacz 400 l	5170,0	5184,1	5330,6	100,0	102,8	103,1	86,14	10,06
Agregat uprawowy (kultywator i wał strun.)	8538,4	8501,1	8492,1	100,1	99,9	99,5	137,23	16,02
Sadzarka 2 rzędowa „Kora-2”	14550,9	14630,8	14819,5	100,1	101,3	101,8	239,49	27,96
Pług 4-skibowy	12477,6	12294,7	12858,3	100,1	104,6	103,1	207,79	24,26
Kultywator 2,1-2,8 m	4271,8	4188,3	4166,4	99,5	99,5	97,5	67,33	7,86
Dojarka 2 konwie ^a	8038,7	7996,9	7183,0	98,3	89,8	89,4	116,08	70,92
Dojarka z rurociągiem ^a	43217,3	43217,3	41644,8	101,8	96,4	96,4	672,99	411,18
Schładzarka do mleka 500 l ^a	18330,7	18408,3	18061,0	100,0	98,1	98,5	291,87	178,33

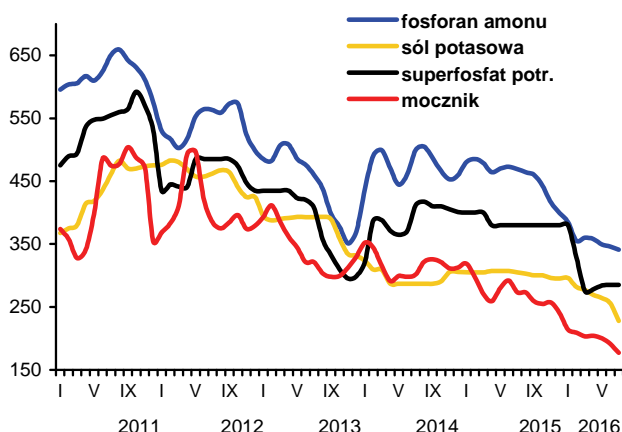
^a zamiast żywca wieprzowego przyjęto mleko w hl.

Źródło: Dane GUS i obliczenia własne.

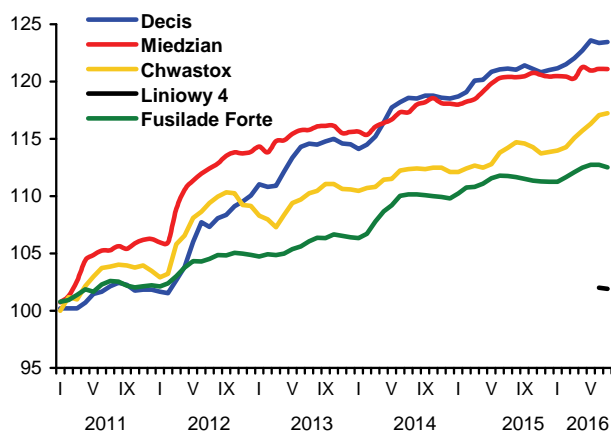
Rys. 1. Ceny wybranych nawozów mineralnych (zł/dt)

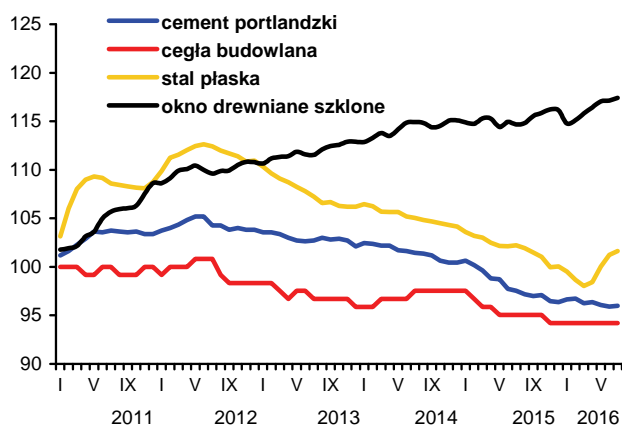
Rys. 2. Ceny nawozów mineralnych w handlu światowym (USD/t)

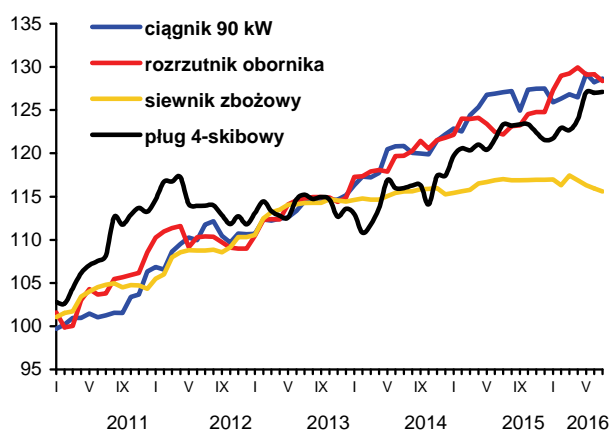
Rys. 3. Dynamika cen wybranych środków ochrony roślin (XII 2010=100)

Rys. 4. Dynamika cen wybranych materiałów budowlanych (XII 2010=100)

Rys. 5. Dynamika cen wybranych maszyn rolniczych (XII 2010=100)

Rys. 6. Ceny oleju napędowego i benzyny E95 w Polsce oraz światowe ceny ropy naftowej

